

సనాతన సారథి

ఆగస్టు 2021

‘చిన్నయరూపంబిదియే చిత్తతాపహరమిదియే – ఆశ్రితజన పారిజ్ఞత మానందామృత మిదియే’

సనాతన సారథి

సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమలద్వారా మానవజాతి సామాజిక,
సైతిక, ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి అర్పితము

నంపుటము 64
సంచిక 8

ఆగస్టు 2021

ప్రచురణ తేదీ
జూలై 23

1. రామకథారస వాహిని (ధారావాహికం)	భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు	4
2. స్వారాజ్యస్థితి	స్వోతంత్ర్య దినోత్సవ సందేశం	7
3. 'భరత సంస్కృత నెలకొల్పమలయు నేడు'	శ్రీ సత్యసాయి వద్యసుధ	10
4. తెలంగాణ సాయిసంస్కరణ కోవిడ్-19 సేవలు	పి. వెంకట్రావు	11
5. ఆదర్శ ఆధ్యాత్మకుడు	ఆర్. సీతాలక్ష్మి	14
6. దివ్యస్మృతులు	శ్రీ॥ చెల్లి జనార్థన	17
7. 'సాయి యని తియగా పాడనా'	ఎమ్.ఎన్. ప్రకాశరావు	19
8. సుందర సాయి సుమధుర సంభాషణలు	డా॥ దుఖారి ఇందిరాదేవి	20
9. సాందర్భ సుషపు	స్వగ్రీయ ఎన్.బి. రఘునాథాచార్య	24
10. అవతార వైభవంలో... (గత సంచిక తరువాయి)	పి.వి. చలం	27
11. ప్రార్థనా పాలిజాతాలు	బాలరామచంద్రన్	33
12. జీవుడే దేవుడు	1961 ఆగస్టు 'సనాతన సారథి' నుండి	40
13. 'పుట్టపర్త సాయిదేవా!'	శ్రీ సత్యసాయి గీతములు - 17	41
14. పరిమళించిన పూలతోట	'కరుణా'	42

◎ శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పట్టికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతినిలయం

చందాదారులకు విజ్ఞాపి: 'సనాతన సారథి' ప్రతి నెల మొదటి వారంలోగా చందాదారులకు అందవలసియున్నది. ఒకవేళ 10వ తేదీనాటికి కూడా అందకపోతే మీ చందా నంబర్సు పేర్కొంటూ, **9440287375** కి 'పాట్స్వెమ్స్సెంచ్' పంచితే వెంటనే మీకు మరొక కాపీ పంపించడం జరుగుతుంది. మీ చందాను పునరుద్ధరించుకోవలెనన్నా మరియు మీ పోస్టల్ అడ్సును మార్పవలెనన్నా ఇదే నంబర్కు 'పాట్స్వెమ్స్సెంచ్' పంపవలసిందిగా కోరుతున్నాము. మరిన్ని వివరాలకు www.sanathanasarathi.org ను సందర్శించగలరు.

గమనిక: ఈ పత్రికలోని వ్యాసములు, అభిప్రాయములు రచయితల వ్యక్తిగతమైనవి. వాటికి ఎడిటర్ కానీ, పట్టికర్ కానీ బాధ్యత వహించరు. **E-mail:** subscriptions@sssbpt.org, editor@sssbpt.org

శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పట్టికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం, అనంతపురం జిల్లా (అం.ప్ర) - 515134 తరఫున ప్రశాంతి నిలయంలోని శ్రీ సత్యసాయి ఆత్మమ పరిధిలో ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి డ్రెస్ పెడ్ (120'X40')లో ముద్రించబడి ప్రచరింపబడింది.

ప్రింటర్ అండ్ పజ్యపర్: కె.ఎస్. రాజనీ, ఎడిటర్ : వి. శ్రీనివాసులు

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయాశ్వర విరచిత

రామేష్ కెంట్రారోగ్ని పాఠోణి

(గత సంచిక తరువాద - 49వ భాగం)

కాలాంతకునివలె వచ్చుచున్న పర్వతమును మేఘునాథుడు చూచి అంతరిక్షమునకు ఎగిరెను. వాని రథమును, రథాశ్వములును, సారథియు దాని క్రిందపడి నలిగిపోయిరి. అంత మేఘునాథుడు రాక్షసమాయలను అనేకము పన్నెను. ఒక చిన్న పాము గరుత్వంతుని బెదిరించిన విధమున వాడు హనుమంతుని బెదిరించెను.

10. సంజీవని పర్వతము

వానరులు నగరమున ప్రవేశించుచున్నా రన్న వార్త విని, మేఘునాథుడు రౌద్రాకారుడై ఆయుధములును ధరించి బయలుదేరెను. రాక్షసులు రణభేరులను ప్రొగించిరి. ఇంద్రజిత్తు అతిరథశ్రేష్టుడు! వానిం జూచి వానరులు పరుగెత్తిరి. పరుగెత్తు వానరులను మేఘునాథుడు రౌద్రాకారుడై వీరాలాపము లాడుచు, బాణములను సంధించి ఆకర్ణాంతము లాగి ప్రయోగించెను. రెక్కులు కల కాలసర్పముల వలె ఆ బాణములు నలువైపులా పరుగుతెను. వానరులు వాని ఎదుటపడుటకు భయపడిరి; నిరుత్సాహులైరి. యుద్ధము చాలించి మరలిరి. కొందరు ఆ బాణముల బారికి నేలకూలిరి; మూర్ఖుల్లిరి. ఈ వానర సైన్యముల వ్యాకులమును జూచి హనుమంతుడు కోపించి మేఘునాథుని మీదికి కాలునివలె పరుగెత్తెను. చెంతనున్న పర్వతము యెత్తి వానిపై విసరెను.

అంతటితో మానక, అంతరిక్షమునుండి మేఘునాథుడు నిప్పులను వర్షించెను. రక్త పర్వతమును కురిపించెను. పట్టపగలు గాధాంధకారము వ్యాపించెను. ఎవని హస్తము వానికి కనబడ లేదు. ఈ విధమైన మాయలచేత వానరులు మరింత వ్యకులబడిరి; వానరులు నేటితో తమ జీవితములు అంత్యమగునని భావించిరి. ఈ రాక్షస మాయలను చూచి శ్రీరాముడు లోలోన నవ్వి, వానరులు అదైర్యపడుచున్నారని గుర్తించి, ఒక బాణమును ప్రయోగించెను. అంత ఆ రాక్షసుని మాయ మటుమాయమ్యెను. సూర్యోదయము వలన అంధకారము వీడునట్టు రాక్షసుని మాయ వీడిపోయెను. వానరులను శ్రీరాముడు కట్టాక్షర్పిష్టితో చూచెను. వానరుల ప్రమ శాంతించెను. వారు ప్రబలులై యుద్ధమునకు వెడలిరి. ఒక్కతూరి “శ్రీరామచంద్ర ప్రభువుకు ఔ” అని జేజేలు కొట్టుచూ రణమున దుమికిరి. వారిని నిరోధించుట శక్యము కాకపోయెను.

దీనికితోడు శ్రీరామూజ్జు ప్రకారము లక్ష్మణుడు ధనుర్వాణములు పట్టి హనుమంతునితో కూడి మేఘునాథునితో యుద్ధము చేయుటకు వచ్చెను. లక్ష్మణుడు మేఘునాథునెడుర్నైనని రావణుడు విని, తన కుమారునికి బలమైన మరికొంతమంది రాక్షసులను సహా నిమిత్తము పంపెను. వానరులకు వృక్షములు, శిలలే ఆయుధములు. ఉభయ సైన్యములు ఉద్దండ పరాక్రమమున

విజ్ఞంభించి ద్వంద్యయుధము చేయుచుండిరి. వానరులు పిడికిళ్ళతో గుద్ది నోటితో రాక్షసులను కొరికి, అదిమి చంప మొదలుపెట్టిరి. తలలు తెగగొట్టిరి. భుజములు వూడబెరికిరి. వానరులు చేయు ధ్వనులు నవదీపములలో నిండెను. శిరములు లేని రాక్షసుల మొండెములు పరువులెత్తుచుండుట చూచి వానరులు నవ్వుతూ మరొకవైపున ఆశ్చర్యపడుతూ కేకలు వేసిరి. రణభూమిమీద, లంకలోని జనసంచారపు రహదారుల మీద రక్తము నిండెను, ప్రవహించెను.

లక్ష్మణుడు, మేఘునాథుడు భయంకరముగా పోరాడిరి. వారి పోరాటంలో ఒకరికొకరు సమానంగా కనుపించిరి. ఇంద్రజిత్తు మాయోపాయములు పన్ని లక్ష్మణుని జయింపతలచెను. కానీ వాని ప్రయత్నములు వృథములయ్యెను. లక్ష్మణుడు ఉగ్రుడై ఇంద్రజిత్తు రథమును కూల్చి రథసారథిని చంపెను. అంత ఇంద్రజిత్తు ఇంతటితో తన ప్రాణములు పోవునని తలంచి దేదీప్యమానముగా వెలుగుచున్న బ్రహ్మ దత్తమగు మహాశక్తిని తీసి లక్ష్మణుని హృదయమునకు తగులునట్టుగా గురిచూచి ప్రయోగించెను. అది వచ్చి లక్ష్మణుని హృదయమునకు తగిలెను. వెంటనే లక్ష్మణుడు మూర్ఖులైను. అంత వాడు నిర్భయుడై నేలపడిన లక్ష్మణుని చెంతకు వచ్చెను. మేఘునాథునితో సమానముగా బలవంతులు వచ్చి లక్ష్మణుని శరీరము నెత్తుటకు ప్రయత్నించిరి. కానీ వారి ప్రయత్నములు నిష్పిలమయ్యెను. కోట్లకొలది రాక్షసులు వచ్చిననూ అది సాధ్యము కానిది. కారణము అదిశేషుని ఎత్తుటకు తగిన బలవంతులు కలరా?! కడకు ఎందరు వచ్చిననూ లక్ష్మణుని దేహమును కదిలించలేకపోయిరి. శ్రీరాముని కట్టాడ్దము కలవారే లక్ష్మణుని కదిలించగలరు.

ఇంతలో సాయంసమయముయ్యెను. ఉభయ సైన్యములు వారివారి కటకములకు నిప్పుమించెను. శ్రీరాముడు వానర సైన్యమును చూచి లక్ష్మణుడేడి అని ప్రశ్నించెను. ఇంతలో హనుమంతుడు మూర్ఖుల్లిన

లక్ష్మణుని దేహమును భుజములపై వేసుకొని, “రామా, రామా” అంటూ వచ్చెను. అతని రాకను గమనించి శ్రీరాముడు కొంత కంగారుపడినటుల నటించెను. హనుమంతుడు తెచ్చిన లక్ష్మణుని దేహమును తన తొడపై పరుండబెట్టుకొని అనేకవిధముల ఆ దేహమును పరీక్షించుచుండెను.

జాంబవంతుడు, “నాథా! కాలహరణము చేయక లంకలో వన్న సుషేషుడను వైద్యుని రప్పించుట మంచిద”ని కోరెను. ఈ మాట వినగానే హనుమంతుడు సూక్ష్మరూపమును ధరించి లంకలో ప్రవేశించెను. నేను పిలిచిన సుషేషుడు వచ్చునో లేదో అని తనలో తాను తలంచి, యేమైననేమి అని సుషేషుని గృహమునే వూడబెరికి యెత్తుకొని వచ్చెను. సుషేషుడు రామునికి సమస్కరించి, జౌధము పేరును, అది లభించు పర్వతము పేరును చెప్పెను. దీనిని తెచ్చుటకు తగిన వారెవ్వరు అని విచారించుచుండగనే హనుమంతుడు శ్రీరాముని చరణారవిందములకు సమస్కరించి అనుజ్ఞయేసగమని కోరెను. రాముడు అనుమతి నిచ్చెను.

ఇంతలో సుషేషుడు రామసన్నిధిలో కలడను వార్త ఒక చారునిద్వారా రావణునకు తెలిసెను. రావణుడు కాలనేమికి తెలిపెను. అంత కాలనేమి, “రావణా! నీ కన్సెయుటనే వాడు నీ లంకను తగులబెట్టేను కదా! అట్టి హనుమంతుని నిరోధించుటకు నాకేమి శక్తి కలదు? ఇప్పటికైననూ మించిపోలేదు. శ్రీరాముని జయింతున్న భ్రాంతిని నీవు వదులుము. శ్రీరాముని చరణముల నాశ్రయింపుము. అందువలన నీకు మేలు కలుగును. నీ అహంకారమును, మదమును విడిచిపెట్టుము” అని రావణునకు హితోపదేశము జేసెను. రావణుడు కోపించి వానిని ధిక్కరించెను. “నా ఆజ్ఞ ప్రకారము చేతువా లేక నిన్ను హతము గావించుచుందువా” అని గర్జించగానే, కాలనేమి శ్రీరాముని చేతులలో చనిపోవుట మంచిది, వీని చేతులలో చచ్చటిందులకని తలంచి ప్రయాణమయ్యెను.

వాడు మాయ పన్ని దారిలో నొక సరోవరమును కల్పించి, బుషి వేషమును ధరించి ధ్యాననిష్టుడై కూర్చోనెను. హనుమంతుడు యుద్ధము నుండి విడిదికి వచ్చి విశ్రాంతియైననూ తీసుకొనక రామాజ్ఞము శిరసావహించి ఔషధము నిమిత్తమై పరువులిడినందున అలసిసొలసి దాహము వేసి దారిలో ఈ సుందర వనమును, ఆశ్రమమును చూచి దాహముగ్రోలి విశమించి వెళ్ళుడమని ఆ ఆశ్రమములో ప్రవేశించెను; మునికి నమస్కరించెను. ఆ కపటవేషధారి శ్రీరాముని గుణగణములు గానముచేయ నారంభించెను. హనుమంతుడు ఆశ్చర్యపడి తానుకూడనూ రామ నామమును స్ఫురించెను. ఇంతలో కపటవేషధారియైన కాలనేమి, “వానరా, రామరావణులకు యుద్ధము జరుగుచున్నది. నిత్యము నేను ఇక్కడ నుండియే చూచుచున్నాను. తప్పక రామునకు విజయము కలుగును. ఇందులకు సందియము లేదు” అనెను. హనుమంతుడు ఆ వార్తతో సంతసించి తాను దాహముతో బాధవడుచుండినట్లు తెలువుకొనెను. స్వర్ణకమండలములో చల్లని పానీయము కలదని చెప్పి నీటిని త్రాగుటకు హనుమంతునికి అందించెను. హనుమంతుడు, “స్వామీ, ఈ కొడ్డి నీరు నాకేమాత్రము దాహమును తీర్పుజాలదు” అని విస్మించెను. కాలనేమి చెంతనే యున్న ఒక సరోవరమును చూపి, “అందులో నీ శ్రమతీరా స్వానము చేసి జలమును త్రాగిరమ్మ”ని చెప్పెను. ఆ మాటలకు హనుమంతుడు సమ్మతించి సరోవరములో చల్లని నీరు త్రాగనెంచి తన పాదములను సరోవరములో పెట్టెను. ఇంతలో ఒక మకరము వచ్చి అతని పాదములు పట్టెను. ఆ క్షణమే హనుమంతుడు ఆ మకరమును రుఖిపించి చంపెను. మకరము శరీరమును విడిచి ఒక దివ్యపురుషునిగా ఎదుట నిలచెను. ఈ దృశ్యమును చూచి హనుమంతుడు ఆశ్చర్యపడి, “నీవెడవడవు?” అని ప్రశ్నించెను. అంత ఆ మహోపరుషుడు, “ఓ రామదాసా! నీ దర్శన స్వర్ఘల

వలన నా పొపము నశించెను. నా శాపము మరలెను. నేనును, కాలనేమియు పూర్వజన్మలో గంధర్వులము. దేవేంద్రుని సభలో గానము చేయుచుంటిమి. ఆ సమయమున దుర్వాసుడు అను మహాముని సభలోనికి వచ్చెను. అతని రూపురేఖలను చూచి నవ్వితిమి. అందుచేత నతడు కోపించి రాక్షసులై పుట్టుడని మమ్ములను శపించెను. మేము విచారించి అతని పాదములు పట్టి ప్రార్థించగా, “ఓయి! మీరిరువురు రాక్షసులై లంకానగరములో జన్మించెదరు. త్రైతాయుగ చతుర్థపాదములో శ్రీరాముడవతరించును. అప్పుడు మీ లంకలో గొప్ప యుద్ధము జరుగును. ఆ యుద్ధములో శక్తి తగిలి లక్ష్మిఱు మూర్ఖుల్లను. సంబీవని పర్వతమును తీసుకొనివచ్చటకై హనుమంతుడు ఆ మార్గమున వెళ్ళును. అతని వలన మీకు శాప విమోచన మగును” అని అతడు కరుణించి మాతో జెప్పెను. ఓ వీరుడా! సమీపముననున్న సుందర వనములో నివసించు ముని ముని కాడు. ముని వేషముతోనున్న రాక్షసుడు. అతడే కాలనేమి! నా మాట నమ్ముడు” అని గంధర్వుడు బోధించెను.

తదుపరి హనుమంతుడు కపటముని దగ్గరకు వచ్చి, “ఓ గురుస్వామీ! ప్రభుమమున మీరు గురు దక్కిణను స్వీకరింపుడు” అనెను. నీరు త్రాగుటకై వెళ్ని హనుమంతుడు ఇంత ఆలస్యము చేయుటకు కారణ మేమని విచారించి, తన గుట్టును ఆ కొలనులో వున్న తన మిత్రుడు తెలిపెనేమా అని సందేహముతో విచారించుచున్న ఈ కపటమునియగు కాలనేమి తన చెంతకు వచ్చి నిలచిన హనుమంతుని చూచి చూడనట్లుండెను. హనుమంతుడు వీని గుట్టును గుర్తించి తన వాలమును కన్నలు మూసి కూర్చొనియున్న ఆ కపట సన్యాసి మెడకు చుట్టి గరగిర త్రిప్పి నేలగొట్టెను. ఆ కాలనేమి “రామా, రామా” అంటూ ప్రాణములు వీడెను.

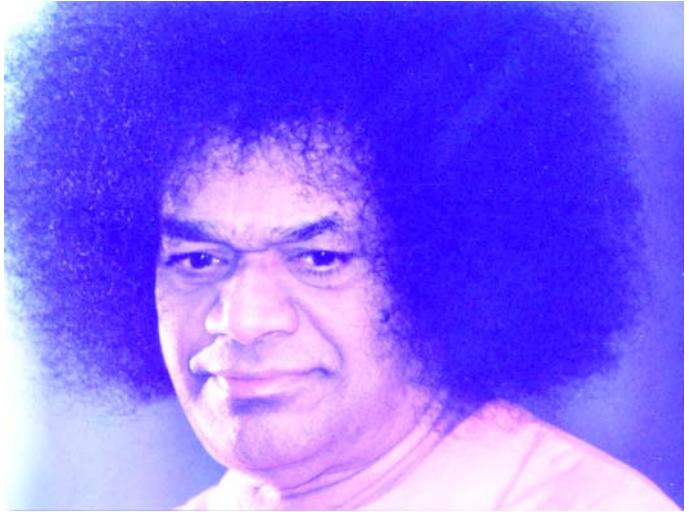
(పంచం)

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ సందేశం:

స్వారాజ్యస్థితి

ఖండభండాంతర భ్యాతి నాజ్ఞించిన
మహానీయులను గన్న మాతృభూమి
పాశ్చాత్య వీరుల పారద్రోలించియు
స్వాతంత్ర్యమును గన్న సమరభూమి
సంగీత సాహిత్య శాస్త్రాయ విద్యల
ధీశక్తి చూపిన దివ్యభూమి
పాండిత్యమున చాల ప్రభ్యాతి గాంచియు
ప్రతిభ చూపించిన భారతభూమి
చిత్రకళలతోడ చిత్రపైయున్నట్టి
భారతభూమియందు జననమొంది
భారతమాత ధర్మభాగ్యంబు కాపాడ
బాధ్యతంతయు మీదె బాలులార!

విద్యార్థులారా! భారతదేశ చరిత్రలో ఉత్సవమైన ఆదర్శములు అనేకముగా కన్చిస్తున్నవి. ఫ్రైంచి, పోర్చుగీసు, మెగల్, అష్టాన్ ఇత్యాది విదేశీయులు పలుమార్లు భారతదేశంపైన దండత్తి వచ్చి పోచ్చరించి నప్పటికీ భారతీయులు జాగ్రత్తపడలేక పోయారు. నిజం సాహాబు సహాయంతో తాము కర్కాటకను వశం చేసుకోగలిగినట్లు నాటి గపర్చరు ద్వ్యాప్తేక్క తన చరిత్రలో లిఖించుకున్నాడు. అదేవిధంగా మీర్ జాఫర్ సహాయంచేత క్లైవ్ బెంగాల్ దేశాన్ని వశం చేసుకోగలిగాడు. అట్లే పీప్ప్యా రఘునాథరావును లోబరుచుకొని మహారాష్ట్రమును వశపరచుకో గలిగారు. ఈవిధంగా ఆనాడు భారతదేశమును భారతీయుల సహాయంచేతనే విదేశీయులు తమ వశం చేసుకోగలిగారు.

అనైక్యతే బలహీనత

భారతదేశంలో శౌర్య దైర్య పరాక్రమవంతులు లేకపోలేదు. నాగరికతయందుకాని, విజ్ఞానమునందుకాని, విశిష్టతయందుకాని, పేరుప్రతిష్టలయందుకాని, ధనమునందుకాని ఏ దేశమునకూ భారతదేశం తీసిపోదు. కానీ భారతదేశమునందు ఐకమత్యం లోపించింది. కనుకనే, పదివేల మైళ్ళ దూరమునుండి వచ్చిన అంగ్సీయులు తమ దేశముకంటే 16 రెట్లు పెద్దదైన, 8 రెట్లు అధిక జనాభా కలిగిన భారతదేశమును ఒకటి కాదు, పది కాదు, 190 సంవత్సరములు వశము చేసుకోగలిగారు. దేహమునకుగాని, దేశమునకుగాని ఐకమత్యము అత్యవసరము. ఐకమత్యమే మహాబలము. బలహీనులను ఎవరైననూ జయించగలరు.

1893వ సం॥లో ఒక వ్యాపారికి సంబంధించిన కేసు విచారణ నిమిత్తమై గాంధీ దక్షిణాప్రికా వెళ్ళాడు. అప్పటికి గాంధీ వయస్సు 24 సంవత్సరాలు. దక్షిణాప్రికాలో భారతీయులకు జరుగుతున్న అవమానాలు, హింసలు కనులార చూసాడు. మానవునకు, మానవునకు మధ్య భేదమేమటి! రంగులు, ఆశయాలు, అధికారాలు. విద్యలయందు వ్యత్యాసములుండవచ్చుకానీ మానవత్వము మానవత్వమే కదా! ఒక మానవుడు తోటి మానవుని హీనంగా చూడటం న్యాయంకాదని అక్కడ సత్యాగ్రహం ప్రారంభించాడు. అధికారులు ఈ వార్తను అక్కడి ప్రధానమంత్రియైన జనరల్ స్క్రోట్కు అందజేశారు. అతను గాంధీని పిలిపించి, “మిత్రమా! శ్వేత జాతీయులు భారతీయులను హింసించడం నిజమే. మరి మీ

భారతదేశమునందు మీ భారతీయులనే కొన్ని కోట్లమందిని గ్రామములకు వెలువల ఉంచి అంటరానివారుగా చూస్తున్నారే! అలాంటప్పుడు మీకు మా దోషములను చూపే అధికారమెక్కడున్నది!” అని ప్రశ్నించాడు.

గాయపడిన గాంధీ హృదయం

స్వట్ట అన్న మాటలు గాంధీ హృదయానికి తుపాకి గుండ్లవలె తాకినవి. గాంధీ తలవంచుకొన్నాడు. నిజంగా పరుల దోషములను ఎంచే అధికారము తమకెక్కడున్నది? ఈవిధమైన సత్యవిచారణచేత పరిణామము చెందినవాడు గాంధీ. ఎవరైనా తమ దోషములను, బలహీనతలను ఎత్తి చూపిసప్పుడు వాటిని సరిదిద్దుకొనువారే నిజమైన మానవులు. గాంధీ ఈ విషయమునందు ఆదర్శమూర్తి కావటంచేతనే యావద్వారత దేశం అతనిని జాతిపితయని కీర్తిస్తున్నది.

దక్షిణాఫ్రీకా అనుభవంతో గాంధీ భారతదేశానికి బయల్దేరి వచ్చాడు. అంటరానితసమును దూరంచేసి, తదుపరి దేశ స్వాతంత్ర్యానికి తగిన ప్రయత్నాలకు ఘూసుకుండామని సత్యాగ్రహం ప్రారంభించాడు. భారతీయులందరూ ఒక్కటే. అందరూ సోదరత్వాన్ని పెంపాందించుకోవాలి. జాతి మత కుల భేదములను నిర్యాలము గావించాలి. మొట్టమొదట ఈవిధమైన ఆశయములతో గాంధీ ప్రవేశించాడు. ఇది క్రమక్రమేణా పెరిగి పెద్ద వుక్కంగా మారిపోయింది. అనేక కష్ట సప్పములకు, దుఃఖములకు, ప్రాణాపొయములకు కూడా వెరువకుండా గాంధీ తన సత్యాగ్రహాద్యమాన్ని సాగించాడు. ‘నాయమాత్మా బలహీనేన లబ్ధాః’ అన్నట్లుగా బలహీనుడైనవాడు దేనినీ సాధించలేదు. ఆత్మబలము కలవాడు దేనివైనా సాధించగలడు. కనుక మొట్టమొదట మనం ఆత్మవిశ్వాసమును బలపరచుకోవాలి. విశ్వాసము లేనివానికి ప్రేమ కలుగదు. ప్రేమ లేనివానికి శాంతి లభించదు. శాంతి లేనివాడు సత్యమార్గంలో ప్రవేశించదు. సత్యమార్గంలో ప్రవేశించనివానికి ఆనందము శూన్యము. ఆనందమును అనుభవించాలంటే సత్యమార్గంలో ప్రవేశించాలి. విశ్వాసమున్నచోట ప్రేమ ఉంటుంది. ప్రేమ ఉన్నచోట శాంతి ఉంటుంది. శాంతి ఉన్నచోట సత్యం

ఉంటుంది. సత్యమున్నచోట ఆనందముంటుంది. ఆనందమున్నచోట భగవంతుడు ఉంటాడు.

దైవత్వాన్ని పొందాలనుకున్నప్పుడు, సర్వ మానవ సోదరత్వాన్ని పెంపాందించుకోవాలనుకున్నప్పుడు ప్రేమను అభివృద్ధిపరచుకోవాలి. కాని భారతదేశములో మొదటి నుండి ఐక్యమత్యము కుంటుపడుతూ వచ్చింది. స్వార్థము, స్వార్థము, స్వార్థము! లోకికమునందు స్వార్థమే, ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానములందు కూడా స్వార్థమే! స్వార్థమునే పిశాచంచేత పీఠించబడుతున్నారు భారతీయులు. ‘స్వార్థము’ చేతిలో కీలుబోమ్మలై ఆడుతున్నారు. ఈ స్వార్థమునకు దైవమును కూడా వినియోగించుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తుంటారు. ఈ స్వార్థ స్వప్రయోజనముల బంధనలో చిక్కుకోవటంచేతనే మానవత్వాన్నికూడా మరచిపోయి, దానవులుగా తయారవుతున్నారు. కనుకనే, స్వార్థత్వాగంద్వారా పరార్థమైన ఐక్యమత్యాన్ని అభివృద్ధిపరచాలని గాంధీ అనేకవిధములుగా ప్రయత్నించాడు.

“కష్ట సుఖములు రెండును కలసియుందు”

మంచికార్యములందు ప్రయత్నము దిగ్విజయము సాధిస్తుంది. ప్రారంభంలో కొన్ని కష్టసప్పములు కలుగ వచ్చి. కష్టపడక సుఖాన్ని అనుభవించలేము. ప్రకృతిలోని ప్రతి పదార్థము కూడా మానవునికి ఈ విషయమును బోధిస్తూనే ఉన్నది. గులాబి పుష్పము చాలా అందంగా ఉంటుంది. ఎంతో అనందాన్నిస్తుంది. సుగంధాన్ని వెదజల్లుతుంది. కానీ క్రిందనున్న పదుషైన ముండ్లతో బాధను కలిగించేవిధంగా మానవుని భయపెడుతుంది. ముండ్లలేనిది రోజా పుష్పమే లేదు, పువ్వ ప్రేమస్వరూపం కాగా, ముల్లు వాంఘకు పరాకాప్ట! ముల్లును ముట్టకుండా గులాబి పుష్పాన్ని కోయాలి. ఈవిధంగా గులాబి మొక్క మానవునకు చక్కని గుణపారం నేర్చుతున్నది. సుఖమును అనుభవింపగోరిన మానవుడు దుఃఖానికి సిద్ధంగా ఉండాలని ఇది బోధిస్తుంది. దైవత్వాన్ని పొందదలచినవాడు మానవ జీవితంలో ఉన్న బాధలను కూడా ఎదుర్కొనుటానికి ఉంటుంది. రెండింటికీ సిద్ధంగా ఉండాలి. బాధలు లేకుండా, కష్టసప్పములు లేకుండా దైవత్వం పొందగోరడం సోమరుల లక్షణం, కాలు గడవ దాటకుండా, కాను ఖర్చు

కాకుండా కైవల్యం ఒడిలో పడాలి ఈనాడు మనకు! ఇవి సోమరుల భావములే కాని సరైన భక్తుల భావములు కానేరవు. కనుకనే గాంధీ త్యాగములకు సిద్ధమై అనేక ప్రయత్నములు సలపి దేశానికి విముక్తిని సాధించాడు. ఆగస్టు 14 అర్థరాత్రి భారత దేశ స్వాతంత్య ప్రకటన చేశారు.

అత్మానుసరణే స్వాతంత్యం

స్వాతంత్రమంటే ఏమిటి? ఇతరుల స్వాధీనంలో ఉండటం పరతంత్రం. ఎవరి అధీనంలో కూడా లేకుండా ఉండటం స్వాతంత్రం. ‘పరాధీనం దుఃఖం, ఆత్మాధీనం సుఖం’ అన్నారు. నీ హృదయాన్ని నీవు అనుసరించడమే స్వాతంత్యం. హృదయమే నీ గురువు. హృదయమే నీ దైవం. హృదయాన్ని అనుసరించినప్పుడే విజయాన్ని సాధిస్తావు. ఇదే దైవాన్ని అనుసరించమని బోధించడం.

యంత్రము దేహము, మంత్రము శ్యాసనము, తంత్రము హృదయము. యంత్ర మంత్ర తంత్రముల సమ్మిళిత స్వరూపమే మానవత్వము. ఈనాడు పరదేశీయుల పరిపాలననుండి మాత్రమే విముక్తిని పొందగలిగాము. విదేశీయుల బంధన మాత్రమే బంధన కాదు. స్వబంధన నుండి కూడా విముక్తి పొందాలి! ఇంద్రియముల అధీనములో ఉండటమే స్వబంధన. స్వబంధననుండి కూడా విముక్తుడైనప్పుడే స్వాతంత్రుడవుతాడు. బాహ్య స్వాతంత్యం, అంతర్ముఖ స్వాతంత్యం - ఈ రెండింటిని పొందినవాడే నిజమైన మానవుడు.

నిజముగా మానవుడు స్వాతంత్యము పొందాలనుకుంటే ఇంద్రియ నిగ్రహ ప్రాధాన్యాన్ని దైవస్త్యాన్ని, మానవత్వ విశాలత్వాన్ని గుర్తించడానికి ప్రయత్నించాలి. దీనినే పతంజలి తన యోగశాస్త్ర సూత్రములలో ‘యోగః చిత్తవృత్తి నిరోధః’ అని చెప్పాడు. మనస్సును నిగ్రహించవచ్చునని అందరూ చెప్పవచ్చును కాని, నిగ్రహించే శక్తి అందరికీ ఉండదు.

**శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నత విద్యాసంస్థ ప్రాంగణంలో విద్యార్థులకు,
అధ్యాపకులకు భగవాన్ తమ దివ్యసందేశం
అమృగ్రహిస్తున్న దృశ్యం (15.8.1985)**

దైవంతో ఏకత్వం

విద్యార్థులారా! మీరు భావిభారతోద్దారకులు. కనుక ఈనాటి నుండైనా ఐక్యమత్యాన్ని అభివృద్ధిపరచుకొని, సోదరత్వాన్ని పెంపాందించుకొని మానవత్వాన్ని ప్రకాశింపజేసుకొని, దైవత్వాన్ని పొంది ఆనందాన్ని అందుకుంటారని నేను ఆశిస్తున్నాను. మొదలు మీరు పవిత్రతను అభివృద్ధిచేసుకోండి. మీలో పవిత్రత పెరిగినప్పుడు సహజంగా అందులోనే దివ్యత్వం ప్రత్యక్షమవుతుంది. భగవంతునితో ఏకత్వం సాధించాలి. ఈ ఏకత్వాన్ని ముందు సాధిస్తే తక్కినవన్నీ సహజంగానే చేరిపోతాయి. ఈ విధంగా భారతదేశం ఏకం కావడమే కాకుండా సమస్త లోకములు కూడా సుఖంగా పుండాలని పిల్లలు ఆశించాలి. ‘సమస్త లోకాస్పుర్భినో భవంతు’. కేవలం భారతదేశమేకాదు, సర్వదేశములు కూడా సుఖంగా ఉండాలని మనం ఆశించాలి.

ప్రపంచమంతా బాగున్నప్పుడే భారతదేశం కూడా బాగుంటుంది. భారతదేశం బాగున్నప్పుడే అంధ్రప్రదేశం బాగుంటుంది. ఆంధ్రప్రదేశం బాగున్నప్పుడు అనంతపురం జిల్లా బాగుంటుంది. అనంతపురం జిల్లా బాగున్నప్పుడు పుట్టపర్తి కుగ్రామం బాగుంటుంది. పుట్టపర్తి క్లేమంగా

ఉన్నప్పుడే మన ఇల్లు కూడా క్షేమంగా వుంటుంది. మన క్షేమమంతా యావత్త్రపంచ క్షేమంపైన ఆధారపడి వుంటుంది. కనుక పిల్లలైన మీరు స్నేహ సంకుచిత ప్రేమను కాకుండా విశాలమైన ప్రేమ నభివ్యధిపరచుకొని భారతదేశమే గాక యావత్త్రపంచమూ సుఖశాంతులతో వుండాలని ప్రార్థిస్తా దానికి తగిన ప్రయత్నాలు చేయగలరని ఆశిస్తున్నాను. ఏకత్వాన్ని ఒక దైవత్వంతో తప్ప అన్యమార్గంలో మనం సాధించలేము. అన్నే మార్పుచెందేవే కాని ఒక్క దైవత్వం మాత్రమే ఎప్పటికీ మార్పుచెందనిది. మార్పుచెందని ఆత్మను అనుసరించి నప్పుడే దేశమంతా క్షేమంగా వుంటుంది.

విద్యార్థులారా! ఈ పతాకము విజయమునకు ఒక గుర్తు. అయితే ఇది ఒక దేశమునకు మాత్రమే చెందినది. దీనిని జాతీయ పతాకమన్నారు. అన్ని దేశములకు సంబంధించినది కాదు. కానీ మన హృదయ దిగ్విజయము సర్వదేశములకు సంబంధమైన పతాకము, కనుకనే హృదయ దిగ్విజయాన్ని సాధించే మార్గంలో పోరాటం సలుపండి. మీరు ఆదర్శమూర్తులై భారతీయులయేక్క శక్తిసామర్థములు ఇట్టివని యావత్త్రపంచానికి నిరూపించాలని ఆశీర్వదిస్తున్నాను.

**(15.8.1985 నాటి దివ్యోపన్యాసము,
(ప్రశాంతినిలయము)**

శ్రీ సత్యసాయి పద్యసుధ:

“భరత సంస్కృతి నెలకొల్పవలయు నేడు”

పాశ్చాత్య విద్యల ప్రాభవమదియేము
సంస్కృతమడుగుంటి సస్నేహితి
పాశ్చాత్య విద్యల ప్రాభవమదియేము
పరిణయ ధర్మముల్ వమ్ములయ్య
పాశ్చాత్య విద్యల ప్రాభవమదియేము
ఆర్యధర్మమల్ల ఆరిపోయె
పాశ్చాత్య విద్యల ప్రాభవమదియేము
వేషభాషలయందు మోజు పెచ్చె
తల్లి భాషను మాట్లాడ తప్పుడోచె
సంఘమర్యాద పాటింప జంకు పుట్టె
ధర్మమన్నది బోధింప తప్పిపోయె
ఇట్లులైనది భారతజాతి నేడు.

బాలబాలికలెల్లరు భవ్యమైన
దివ్యవిద్యల నేర్వగ దీక్షబూని
భరత సంస్కృతి నెలకొల్పవలయు నేడు
భక్తి క్రమశిక్ష మనసున పాదుకొల్పి.

ప్రాచీన ఐయిలకు పారముల్ నేర్వింప
జాలిన వేదాంతసారమతులు
నిర్మివశిలచే సృత్యమాడించెడి
నేర్వగల్లిన కళానిపుణమతులు
పరపీర శిరములు బంతులాడించుచు
క్రీడింపగలిగిన వాడి మగలు
సర్వసర్వంసహచక్రపాలన జేసి
నడిపించగలిగిన నాయకులును
కలరు భారతభువిని పెక్కండ్రు నేడు
ఉండి ఫలమేమి, వారిలో నొక్కడైన
అనుదినంబును వినిపించు ఆర్తరము
ఆలకింప దలంపరో ఆర్యులార!

యుగ యుగాంతములనుండియు నుర్విపైన
భ్యాతి గన్నట్టి భరత భూమాత కీర్తి
సాయి సిద్ధాంతములచేత సానబట్టి
వన్నె పెట్టుడు మీరిక సున్నితముగ ♦

శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల కోవిడ్-19 సేవలు (తెలంగాణ)

❖ పి. వెంకట్రావ్, శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల తెలంగాణ అధ్యక్షులు ❖

సాయి అభిధించు మీనుండి సద్గుణములు
సర్వమానవ సోదర సభ్యబుద్ధి
స్వార్థత్వాగంబు పరిశుద్ధ సంఘసేవ
సాయికిచ్చెడి ధనమిద సత్యముగను

- శ్రీ సత్యసాయి

నిస్వార్థ సేవయే భగవదనుగ్రహమునకు రాచబాట అన్న స్వామివారి దివ్యసందేశ స్వార్థితో, ఈ కోవిడ్ విపత్తుర పరిస్థితుల్లో, ప్రభుత్వ నిబంధనలను పాటిస్తూ, స్వామివారి అనుగ్రహమే దివ్యరక్షణ కవచంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలు ఈ క్రింది సేవలను చేయడమైనది.

1). క్షద్భూధ తీర్చే సేవలు: 'లాక్డోన్' అమలు అవతున్న తరుణంలో, సదలింపు కేవలం నాలుగు గంటలకు మాత్రమే పరిమితమైన రోజులలో, 'కోవిడ్' బారినపడి 'హోం ఐసాలేషన్'లో ఉన్నవారికి, ముఖ్యంగా ఒంటరిగా ఉన్నవారికి ఆహారం లభించడం ఎదారిలో

గంగాజలం దొరికినట్టేనని చెప్పామన్న. ఇట్టి పరిస్థితుల్లో గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మహానగర పరిధిలో హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి, మేడ్చల్ మల్యాజిగిరి, సంగారెడ్డి జిల్లాలవారు

మరియు ఇతర ప్రదేశాలలో అన్ని జిల్లాలవారు అవసరం ఉన్న కోవిడ్ బాధితులకు అమృతతుల్యమైన ఆహార ప్రసాదాన్ని ప్రేమతో అందించారు.

ఈ క్రింది ఉదాహరణను పరిశీలిస్తే, లభ్యిదారులు ఈ సేవద్వారా ఎంతటి ప్రేరణ పొందారో తెలుస్తుంది.

'హోం ఐసాలేషన్'లో ఒంటరిగా ఉండి పూర్తిగా నీరసించిన ఒక వ్యక్తి 'లాక్డోన్'లో హోటళ్ళు లేక, సాయిసంస్థ హెల్ప్ లైన్ నంబర్ చూసి ఫోనులో సహాయం అడగగానే, మన సేవాదళ సభ్యుడు గంటలో ఆహారం తయారుచేసి, 30 కిలోమీటర్లలు బైక్‌పై వెళ్లి అందించగా ఆ వ్యక్తి ముఖంలో కనపడిన ఆనందం, కృతజ్ఞతాభావం వర్ణనాతీతం. నేను కోలుకున్న తర్వాత తప్పకుండా శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలద్వారా సేవల్లో పాల్గొని నా జన్మను ధన్యం చేసుకుంటానని అతను కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవటం నిస్వార్థసేవ ఎంతటి అద్భుత పరివర్తనకు దోహద పడుతుందో తెలిపే ప్రత్యక్ష నిదర్శనం.

ఈ 'లాక్డోన్' సమయంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం 21 జిల్లాలలోని మన సమితులలో 37 కమ్యూనిటీ కిచెన్లు ఏర్పాటు చేసుకుని 7,78,621 మందికి ఆహార ప్రసాదం అందించడమైనది. 41,506 పత్సలు; 1,26,886 మళ్ళిగి / మంచినీటి పాకెట్లు, 40 టన్నుల కూరగాయలుకూడా పంపిణీ చేయడమైనది.

2). పోలీసులకు, ప్రభుత్వ అధికారులకు సేవలు: గ్రేటర్ హైదరాబాద్ పరిధిలో విధినిర్వహణలో ఉన్న పోలీసులకు, అధికారులకు ప్రతి రోజూ మధ్యాహ్న భోజనం అందించడమైనది. ఆనుపత్రులలో సిబ్బండికి మరియు రోగుల సహాయకులకు పలుచోట్ల ఉదయం, మధ్యాహ్నం రెండు పూటలా ఆహారాన్ని అందించడమైనది.

3). రైల్వేస్టేషన్లో వేచియున్న ప్రయాణికులకు: లాక్డోన్ నిబంధనలవలన, రాత్రి 11 గంటలకు రైలు

ఎక్షపలసిన ప్రయాణికులు సహాతం ఉదయం పడి గంటలలోపే రైల్వేస్టేషన్ చేరుకోవాల్సిన పరిస్థితి! ప్రయాణికుల అవస్థను గమనించి అధికారులు చేసిన అభ్యర్థన మేరకు ప్రతి రోజు మధ్యాహ్నం 1000 మందికి, రాత్రిపూట 500 మందికి రుచికరమైన శ్మాషికాహారం అందించటం కేవలం శ్రీ సత్యసాయి అనుపూర్ణేశ్వరి అనుగ్రహంతోనే సాధ్యమైంది. రెక్కాడితేగానీ ఊక్కాడని రోజువారీ కూలీలకు, లాక్స్‌డోన్లో నిఖిలపోయిన వేలాది వలస కూలీలకు ప్రతి రోజు ఆహారం అందించడమైనది.

4). అమృతకలశములు (నెలకు సరిపడా ఆహార దినుసులు): ‘లాక్స్‌డోన్’తో ఉపాధి కోల్పోయిన ప్రైవేట్ పారశాలల, కళాశాలల అధ్యాపకులకు; అర్పకులకు, రోజువారీ కూలీలకు మొత్తం 25,186 మందికి శ్రీ సత్యసాయి అమృత కలశములద్వారా సాయి ఆపనుపూర్ణం అందించినట్లయినది. ఇంతేగాక, వివిధ రాష్ట్రముల నుండి వచ్చిన వలస కార్బూకులకుకూడా 9,254 అమృత కలశములు పంపిణీ చేయడమైనది.

5). ‘శ్రీ సత్యసాయి ప్రాణమిత్ర’ - టెలీ మెడిసిన్ సేవలు: 2020 ఆగస్టు 29వ తేదీన శాశ్వత ప్రాతిపదికన ప్రారంభించబడిన ఈ సేవాకార్యక్రమంలో భాగంగా ప్రతి శని, ఆది వారాలలో 080-47179797 ద్వారా డాక్టర్ల సలహాలు అందించబడుతున్నాయి. నిపుణులైన 70 మంది డాక్టర్లు ఇందులో సేవలందిస్తున్నారు. ఇప్పటిప్పరకు 2,500 మంది లభ్య పొందారు. ఈ ఆన్‌లైన్ మెడికల్ సేవలతోపాటు, ప్రత్యేకించి ఈ ‘కోవిడ్’ సమయంలో ఐదుగురు వైద్యునిపుణులు వారం పొడవునా రోజుకు ఇరవై నాలుగు గంటలూ అందుబాటులో ఉంటూ తమ అమూల్యమైన సలహాలు అందిస్తున్నారు.

6). ఆన్‌లైన్ హెల్ప్‌లైన్: శ్రీ సత్యసాయి యువత మరియు శ్రీ సత్యసాయి విశ్వవిద్యాలయ పూర్వవిద్యార్థుల సంయుక్త సహకారంతో సెంట్రల్ హెల్ప్‌లైన్ 040-48213333 ఏర్పాటు చేసి, అవసరమైనవారికి ఆహారము, సాధారణ కోవిడ్ మందులతోపాటు టెలీ మెడిసిన్‌ద్వారా డాక్టర్ సలహాలు, సూచనలు అందించటం జరిగింది. ఆసుపత్రులలో భాళీ పడకల లభ్యత, ఆక్రీజన్ సిలిండర్ల, ఆక్రీజన్ కాస్పంట్సేటర్ల లభ్యత మొదలగు వివరములు తెలుపు సేవలను 350 మందికి పైగా శ్రీ సత్యసాయి యువత అందించగా దాదాపు 2,300 మంది లభ్య పొందినారు.

7). ఆక్రీజన్ కాస్పంట్సేటర్స్, కోవిడ్ మెడికల్ కిట్స్, హోమియో మందుల పంపిణీ: ఇంటివద్ద చికిత్స పొందుతూ ఉన్నవారికి, డాక్టర్ సలహా ప్రకారం ఆక్రీజన్ అవసరం ఉన్నవారికి ఇంటివద్దకే ఆక్రీజన్ కాస్పంట్సేటర్లు అందజేయటం జరిగింది. తెలంగాణలో మొత్తం 72 ఆక్రీజన్ కాస్పంట్సేటర్లు సేవలో వినియోగింపబడుతున్నవి. ఖమ్మం జిల్లాలో ఒక ఆక్రీజన్ ప్లాంట్ కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. సాధారణ కోవిడ్ మెడికల్ కిట్స్,

హోమియో మందులు వేలాదిమండికి అందించడమైనది.
ఇంతేగాక, సేనిటైజర్లు - 200, పి.పి.జి. కిట్స్ - 200,
కోవిడ్ మందుల కిట్స్ - 599 పంపిణీ చేయడమైనది.

8). 41 రోజుల సాధనా యజ్ఞం: సామూహిక ప్రార్థనల వలన ఎంతో మహత్తర ఫలితం సాధించవచ్చు నన్న స్వామివారి దివ్యబోధను అనుసరించి, రాష్ట్రభ్యాషంగా 41 రోజులు (01-05-2021 నుండి 10-06-2021 వరకు) నిర్వహింపబడిన సాధనాయజ్ఞంలో 5000 మంది భక్తులు పాల్గొని, లోకశ్రేయస్వను కాంచ్చిస్తూ, అత్యంత మహిమాన్వితములైన శ్రీ గాయత్రీ, శ్రీ సాయిగాయత్రీ మహామంత్రములను 7 కోట్ల 61 లక్షల పర్యాయములు భక్తిశ్రద్ధలతో పారాయణం చేసినారు.

9). పశు ఆహార మరియు ఘైద్యసేవలు: 150కి పైగా పశువైద్యశిఖిరములలో 34,872 పశువులకు చికిత్స అందించడమైనది. 1500 కేజీల పశు ఖనిజ మరియు లపణ గ్రాసమును వివిధ జిల్లాలలోని పశువులకు, గోశాలలకు ఇవ్వడం జరిగినది. గోశాలలకు (సుమారు 2,550 గోవులకు) ప్రత్యేకంగా 10 టన్నుల దాణా కూడా ఇవ్వడం జరిగినది. పశువులకు ద్రవ మేత సుమారు 500 లీటర్లు ఇవ్వడం జరిగినది. ఈ సేవలు మేధ్యల్-మల్యాజ్ఞిగిరి, రంగారెడ్డి, వికారాబాద్, యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాలలోని 71 గ్రామములలో నిర్వహింపబడినవి.

10). శ్రీ సత్యసాయి యువత సేవాసాధనః
ప్రభుత్వము మరియు మన సంస్కారికించిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలు/ మార్గదర్శకాలకు కట్టబడి సేవాసమితులు ఆహారాన్ని తయారుచేసి డెలివరీ ఘానెల్స్ / శ్రీ సత్యసాయి యువతద్వారా పంపిణీ చేయడమైనది. కోవిడ్-19పై అవగాహన సదస్యులు మరియు విపత్తుర పరిస్థితులను దైర్యంగా ఎదుర్కొనేందుకు యువతకోసం ప్రత్యేక అన్లైన్ సమావేశములు ఏర్పాటుచేసి నిపుణులైన వక్తలచే ఉత్సేజకరమైన ప్రసంగాలు అందించటం జరిగినది.

11). సాయి జన్మని - గిరిజనప్రాంత సేవలు:
కొమరంభీమ్ ఆసిఘాబాద్, భుద్రాద్రి కొత్తగూడెం, ఉమ్మడి అదిలాబాద్, భూపాలపల్లి జిల్లాలలోని 40 గిరిజన గ్రామాలలో 667 అమృత కలశములు ఇవ్వడం జరిగినది.
వస్త్రములు - 550, గొడుగులు - 151, పాదరక్షలు -

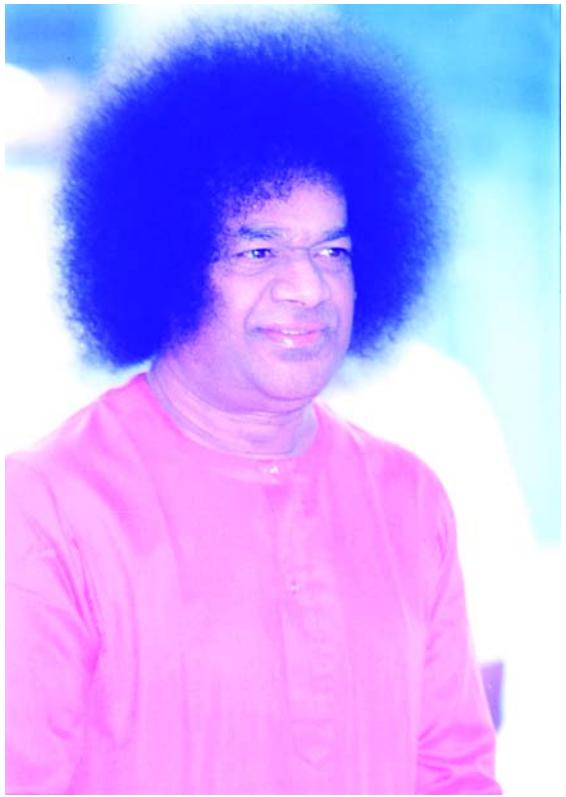

201, వర్షం తాకిడి తట్టుకునే ఇంటి పైకప్పులు - 82, చిన్నపిల్లలకు సాయిప్రాటీన్ శాస్తర్ - 960 కిలోలు పంపిణీ చేయడమైనది.

12). మహిళా విభాగంవారి సేవాసాధనః: ఈ సేవా అవకాశమును సద్గౌనియోగం చేసుకొని మహిళా విభాగంవారు ప్రతి రోజు తమ ఇంట్లో, లేక, సమితియందు కోవిడ్ బాధితులకు మరియు వారి కుటుంబ సభ్యులకు ప్రాప్తికాపోరమును - అన్నపురసాదమును తయారుచేసి పంపినారు. ప్రతి నెలా మహిళా దినోత్సవంనాడు 600 అమృతకలశములు అందించినారు. 1,20,500 మాస్కులు భక్తి శ్రద్ధలతో తయారుచేసి పంపిణీ చేసినారు.

“అహల్యావంటి రాయి, రామపాదంవంటి పాదం రెండూ చేరినపుడే శాపవిమోచనం. అట్లే, సత్యసాయి వంటి ప్రభువు, సాయిభక్తుల వంటి సేవకులు ఉన్నపుడు ఎన్ని కష్టాలైనా నివారణ కాగలవు”

అన్న దివ్యవాక్యులను మరోమారు స్వరణకు తెచ్చిన ఈ సేవాసుమాలను స్వామివారి దివ్యచరణారవిందముల చెంత వినప్రతతో ప్రేమపూర్వకంగా సమర్పిస్తున్నాము. ♦♦

సద్విద్య - పంచప్రాణములు:

ఆదర్శ అధ్యాపకుడు

(గత సంచిక తరువాయి)

❖ కూర్చు: ఆర్. సీతాలజ్ఞి ❖

ప్రపంచానికి కావలసిన ప్రధాన ప్రాతిపదికలు వస్తూత్తుత్తిచేసే ఉత్సత్తి శక్తి, ఉత్సత్తి చేసిన వస్తువులను సంరక్షించవలసిన రక్షకశక్తి. ఈ రెండింటిలో తగిన తర్పీదు నందివ్వవలసిన శిక్షకశక్తి. ఈ మువ్వురు అన్యోన్య ఆలైటులు.

అయితే, సమాజంలో అగ్రస్థానం అధ్యాపకునిదే (శిక్షకశక్తి). పాలకులు కేవలం తమ పాలనాసంబంధమైన కర్తవ్యాలను నిర్వహిస్తారు. కానీ పాలకులను కూడా

తయారుచేయవలసినవారు అధ్యాపకులే. ఈ జగత్తు సంక్షేపము అధ్యాపకుల భావ రాగములపైన ఆధారపడి ఉంటుంది. అధ్యాపకుని స్థానము ఉత్తమ స్థానము. విజ్ఞానశాస్త్రవేత్తలను, రాజకీయవేత్తలను, జీవితరంగంలో ఉన్న ప్రతి ఉన్నత పదవిని అలంకరించే వ్యక్తులనూ తయారుచేయవారు అధ్యాపకులే. ఈ సత్యాన్ని లోకానికి చాటిన మహాస్నుత నాయకుడు బాలగంగాధర తిలక్. ఆయన పూనాలో లెక్కల టీచరుగా ఉండేవాడు. రాజకీయంగా గొప్ప సేవలు సలిహిన మహావ్యక్తి. సేవలో ఆదర్శమూర్తి. స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత మిత్రులు, “నీవు ఏ మంత్రివి అపుతూవ”ని ఆడిగారు. “నాకు ఏ మంత్రి పదవీ ఆక్రూర్లేదు. ఉత్తమ మంత్రులుగా విద్యార్థులను తయారుచేసే నాకు మంత్రి పదవి ఎందుకు?! అధ్యాపకునిగా ఉంటూ బాధ్యతగల పోరులుగా విద్యార్థులను తయారుచేయడమే నా అభీష్టము”న్నారు.

మానవజాతియొక్క గౌరవముగాని, శక్తిసామర్థ్యములు గాని అధ్యాపకుల గుణముపై ఆధారపడి ఉంటాయి. మానవత్వమునకు గుణమే గీటురాయి. అన్నము నిమిత్తమే కాక ఆదర్శము నిమిత్తమై జీవించుటయే గుణము. కేవలం ధన నిమిత్తమే అధ్యాపకుడు బోధించడం, కేవలం ఉద్యోగ నిమిత్తమే విద్యార్థులు విద్య నభ్యసించటం మంచి పద్ధతి కాదు. అధ్యాపకులు విద్యార్థీయొక్క ఔన్నత్యమును, అభివృద్ధిని ఆశించి తమ కర్తవ్యమును గుర్తించి పర్తించాలి. మానవత్వాన్ని వికసింపజేసుకొని సామాజికసేవలుందు, దైవమార్గమునందు మార్గదర్శకులుగా నిలవాలి. ఇష్టపూర్వకముగా ఈ వృత్తిని స్వీకరించినారు కనుక తమ శక్తిమేరకు బాధ్యతను త్రికరణశుద్ధితో నెరవేర్చాలి. తమ పై విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రులు ఉంచిన నమ్మకమును పచ్చు చేయక నీతి నిజాయతీలతో తమ కర్తవ్యమును చేపట్టాలి. ముందుగా తమ ప్రవర్తనను పరిశీలించుకోవాలి. అధ్యాపకులు సప్తవర్తన కలిగియుంటే పిల్లలుకూడా వారిని అనుసరిస్తారు. ప్రాథమికస్థాయిలో బాలబాలికలకు అన్నింటియందు ఆదర్శమును అందివ్వగలిగే వ్యక్తి ఒక్క అధ్యాపకుడే. విద్యార్థులను ప్రేమపుత్రులని భావించి ప్రేమతో ఆకర్షిస్తే విద్యార్థులు వారిని ఆరాధిస్తారు.

ప్రపంచానుభవం లేని వేలాదిమంది లేతహృదయులు అధ్యాపకుని సంరక్షణలో ఉంటారు. అధ్యాపకుని ఉపదేశముల ప్రభావం వారిమీద ఎంతో ఉంటుంది. అధ్యాపకునిలో దుర్గుణములూ, దురలవాట్లూ ఉంటే పిల్లలు చెడిపోయే ప్రమాదముంది. తత్తులితంగా సమాజం చెడిపోతుంది. కాబట్టి, అధ్యాపకుల ప్రవర్తనారీతులు, అలవాట్లు ఆదర్శవంతంగా వుండాలి. కొందరు పొగ్రాగ్రాదని, వారే సిగరెట్లు త్రాగుతారు. తన కోపమె తన శత్రువని చెప్పి తామే విద్యార్థులను అనవసరంగా కోప్పడుతారు. తమ విద్యార్థులు ఆదర్శమానవులగా ఉండాలంటే ముందు అధ్యాపకులే ఆదర్శముగా వుండాలి.

“నీతి నియమాలు నరునికి ఖ్యాతి గూర్చి
బాల్యదశయండె యియ్యవి పట్టబడును
ఇట్టిరీతుల తెలిపెడునట్టి జనుల
నేరి అధ్యాపకుల నొనరించరయ్య” - బాబా

అధ్యాపకుని ఆచార్యుడు అనికూడా అంటారు. అనగా ఆచరించి చెప్పువాడు. కాన ఆ స్థితికి రావాలి అధ్యాపకులు. అధ్యాపకులందరూ ‘డ్రైల్ టీచర్’ మాదిరి వుండాలి. అతనిని ‘ఫిజికల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్’ అంటారు. అతడు బోర్డుపైన ప్రాసి బోధించడు. ‘వ్నే, టు, త్రీ, ఫోర్’ అంటూ ఎక్స్ప్రెస్‌జెలలను తాను చేసి చూపిస్తాడు. అదేవిధంగా ఏ సద్గంచములను పిల్లలకు బోధించాలని అనుకుంటున్నారో వాటిని మొదట అధ్యాపకులు స్వయంగా ఆచరించాలి. చెప్పినవాటిని ఆచరించకపోతే ఆ బోధన ‘అర్టిఫిషియల్స్’గా ఉంటుంది. ‘ఫోర్ట్ఫీల్స్’గా ఉండదు.

“బ్రహ్మ సృష్టిచేయు బ్రహ్మందమునెల్ల
విష్ణువన్ని పెంచి వృద్ధిచేయు
పరమశివుడు ద్రుంచు పాపిష్టి జీవుల
గురువు మూడు క్రియలు సలుపు నొకడె!” - బాబా

విద్యార్థులు ఏ కొద్దికాలమో విద్యనభ్యసిస్తారు. విద్యాబోధకులగుటకు అధ్యాపకులు మాత్రం నిరవధిక విద్యార్థులుగా వుండాలి. అధ్యాపకుడే శాశ్వత విద్యార్థి. అతను నిరంతరం వెలిగే జ్యోతిషంటివాడు. జ్యోతి వెలుగుతుండాలి. అంతే తైలమును పోస్తుండాలి. వత్తిని

సరిచేస్తుండాలి. అటులనే అధ్యాపకుడు ఎప్పటికప్పుడు బోధనాంశములను నిత్యసూతనంగా, అసక్తికరంగా వుండేటట్లు తయారుచేసుకోవాలి. పాతభావములను సరిచేసుకోవాలి. అంతేగాని చెప్పిందే చెప్పుకుంటూ బోర్డ్ కొట్టకూడదు.

గురువుల గురుతర బాధ్యతలు

అధ్యాపకులు తమ విద్యార్థుల బహుముఖాభివృద్ధికి, సత్కేలాభివృద్ధికి శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. తరచుగ బాలబాలికల తల్లిదండ్రులను కలుసుకోవాలి. ఇంట పున్నప్పుడు వారి ప్రవర్తన ఏరీతిగా వుంది? తరగతిలో బోధించే పారములు వారికి అర్థమవుతున్నా? వారి ఆరోగ్యం ఎట్లుంది? వారు తల్లిదండ్రులపట్ల, పెద్దలపట్ల వినయ విధేయతలను, గౌరవ మర్యాదలను ప్రకటిస్తున్నారా? నిత్యం దైవప్రార్థన, ధ్యానము, జపము చేస్తున్నారా? ఎటువంటి స్నేహితులతో తిరుగుతున్నారు? తల్లిదండ్రులు వారికి ‘పాకెట్ మనీ’ ఇస్తున్నారా? బజారులో తయారుచేసిన ఫాస్ట్ ఫుడ్ తింటున్నారా? టి.వి. ముందు ఎక్కువ సమయం గడుపుతున్నారా? మొదలగు ప్రశ్నలు వేసి ఓర్పుగ, నేర్పుగ వారి పద్ధనుండి సమాచారము పొందాలి. అటువంటి అధ్యాపకులమీద తల్లిదండ్రులకు గౌరవ ఆదరములు అధికమవుతాయి.

అధ్యాపకుడు ఒక తోటమాలివంటివాడు. ఒక తోట అందంగా, ప్రయోజనకరంగా వుండాలి అంటే ముందుగా తోటమాలి తోటను (మొక్కలను) ప్రేమించాలి. తోటలో రకరకాల మొక్కలు వుంటాయి. ఒక్కొక్క మొక్కకు ఒక్కొక్క రకమైన ఎరువు వెయ్యాలి. కొన్నింటికి నీరు ఎక్కువగా కావాలి, కొన్నింటికి అక్కరలేదు. తీగెలకు పందిరి వెయ్యాలి. పశువులు, మేకలు లోపలికి జోరబడకుండా కంచెకట్టాలి. ప్రతి దినము మొక్కలను పరీక్షించి చీడ పురుగులను, వేరు పురుగులను దూరము చేయడానికి తగిన చికిత్స చెయ్యాలి. చెట్లకు పండిన ఘలములను పక్కలనుండి రక్కించే విధానము చేపట్టాలి. అప్పుడే ఆ తోట శోభాయమానముగా, ఘలవంతంగా వుంటుంది.

అటులనే అధ్యాపకుని పరిరక్షణలో వందలాది బాలబాలికలు ఉంటారు. వివిధ తెగలకు, మతములకు,

వర్ధములకు చెందినవారు ఉంటారు. వీరి మనోబుద్ధుల ప్రమాణంలో వైవిధ్యం వుంటుంది. ఈ భిన్నత్వమును గుర్తించి అందరినీ సంతృప్తిపరచేటట్లు వ్యవహరించాలి. అందరినీ ఆహోదపరచాలి. కొండరికి ఒక్కసారి బోధిస్తే చాలును. మరికొండరికి అనేకమార్గు చెప్పాలి. దీనికి సహానం, క్షమ అవసరం. కొంతమంది తరగతి పరీక్షలలో మార్గులు రాకపోతే నిరుత్సాహపదుతారు. వారిని ఉత్సాహపరచేటట్లు మాట్లాడాలి. వారు తమ తెలివితేటలను ఏవిధంగా అభిప్రాయి పరచుకోవచ్చునో చెప్పాలి. ఒక్కుక్కరికి ఒక్కుక్క పద్ధతి.

అధ్యాపకుడు ఒక శిల్పివంటివాడు. ఏ రాయి ఎటువంటి ప్రతిమను మలుచుటకు పనికిపస్తుందో శిల్పికి తెలుస్తుంది. ఒక శిల అలంకార పస్తువుకు, మరొక శిల సుందరమైన దేవతామూర్తిని చెక్కుటకు పనికిపస్తుంది. అటులనే ఒక గురువు తనవద్దనున్న బాలబాలికల శారీరక, మానసిక పరిణామిని, అభిరుచులను పురస్కరించుకొని వారిని తీర్చిదిద్దాలి. తమ విద్యార్థులలో ఎంతమంది వివేకానందులు, తిలక్కులు, నేతాజీలు వున్నారో తెలియదు. వారి వ్యక్తిగత ప్రతిభను వెలికితీసి వారిని ఉత్తమ విద్యార్థులుగా తీర్చిదిద్దాలి.

అధ్యాపకుడు ఒక అలారం బెల్వలె అజ్ఞానమనే నిద్రలో వున్న బాలబాలికలను మేలుకొలిపి ‘తమసోమా జ్యోతిర్గమయ’ అను వాక్యమునకు సార్థకత చేకూర్చాలి.

అధ్యాపకులు గైద్సోస్ట్, వంటివారు. బాలబాలికల దివ్య జీవితమునకు, దీర్ఘజీవితానికి మార్గదర్శకులవుతారు. భౌతిక జీవితంతోపాటు దానికి ఆధారమైన ఆధ్యాత్మిక జీవిత తత్త్వమునకుకూడా సూచనలిస్తారు. గురి చూపేవాడే గురువుకదా! ఐతే గైద్సోస్ట్, వలె అధ్యాపకులు స్థిరత్వంతో కూడినవారుగా ఉండాలి.

అధ్యాపకులు వాటర్ ట్యాంకు వంటివారు. ట్యాంకులో ఎట్టి నీరుంటుందో ట్యాపులలో నుండి ఆదే నీరు వస్తుంది. ఈ ట్యాపులు బాలబాలికలే. కాన అధ్యాపకులు తమ హృదయాలనే ట్యాంకులను పవిత్రమైన భావములతో నింపుకోవాలి. వారి హృదయాలలో మూడు ‘పి’ లు (పూర్విటీ, పేషన్స్, పర్సివరెన్స్) - పవిత్రత, సహానము,

(పట్టుదల) వుంటే వాటి విలువను, విశిష్టతను గుర్తించి పిల్లలకు కూడా బోధించగలరు. ఈ మూడే ఈనాడు దేశాన్ని రక్షించగలవు.

మానవ జీవితానికి రాజబాట ఏర్పరచువారే అధ్యాపకులు. సాధారణంగా బ్రతుకులేనివాడు బడిపంతులైనాడు అంటారు. కాదు, కాదు, బ్రతుకుయొక్క అర్థము, పరమార్థము నేర్చేవారే అధ్యాపకులు.

గురువులకు తగిన శిష్యులు

విద్యార్థుల శక్తిసామర్థ్యాలు, గురువునుండి లభించిన ప్రసాదము. గురువుయొక్క ప్రతిభ విద్యార్థుల విజయమును బట్టి, నడతనుబట్టి నిర్ణయింపబడుతుంది. ఒక విద్యార్థి విజయం సాధించి నడతలో గుర్తింపు పొందినాడంతే ఆ ఘనత గురువుదే.

భోజరాజు సభలో ఇద్దరు గురువులు వాదోపవాదాలకు సిద్ధమయ్యారు. ఇరువురూ సమానమైన శక్తిసామర్థ్యములు గల పండితులే గనుక ఎంతకాలమైనప్పటికీ ఎవ్వరూ బలహీనులు కాలేదు. ఈవిధంగా ఎవరు గొప్పో తేల్చుడం అసాధ్యమని భావించి, ఇతని ప్రధాన శిష్యుడు, అతని ప్రధాన శిష్యుడు ఇద్దరినీ పిలిచి వారిద్దరికీ వాదోపవాదాలు పెట్టాడు భోజరాజు. అందుకు ఆ గురువులు కూడా అంగీకరించారు. ఎవరి శిష్యుడు ఓడిపోతే వారు ఓడిపోయినట్లని ఆ పోటీకి సంసిద్ధులయ్యారు. నిర్మల భావంతో నిండిన హృదయాలు కనుక నాటి గురువులు ఈ పరీక్షకు సిద్ధపడ్డారు. వారి శిష్యులుకూడా ఒకరికాకరు తీసి పోకుండా వాదోపవాదాలు సాగించారు. ప్రజారంజకమైన, ధర్మబధ్యమైన వాదోపవాదాలలో ఇరువురూ సమంజ్ఞీలుగా నిలిచారు. ఆ శిష్యుల ప్రతిభను గుర్తించిన వ్యక్తులందరూ వారి గురువుల విజ్ఞానాన్ని వేనోళ్ల పొగిడారు. కనుక, అధ్యాపకుల శక్తిసామర్థ్యాలు విద్యార్థుల విజయాలనుబట్టి, వారి నడతలనుబట్టి గుర్తించడానికి వీలవుతుంది. అలాంటి ఆదర్శప్రాయులైన అధ్యాపకులు తయారైనప్పుడే, ఈనాడు విద్యారంగం ప్రగతి సాధించడానికి, పూర్ణత్వం పొందడానికి అవకాశము ఉంటుంది.

(తరువాయి వచ్చే సంచికలో)

దివ్యస్నేషులు

❖ ప్రో. చెల్లి జనార్థన ఫోటోలు

ప్రశాంతి మందిరంలోకానీ, కాలేజిలోకానీ ఎక్కడైనా సరే, విద్యార్థులు, అధ్యాపక వర్గంతో స్వామివారి అనుగ్రహా భాషణము ఎప్పుడూ సమాజసేవ, ఆత్మవిచారణల చుట్టూ తిరుగుతుందేది. చిరస్నురాణీయమైన ఆ దివ్యస్నేషులు కొన్ని మేతో పంచకానే ప్రయత్నం చేస్తాను.

1980 రథకం ఆరంభంలో భగవాన్ బాబావారు శ్రీ సత్యసాయి విశ్వవిద్యాలయం, ప్రశాంతినిలయం క్యాంపస్‌కి తరచుగా వస్తూ ఉండేవారు. ఒకొక్కసారి తమ వెంట ఎవరైనా ఒక ప్రముఖ వ్యక్తినో లేదా పెద్దలైన భక్తులనో తీసుకొచ్చేవారు. ఒకసారి వారు కెమిట్రీ లేబోరేటరీకి విచ్చేసినపుడు అక్కడ బల్లమీద ఉన్న అఱసముదాయాల (మాలెక్కుల్ని) నమూనాలను చూస్తూ, ఒక విద్యార్థి రూపొందించిన కర్మారం తాలూకు ‘మాలెక్కుల్నివైపు ధృష్టి సారించి, దానిగురించి ఆ విద్యార్థిని ప్రశ్నించారు.

కెమిట్రీ లేబోరేటరీలో భగవాన్

ఆ ‘మాలెక్కుల్ని’ ఉండే వివిధ పరమాణువుల (అటమ్స్) గురించి ఆ విద్యార్థి వివరించాడుకానీ, అది స్వామికి అంత సంతృప్తి కలిగించలేదు. ఆ విద్యార్థి ఇంకాస్త లోతుగా ఆ ‘మాలెక్కుల్ని’ ధర్మాలను వివరించబోగా స్వామి, “ఈ కర్మారంయొక్క ముఖ్య ప్రయోజనం ఏమిటి?” అని

అడిగారు. “హారతి ఇష్వరూనికి ఉపయోగిస్తాము, స్వామీ” అన్నాడా విద్యార్థి. అప్పుడు స్వామి, “కర్మారం ఆనవాలు మిగల్పుకుండా మండిపోతుంది కదా. అలాగే, ప్రతి ఒక్కరూ లేశమాత్రమైనా కర్మాత్మభావం లేకుండా నిష్టార్థంగా, సంపూర్ణంగా సమాజసేవకు అంకితమైపోవాలి” అన్నారు. అంతేకాదు, “రసో వై సః” అన్న వేదోక్తిని ఉటంకిస్తూ, భగవంతుడు రసస్వరూపుడు, శాస్త్రీయ విజ్ఞానమంతటికీ పునాది రసాయన శాస్త్రమే అని చెప్పారు.

అనస్య జీవకార్యాం

స్వామివారియొక్క ప్రతి చర్యలోనూ ఏదో విశేషమైన అర్థమూ, ప్రయోజనమూ ఉంటాయని వేరే చెప్పానక్కరేదు. మాకొకసారి వారి దివ్య సమక్కంలో స్వాతంత్య దినోత్సవం జరుపుకునే అవకాశం వచ్చింది. కళాశాలలో గణేశ్ మంటపం ఎదురుగా గల విశాలమైన ప్రాంగణంలో సభ ఏర్పాత్రింది. గోవా గవర్నర్ శ్రీ నకుల్ సేన్ ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేశారు. కార్యాక్రమం జరుగుతూ ఉండగా ఎక్కడినుండో ఒక కుక్క పరుగిత్తుకుంటూ వచ్చి, గణేశ్ మంటపం మెట్ల వద్ద నిలబడింది. అది గమనించి కరుణాసముద్రుతైన స్వామి, తమ సింహాసనం చెంతసున్న వెండిపచ్చెంటోని వేరుశెనగ గింజలను దాని ముందుకు విసిరారు. చిన్న సంఘటనే కావచ్చి కాని అది, “సాటి వ్యక్తులనే కాదు, సకల జీవరాశులనూ ప్రేమించు” అన్న వారి మహాత్మరమైన సందేశాన్ని పునరుద్ధరించింది. స్థావర జంగమాలు, చిన్న పెద్ద, మానవులు, జంతువులు అనే తేడా లేకుండా అన్నీ భగవంతునికి ముఖ్యమేనని దీనినిబట్టి మనం గ్రహించవచ్చు.

సేవ ఎక్కడో స్వామి అక్కడ

ఒకమారు ‘అభిల భారత బాలవికాస రాయీ’ నిమిత్తం ముళ్ళ కంపలు ఏరిపారేసి, హిల్ వ్యాప్క స్టేడియంను శుభ్రం చేసే సేవాభాగాన్ని స్వామి మాకు ప్రసాదించారు. రోజు కాలేజిలో పనివేళల అనంతరం మేము స్టేడియంకి వెళ్ళి ఆ సేవాకార్యాక్రమంలో పాల్గొనేవారము. స్వామి, ఆపిల్ పక్కన్నా, బన్నులూ, ఇతర తినుబండారాలూ తెచ్చి తామే స్వయంగా మా అందరికీ పంచేవారు. అలాగే ఈశ్వరమ్మ సూర్యలు వెనుక మేముక స్టేజి కడుతున్న సమయంలో

స్వామివారు ఒక సాదా ఇనుపకుర్చోలో కూర్చుని, అక్కడ జరుగుతున్న పనిని స్వయంగా పర్యవేషించారు. వారి దివ్య సమక్షంలో జరగకపోతే, ఆ పని సకాలంలో పూర్తయ్యేది కాదు.

60వ జన్మదినోత్సవాలలో భాగంగా, శ్రీ సత్యసాయి మండలంలోని అన్ని గ్రామాలలోనూ ఆలయాల నిర్మాణానికి స్వామి దయతో అనుమతించారు. ఆ వేసవిలో పర్టిలోనే ఉండిపోయిన విద్యార్థులకు, సిబ్జందికి, దగ్గరలోని గ్రామాలకు అప్రోచ్ రోడ్సుల నిర్మాణం చేపట్టే అవకాశం ఇచ్చారు. స్వామివారు కూడా పర్టిలోనే ఉండి పనులను పర్యవేషిస్తూ మాకు కావలసివస్తే సమకూర్చారు. మేము ప్రతి రోజు ఉదయం గ్రామాలకు బయల్దేరేముందు టిఫిన్ చేయడానికి క్యాంటీస్‌లో ఏర్పాట్లు చేయించారు. పని జరిగి అన్నిచోట్లకూ మధ్యాహ్న భోజనం పంపించేవారు. అంతేకాదు, సాయంత్రంవేళ మేము ఊళ్ళనుంచి తిరిగి వచ్చేంతవరకు మాకోసం కనిపెట్టుకుని ఉండేవారు. ఎంతో ప్రేమతో, ఆయా గ్రామాల్లో పని జరుగుతున్న తీరును కనుక్కుంటూ, మధురమైన మామిడి పళ్ళను మాకందరికి పంచుతూ, “అంకిత భావంతో శక్తివంచన లేకుండా నేవ చేయడం మీ బాధ్యత” అని గుర్తుచేసేవారు. మేము నేవలు మగించుకొని తిరిగి వచ్చే సమయంలో గ్రామాల్లోని పిల్లలు “సాయిరాం, గుడ్ బై” అంటూ మాకు ఆత్మియంగా వీడ్జోలు చెప్పటంగురించి ప్రస్తావించి, అది గ్రామీణుల నిష్పల్యపమైన, హృదయపూర్వకమైన మైత్రీభావాన్ని తెలుపుతుందన్నారు. నిజానికి నిష్పామనేవ మైత్రిని పెంపాందిస్తుందని చెప్పారు.

ఒకరోజు స్వామివారు స్వయంగా ఆమగుండపాలెంను సందర్శించారు. కొండలమధ్య ఉన్న ఆ గ్రామానికి ఆ రోజుల్లో సరియైన రోడ్సు శౌకర్యం లేదు. ఎత్తుపల్లులతో సాఫీగా లేని ఆ డారిలో ప్రయాణించడం చాలా ఇబ్బందిగా ఉండేది. ఆ అసొకర్యాన్ని ఏమాత్రం లెక్కచెయ్యకుండా, దయాశుషేష స్వామి ఆ గ్రామానికి విచ్చేసి, గ్రామస్తులకు అనుగ్రహ భాషణం అందించారు. తమ ప్రేమకు గుర్తుగా, గ్రామస్తుల్లో ఒకరికి బంగారు ఉంగరం సృష్టించి అనుగ్రహించారు.

“ఆర్ద్రనరీ ప్రెజెంట్ కాదు, ఆమీన్ప్రెజెంట్”

స్వామివారు అధ్యాపక సిబ్జందికి అనుగ్రహించే ఇంటరాప్యూలలో ఏమైనా సందేహాలుంటే అడగమని మమ్మల్ని ప్రోత్సహించేవారు. ఒకసారి అధ్యాపకు లొకరు, “స్వామి, సమాజంలో దుష్టులు, దుర్మార్గులుకూడా వృధిలోకి రావటాన్ని గమనిస్తుంటాము. కారణమేమిటి?” అని అడిగారు. స్వామి ఒక సామ్యాన్ని ఉదాహరిస్తూ ఇలా వివరించారు: “ఈ ఏడాది గోదావరి ప్రాంతంలో అనావ్యషి ఉంది. మీరెవరైనా అక్కడున్న మీ బంధువుల ఇంబికి వెళ్ళారనుకోండి. పొలాలు బీళ్ళయి పడున్నా, వాళ్ళ మీకు మేలిరకం వరి అన్నం పెట్టారు. అలాగే తమిళనాడులో వర్షాలు బాగా కురిసి, పంటలు చక్కగా పండే ప్రాంతానికి వెళ్ళారనుకోండి. అక్కడ ఎవరింటికో వెళితే, వరిపొలాలు పచ్చగా కళకళలాడుతున్నా, వాళ్ళ మీకు రాగిముద్ద పెట్టారు. ఎందువల్ల? గోదావరి ప్రాంతంలో వరి అన్నం పెట్టడానికి, గత ఏడాది అక్కడ పంటలు పుష్టిలంగా పండడం కారణం. తమిళనాడులో రాగిముద్ద పెట్టడానికి, గత ఏడాది అక్కడ సంభవించిన అనావ్యషి కారణం. అలాగే వర్తమానంలో మనం గతకాలవు కర్కుల ఫలితం పొందుతాం. ఇక వర్తమానంలో మనం ఆచరించే కర్కుల ఫలితమే భవిష్యత్తులో అనుభవిస్తాము. ‘పాస్ట్’ అనే వృక్షము నుండి వచ్చినదే ‘ప్రెజెంట్’ అనే విత్తనము. ఈ ‘ప్రెజెంట్’లోనే ‘పూర్వచర్’ అనే వృక్షము దాగియుంది. ఆవిధంగా ‘పాస్ట్’, ‘పూర్వచర్’ (భూత భవిష్యత్తులములు) రెండూ ‘ప్రెజెంట్’ (వర్తమానం)లో ఇమిడి ఉన్నాయి. కాబట్టి, ఇది ‘ఆర్ద్రనరీ ప్రెజెంట్’ కాదు, ‘ఆమీన్ప్రెజెంట్’ అన్నారు.

అనంతరం స్వామివారు, పిల్లలు పరీక్షలు ఎలా రాశారని అడిగారు. “విద్యార్థి ఛెయిలలుతే మీరుగాని, వారి తల్లిదండ్రులుకాని పట్టించుకోకపోవచ్చ, కాని నాకు చాలా బాధగా ఉంటుంది” అని చెప్పారు. ప్రతి విద్యార్థి అత్యుత్తమునైన “బీ” (Outstanding) గ్రేడు పొందాలని చెపుతూ, కేవలం సజ్ఞక్కల్లో మాత్రమే “బీ” గ్రేడు రావడం తమకు సంతృప్తి కలిగించడని, విద్యార్థులు తమ ప్రవర్తనలో కూడా “బీ” గ్రేడు తెచ్చుకోవాలన్నారు.

“భాగవతం చదివితే బాగవతాం”

“అన్ని దిక్కులనుండి ఉదాత్మమైన ఆలోచనలు ప్రాప్తించుగాక” అంటుంది బుగ్గేదం. నేను మందిరంలో స్వామివారి దర్శనార్థం నిరీక్షిస్తున్న సమయంలో ఎక్కువ భాగం శ్రీమద్రామాయణం, మహాభారతం, భాగవతం వంటి పవిత్ర గ్రంథాలను చదువుతూ ఉండేవాడిని. ఒకసారి భాగవత పారాయణం ప్రారంభించే ముందు స్వామివారి ఆశీస్సులు తీసుకోవాలన్న కోరిక నా మనసులో మొలకెత్తింది. సంకల్పాలు మంచివైతే, దైవం ఆశీస్సులు లభిస్తాయి కదా! దర్శన సమయంలో స్వామి నేరుగా నావధకు వచ్చి నిలిచారు. నేను భక్తితో మోకరిల్లి, వారి ఆశీస్సులకోసం పవిత్ర భాగవత గ్రంథాన్ని పట్టుకున్న చేతులు ముందుకు చాపాను. స్వామి ప్రేమగా ఆ గ్రంథంపై తమ దివ్యహస్తాస్నుంచి, “ఏమిచిది?” అని అడిగారు. “భాగవతం స్వామీ” అన్నాను. అందులో ఏమి ఉంటాయని అడిగారు. భగవంతుని కథలు ఉంటాయని చెప్పాను. నా కళ్ళలోకి చూస్తూ, “హిస్ స్టోర్స్ (His Stories - భగవత్పుథలు), అదే నిజమైన హిస్టరీ (History)” అన్నారు స్వామి. ఆ వెంటనే తేట తెలుగులో “భాగవతము చదివితే బాగవతాము” అనే విశేషమైన వివరణ ఇచ్చారు.

భాగవతములోని ప్రష్టద చరితం అందరికీ తెలిసిందే! లోకాలన్నింటినీ జయించానని అహంకారంతో విష్టిపీగే హిరణ్యకశిపునితో ప్రష్టదుడు, “తండ్రి! నీవు లోకాలన్నింటినీ జయించావుకానీ నీ ఇంద్రియాలను, మనస్సును జయించలేకపోతున్నావు. నీలోనే ఉండి నిన్ను కట్టడి చేస్తున్న కామ క్రోధాది అరిషడ్వర్గాలపై విజయం సాధిస్తే నీకు విరోధి అనేవాడే ఉండడు కదా!” అంటాడు.

కామం వలన రాపణడు, క్రోధం వలన హిరణ్యకశిపుడు, లోభం వలన దుర్యోధనుడు ఏరీతిగా పతనమైపోయినారో వివరిస్తూ, “లోని శత్రువులకు లోంగిపోయినవాడు బయటి రిపుల నెట్లు పట్టగలడు?!” అంటారు భగవాన్. ఈ అంతశ్శత్రువులపై విజయం సాధించినప్పుడు అంతర్యామి అనుగ్రహంతో మోక్షసౌభ ప్రవేశానికి అర్పలమవుతాము. ఈ ప్రయత్నంలో మనము

బక ఆడగు వేస్తే, స్వామివారు కరుణించి మనల్ని మరో పది ఆడగులు ముందుకు నడిపిస్తారన్నది భక్తులందరికీ అనుభవంలో ఉన్న విషయమే. చిత్తశుద్ధికోసం మనం ఏ కించిత్ ప్రయత్నం చేసినా, అంతశ్శత్రువులను అణచివేయటంలో స్వామివారు మనకు తోడ్చాటునందించి, మన హృదయపాత్రను తమ అనుగ్రహమృతంతో నింపివేస్తారు.

(వ్యాసకర్త శ్రీ సత్యసాయి ఇస్పిట్టుయ్యాట్ ఆఫ్ హైయర్ లెస్టింగ్, ప్రశాంతినిలయం కేంపన్ కెమిస్ట్రీ విభాగంలో గత నాలుగు దశాబ్దాలుగా ప్రిఫెసర్గా సేవలందిస్తున్నారు)

తెలుగుసేత: మసంతభాను

సాయి యని తీయగా పాడనా

❖ ఎమ్.ఎస్. ప్రకాశరావు ❖

ప॥ సాయి యని తీయగా పాడనా
హృదయాన ఉయ్యాలలూపనా
అ॥ప॥ దేవాదిదేవా శ్రీ సాయిదేవా
ఆనందబాప్పాల అర్పించనా
నిన్న ఆనందబాప్పాల అలరించనా

చ.1. రామావతారా ప్రేమావతారా
కౌసల్యానై నిన్న లాలించనా... నేను
పావనినై నీ పాదాలు పట్టనా
నీ పాదసన్నిధిని తలవాల్చునా
నీ పాదపద్మాలు తలదాల్చునా

చ.2. గోపాల బాలా సాయి గోపాలా
దేవకిని అయి నిన్న సేవించనా (2)
గోకులమునందున వేఱువును నేనై
నీ గానమై నేను పులకించనా
నీ స్వర్ఘతో నేను తరియించనా ❖

సుందర సాయి సుమధుర సంభాషణలు

❖ డా॥ దుపూరి ఇందిరా దేవి ❖

ప్రథమ దర్శనము

1957 ఏప్రిల్లో నేను పుణ్యభూమి పుట్టపర్తిలో తొలిసారి అడుగుపెట్టి స్వామిని దర్శించుకున్నాను. ఆ ప్రథమ దర్శనం అంతులేని ఆనందం కల్గించినది. నాకు చిన్నపుటినుండి కృష్ణదంటే అమితమైన భక్తి. స్వామిని చూడగానే, “మనలను ఆడుకోవటానికి కృష్ణదే మరల జన్మించినాడా” అనిపించినది. ఆరోజున స్వామి ఎక్కడికో ప్రయాణమై వెళుతున్నారు. మా నాశ్వగారి దగ్గరకు వచ్చి, “ఇక్కడే ఉండండి, నేను వారం రోజులలో తిరిగి వస్తాను. వచ్చాక మీతో మాటల్లాడి మీకు ఆనందాన్ని కలిగిస్తాను” అని అభయమిచ్చారు.

స్వామి తిరిగి వచ్చాక మాకు ఇంటర్వ్యూ అనుగ్రహించారు. “మిమ్ములను పాపం వెయిట్ చేయించాను. ముందుగా అనుకున్న ప్రయాణం కనుక, వెళ్లాల్సివచ్చినది” అన్నారు. మాకు సంజాయీ ఇచ్చుకోవాల్సిన అవసరం స్వామికి లేదు. ఐతే, మనం సాటి మనుషులతో ఎలా ప్రవర్తించాలి అనేది మాకు నేరిపున్నారనిపించింది. ఒక తాయెత్తు స్ఫోషించి నాకిస్తూ, “నీకు ఆరోగ్యాన్నిస్తున్నాను” అన్నారు. ఆ తరువాత, అల్లెర్రీతో నాకు వచ్చిన మచ్చలు క్రమక్రమంగా మరుగయిపోయినవి. భగవంతుని సన్మిధిలో, భగవంతుని ప్రతి చర్యలో, ప్రతి సంభాషణలోను అనిర్వచనీయమైన అనందము, నిగుఢమైన సందేశము ఉంటాయి.

మేము ఆరోజులలో గూడూరు (నెల్లూరు జిల్లా) నుండి పుట్టపర్తి రావాలంటే మూడు రైళ్లు మారవలసివచ్చేది. తర్వాత బస్సులో కొత్తచెఱువు వరకు వచ్చి, ఆక్కడి నుండి ఎడ్డ బండిలో ప్రయాణించి, చిత్రావతి నదిలో కొంత దూరం నడిచేవాళము. ప్రశాంతినిలయంలో అడుగు పెట్టగానే స్వామి మేడమీద యేదో ఒకవైపున కనిపించేవారు. “గూడూరువాళ్లు వచ్చారు, వసతి

కల్పించండి” అని చెప్పేవారు. ఆ దివ్య సుందర స్వరూపమును దర్శించి, ఆ మృదుమధురస్వరము విని మేము పడిన శ్రమంతా మరచిపోయేవాళము. మాటలతో వర్ణించలేని మధురానుభాతిని పొందేవాళము.

ఆ రోజులలో పుట్టపర్తిలో సాకర్యాలు లేకపోయినా, వసతులు లేకపోయినా మాకు ఏమాత్రము ఇబ్బంది అనిపించేది కాదు. చెట్ల క్రిందనో, లేక వరండాలోనో సామాను పడేసి స్వామి దర్శనానికి అతుతతో వెళ్లేవారం. వస్తువులు పోతాయనే భయం లేదు. ఉదయం నుండి రాత్రివరకు స్వామి చింతనే, స్వామి కబ్బారే! స్వామి మా అందరి మధ్య తిరుగుతూ పలకరిస్తూ ఉండేవారు. హస్యంగా మాటల్లాడి నవ్వించేవారు. నిత్యం స్వామి దర్శన

సంభాషణలతో ఆనందసాగరంలో ఓలలాడేవారము. ఎన్నిసార్లు చూసినా తనివి తీరేది కాదు. అదే జీవాత్మకు పరమాత్మయందు గల ఆకర్షణ. మరల మరల చూడాలి. ఆ మృదుమధుర స్వరాన్ని మరల మరల వినాలి. అదే తపన...తపస్స.

“నాకు మీ మనసులు కావాలి”

వినాయకుని గేటు దాటి ప్రశాంతినిలయంలోకి ప్రవేశించగానే ఇంటి విషయాలు, బాధలు, సమస్యలు అన్నీ మరచి ప్రశాంతంగా ఆనందంగా కాలం గడిపేవారం. మందిరం క్రింది వరండాలో పడమరబైపున ఉన్న గది ఇంటర్వ్యూ రూము. తూర్పువైపున ఉన్న గదిలో భక్తులు స్వామికి పాదపూజ చేసుకునేవాళ్లు. దీనిపైనున్న గదిలో స్వామి భోజనం చేసేవారు. స్వామి భోజనాల గదికి వెళ్లేటపుడు వారిని దర్శించుకునేందుకు మేము ఎదురుగా చెట్ల క్రింద కూర్చుని ఎదురు చూస్తూ ఉండేవాళ్లము.

27.5.1958 నాడు స్వామి మమ్మల్ని ఇంటర్వ్యూకు పిలిచినారు. హస్తచాలనంతో భోటోలు స్ఫోషించినారు. నేను చిన్నదాన్ని కాబట్టి నాకివ్వరని అనుకున్నాను. స్వామి పెద్దవాళ్లు నలుగురికి ఇచ్చి చివరకు నావైపు చూస్తూ, నీకివ్వనని అనుకున్నావుగదా అని, “ఇందిరా లోకమాతా రమా మంగళదేవత” అని శ్లోకం చెప్పి, పెన్నుతో తెలుగులో ‘ఇందిరాదేవి’ అని ప్రాసి, ఇంగ్లీషులో, ‘విత్ జైస్పింగ్స్ లీ సత్యసాయిబాబా’ అని ప్రాసి నాకు అనుగ్రహించినారు.

స్వామికి పాదపూజ చేసుకుంటాము అని మేము అడిగితే సరేనన్నారు. స్వామి మాపై చూపించిన దయకి పొంగిపోయాము. స్వామి పాదాలు పశ్చీరుతో కడిగి తుడిచి పసుపురాసి కుంకుమ గంధము పెట్టి పుప్పాలతో పూజించి హరతి ఇచ్చాము. అందరూ పాదాలకు పసుపురాసి ఒక త్రౌత్త బట్ట మీద స్వామి పాదముద్రలు పడేట్లు చేసుకుని ఇంటిలో పూజారూములో పెట్టుకునేవారు. ఆ విషయం మాకు తెలియక మేము చేయలేదు. “ఇప్పుడ్నీ మీకు తృప్తి, నాకు బాధ. నాకు మీ మనసులు కావాలి. నేనే మీరు, మీరే నేనుగ మారాలి” అన్నారు స్వామి.

“స్వామీ! ఇంటికి రండి స్వామీ” అని అడిగితే, “నీది అనేది ఉంటే రావల్సిందే. కాని నీది యేముంది?! అంతా స్వామిదే (భగవంతుడిది) ‘నాది’ అంటూ ఏమీ లేదని నీవు వడిలివేసిన రోజు, ఆనాడు నాకు నేనే వస్తాను” అన్నారు.

భక్తి - భగవత్తత్త్వము

ఆ తరువాత 27.6.1958 నాడు అనుగ్రహించిన ఇంటర్వ్యూలో స్వామి, “భగవద్ధృతీని గురించి ఏమైనా అడగండి. మీరొకమాట నేనొక మాట చెప్పంటే సంభాషణ సాగుతుంది. నేనొక్కడినే చెప్పు పోతుంటే ఎలా?” అన్నారు.

అప్పుడు నేను, “భగవంతుడు నీలమేఘశ్యాముడు అంటారు. ఎందుకని స్వామీ?” అని అడిగాను.

స్వామి: భగవత్తత్త్వము అంతలేనిది, లోతయినది. సముద్రమూ, ఆకాశమూ నీలంగా కనిపిస్తాయి. దేని లోతు తెలుసుకోలేమో అది నీలంగా కనిపిస్తుంది. భగవంతుని కూడా తెలుసుకోలేము కనుక ఆయనను నీలమేఘశ్యాముడంటారు. అంత లోతైన భావాలతోనే భగవంతుని కనుగొనాలి. భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి. ఆయన లేనిచోటు లేదు. కాబట్టి నామస్నానంకు స్థల భేదములేదు. నామముతో నిరంతరము మనస్సును మథనము చేసినప్పుడు మనలో జ్ఞానము ప్రజ్వరిల్చుతుంది. బాహ్యప్రపంచములో భావరూపముతో పరమాత్ముని కనుగొనవలెను. తీపి, వెలుతురు వీటికి ఎవరైనా రూపం చెప్పగలరా? ఆట్లే, భగవంతునికి కూడ రూపం చెప్పలేరు. భావనాశక్తితో నిశ్చలంగా ధ్యానించినపుడు సాక్షాత్కారం ఏర్పడుతుంది. అప్పుడు చూడగలుగుతారు.

ప్రశ్న: దైవం అందరిలో ఎలా ఉంటాడు స్వామీ?

స్వామి: పిచ్చివాడా! మామిడి విత్తనము ఒకబే నాటావు. అది చెట్టే కొమ్మలై ఎన్నో కాయలు కాసి, అవి పండుతాయి. ప్రతి పండులోను విత్తనము ఉంటుంది. అట్లే భగవంతుని నుండి జీవులన్నీ ఉట్టవించాయి. ప్రతి జీవిలోను భగవత్ తత్త్వమున్నది.

ప్రశ్న: మరి దైవం ఎందుకు కనిపించడు స్వామీ?

స్వామి: దీపం వెలుగుతున్నది. ఆ వెలుతురు

అన్నివైపులకు ప్రసరిస్తుంది. కానీ, నీవు యే ప్రక్కన అడ్డం పెట్టుకుంటావో ఆ వైపు వెలుతురు కనిపించదు.

ప్రశ్న: భగవంతుడు ఆస్తికులను, భక్తులనే చూస్తాడు, నాస్తికులను చూడడని అంటారు, నిజమేనా స్వామీ?

స్వామి: అందరూ భగవంతుని బిడ్డలే. భగవంతుడు సమతత్వంతో అన్నివైపుల చూస్తుంటాడు. నీకు దైవచింతన లేనపుడు చూడలేదనుకుంటావు. రామదాసుకు అన్నివైపుల భగవంతుడు కనిపించాడు. అందరూ భగవత్ స్వరూపులుగా కనిపించారు. అదే అజ్ఞానికి మాత్రం అన్నివైపుల ప్రపంచమే కనిపిస్తుంది. తనకు భగవంతుడు కనిపించటంలేదంటాడు. యే రంగు అద్దాలు వేసుకుంటే ఆ రంగే దృష్టికి కనిపిస్తుంది కదా!

ఆకలయినపుడు రుచి తెలియదు. అన్నం కొఱకె పరితపిస్తారు. ఆకలి తగ్గాక రుచి తెలుస్తుంది. అజ్ఞేర్హవ్యాధి గలవానికి ఆకలిని గురించి, ఆకలిగా ఉన్నవానికి అజ్ఞేర్హవ్యాధి గురించి చేస్తే వింటారా! అలాగే జిజ్ఞాసువు భగవత్తత్వము అనే ఆకలికి పరితపించి ఎక్కడ యే భగవద్విషయం వినిపించినా పరితాపంతో గ్రహించి మనసం చేస్తుంటాడు. అనేక జన్మల పరంపరగా వచ్చిన మీ అజ్ఞానాన్ని ఎంతో సాధనతో తొలగించుకోవాలి.

నేను: స్వామి, మా మనస్సు అతి చంచలమైనది, కొంతసేపైనా నిలకడగా ఉండదు. ఏమి చేయాలి?

స్వామి: చిన్న బిడ్డ ఒకేసారి నడుస్తుందా? పాదాలు మృదువుగా ఉంటాయి; పడుతూ, లేపుతూ, నడవగా నడవగా పడకుండా నడువగలదు. అందుకని ప్రయత్నించాలి. అభ్యాసం చేయగా చేయగా భగవద్వ్యక్తి స్థిరపడుతుంది.

ఎళ్ళగడ్డను వస్తేట వేసినా, మంచి గంధంలో వేసినా దాని వాసన పోదు. దానిని ఉప్పు, పులుసు, కారం వేసి ఉడకనిస్తే వాసన పోతుంది. అలాగే భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యాలను సాధిస్తే మనోవ్యామోహలు పోతాయి. ఎళ్ళగడ్డను చూడు, తీస్తుంటే పొరలు వస్తునే ఉంటాయి. కోరికలు, ఆశలూ అంతే నాయనా! వస్తునే ఉంటాయి. ఒకొక్క పొర తీస్తుంటే కంట నీరు వస్తుంది. వ్యక్తిగతంగా ఉండే ఈ వ్యామోహలు వదలాలన్నా అంత కష్టపడాలి. అనేక జన్మల

పరంపరగా వచ్చిన అజ్ఞానాన్ని, వ్యామోహాన్ని నిరంతర భగవన్నామ స్వరణతో తొలగించుకోవచ్చు.

ధ్యానంలో ఏకరూపం ఉండాలి. ఒకసారి మురళీ కృపుడు, ఒకసారి చిన్న కృపుడు.... ఇలా పలు రూపాలను ధ్యానించకూడదు. భజనలో యెన్ని రూపములైనా భావించవచ్చు, కాని ధ్యానానికి ఒకే రూపం, ఒకే కాలం, ఒకే స్థలం అవసరం. ఒకే రూపాన్ని భావిస్తే మనస్సు ఆ రూపం వెంట పోతుంటుంది. తల మీద పించము నుండి పాదాల వరకు భావిస్తే 5 నిమిషాలయినా పడ్డుంది. మరల నామం గుర్తుకొస్తుంది. ఇలా రూపం, నామం స్వరించుకుంటూ ఉంటే, స్వరించుకుంటున్నామనే భావన కూడ రాదు. ధ్యానించే స్థలము మంచి భావనలతో కూడి పవిత్రంగా ఉండాలి. పవిత్రమైన భావాలు కలిగినచోట మనస్సు పవిత్రంగానే ఉంటుంది. దేవాలయానికి వెళ్లితే అక్కడ సద్గౌపములు కలుగుతాయి. అక్కడ దేవాల్య, పరమాత్మ సంబంధం చక్కగా కలుస్తుంది. అదే సినిమాకు పోయినపుడు దానికి సంబంధించిన భావనే వస్తుంది.

మీరు దిగులు, బాధ అంటుంటారు. అవి యొక్కడ నుండి వచ్చాయి? మీలో అవి చేరకుండా తరిమివేస్తే పోతాయి. ఇప్పుడీ దీపం చూడండి. ఈ గదిలో చీకటి సంతా తన క్రిందనే ఉంచుకొని వెలుతురు నిస్తుంది. ఈ దీపాన్ని పైకి ఎత్తే కొలది క్రింద చీకటి పెద్దదయిపోతుంది. మీరు అదే యొచనతో దిగులును, బాధను యొక్కవ చేసుకుంటున్నారు.

1959 దసరా ఉత్సవం

అపుడు సేవాదళం లేదు. 1959 దసరా ఉత్సవాల్లో నాకు వాలంటీరుగా సేవలందించే భాగ్యం కలిగింది. పూజా సమయంలో అందరినీ నిశ్శబ్దంగా లైనులో మందిరంలోకి పంచేవారము. స్వామి ఫోటో పెట్టి పూజారిగారు అష్టోత్తర సహస్రనామావళి చెప్పుంటే అందరూ కుంకు పూజ చేసేవారు. ప్రతి రోజు పూజ అయ్యాక స్వామి వరుసలలో వచ్చి అందరికీ అభిషేకతీర్థం, పొదనమస్తారం అనుగ్రహించేవారు. విజయదశమినాడు పూజ అయ్యాక స్వామి అందరికీ రవికెల గుడ్లలు, గాజులు ప్రసాదించారు. మేము ట్రేలో పట్టుకున్నాము. అందరికీ

పంచటం హర్షిత అయిన తరువాత ఒక గాజుల మలారం ఏగిలిపోయింది. మేడపైకి వెళ్లి ఇవ్వాలనుకున్నాను. ఇంతలో స్వామీ మమ్మల్ని పైన భోజనాలగడికి పిలిచినారు. అమ్మ, పెద్దమ్మ, యశోచక్క అమె కుమారె రాథ, నేను అందరం వెళ్లినాము. స్వామి అందరినీ కూర్చొమున్నారు.

నేను: స్వామి, రాథ భక్తి అత్యంత పవిత్రమైనది కదా.

స్వామి: 'రాథకు ఆధారం ధార ఆరాధన', రాథకు సర్వము కృష్ణమయము. ఆకాశంలో నీలిరంగు చూస్తే కృష్ణుని స్వరూపము, చిరుగాలి వీసే కృష్ణుని కడలిక భావన. ప్రకృతిలోని ప్రతి స్పందన, ప్రతి వస్తువు, ఆమెకు కృష్ణుని జ్ఞాపకం తెచ్చేది. పొదలో యే అలికిడి విన్నా చిన్నికృష్ణుని అడుగుల సప్పడి అనుకునేది. సదా కృష్ణ ధ్యానంలో మైమరచిపోయేది. రాథ కృష్ణుడి మేనత్త. ఏ మేనత్తయినా తన మేనల్లుడిని ఆప్యాయతగా, అదరంగా అడించదా? కానీ ఆమెతోచి చిన్నికృష్ణుని అపటపాటలను కవులు ప్రాపంచికంగా, లౌకికంగా వర్ణిస్తూ వచ్చారు. సినిమాలు కూడా అలాగే చిత్రించినాయి. ఇదీ ప్రపంచరీతి. మంచికి మసి హస్తారు. పవిత్రతకు అపవిత్రత అంటగడ్డారు. రాథకు ప్రతి క్షణమూ కృష్ణ తలంపే! ఆదీ భక్తి అంటే. అనన్న భక్తికి వేరే ధ్యాన, చింతన ఉండదు. మీరు యే పని చేస్తున్నా సదా నామస్వరణ చేయవచ్చు. ఎంత అనందంగా ఉంటుందో చూడండి.

రాథ అంత్యదరశలో కృష్ణుడు ప్రత్యక్షమై, "రాధా! యేం కావాలి?" అని అడిగితే, "కృష్ణ! నీ మురళీ గానం వింటూ ప్రాణం వదలాలి" అన్నది. మురళీ గానం వింటూ కృష్ణునిలో లీనమైనది. అంతే, మరల కృష్ణుడు మురళి పట్టలేదు. రాథే మురళి, మురళే రాథ. మురళికి నవరంధ్రాలుంటాయి. లోపల యేమీ ఉండదు. రాథ హర్షయముకూడా ఖాళీగా, నిర్మలంగా ఉంటుంది. భగవంతుడు భక్తపరాధీనుడు. ప్రార్థించవలసినది భగవంతుని మాత్రమేగాదు, భగవంతుని బంధించిన భక్తులను కూడ గౌరవించాలి" అని సెలవిచ్చారు స్వామి.

"స్వామి, వాలంబీరు పని చేయడానికిచ్చిన బేడ్డి ఇందిర తిరిగి ఇప్పలేదు. తీసుకెత్తుందేమో" అని అమ్మ అన్నప్పుడు, "అపును పాపం, మరచిపోయింది. అది

తీసుకెత్తులని కాదు. హర్షయంలో నేనే ఉన్నాను కదా" అన్నారు స్వామి. ఆ వాక్యమే మనకు సదా స్వరణీయం. ప్రతి హర్షయంలోను అత్యస్వరూపనిగా కొలువై ఉన్నది తామే కదా, అని మనకు జ్ఞాపైకి తెస్తున్నారు. మరువవద్దు, అని మరీ మరీ చెప్పున్నారు.

"స్వామి లంపగొండి అనుకున్నావా?"

ఆరోజుల్లో కొద్దిమందిమి స్వామికి నివేదించాలని మేము వండిన పదార్థాన్ని ఒక చిన్న గిన్నెలో తీసుకుని వెళ్లి, మందిరం తూర్పువైపు మెట్లు ఎక్కి భోజనాల గదిలో పెట్టేవారము. తరువాత మెట్లమీద కూర్చునేవాళ్లము. స్వామి భోంచేసి వెళ్లాక వాళ్లవాళ్ల గిన్నెలు తీసి చూసి, ఎవరి గిన్నెలోనిది స్వామి స్వీకరించి ఉంటే అది ప్రసాదంలాగ అందరికీ పంచిపెట్టేవాళ్లు. వాళ్లది తీసుకున్నారే, నాది తీసుకోలేదే అన్న భేదభావంగాని, ఈర్ష అనూయులుగాని ఎవరికీ ఉండేవి కావు. ఎవరి గిన్నెలోనైనా కొంత తీసి ఉంటే చాలు, ఎంతో ఆనందించేవాళ్లము.

ఒకరోజు నేను, మా కజిను భూదేవి ఇద్దరం మెట్ల మీద కూర్చుని ఉన్నాము. ఆ రోజు మేము ఊరికి వెళ్లాలి. పర్తి పదిలి వెళ్లాలంటే చాలా బాధగా ఉండేది. మరల ఎప్పుడు రాగలమో? అని దిగులు. సాయమాతను పదిలి వెళ్లలేక వెళ్లేవాళ్లం. నేను భూదేవి చెవిలో మెల్లగా అన్నాను, 'ఈరోజు మన ప్రయాణం ఆగిపోతే వినాయకుడికి టెంకాయ కొడదామ' అని.

స్వామి భోజనం అయ్యాక, అటు వెళ్లకుండా మెట్లవైపు తలుపుతీసి, "స్వామి లంపగొండి అనుకున్నావా? మీ టెంకాయలకు ఆశపడ్డారనుకున్నావా?!" అన్నారు. ఇద్దరం బొమ్మల్లాగ నిలిచిపోయాము. "స్వామి ఒక్క భక్తికే లొంగుతారు" అన్నారు మళ్ళీ.

సర్వాంతర్యామికి సర్వం విదితమేగదా. ఇది మనకు ప్రతి క్షణము జ్ఞాపకం ఉంటే చాలు. స్వామి మన హర్షయంలో ఆసీనుత్తే అన్ని వింటున్నారు, అన్ని చూస్తున్నారనేది జ్ఞాపైకి వస్తుంటే మనం పొరపాటులు, తప్పులు చేయము. భక్తిమార్గంలో పయనించి భగవంతుని చిక్కిరుచుకోవాలని ప్రయత్నిస్తాము.

(ఇంకా ఉంది)

సాందర్భ సుష్మమ

❖ స్వగీయ ప్రియా ఎన్.బి. రఘునాథాచార్య ❖

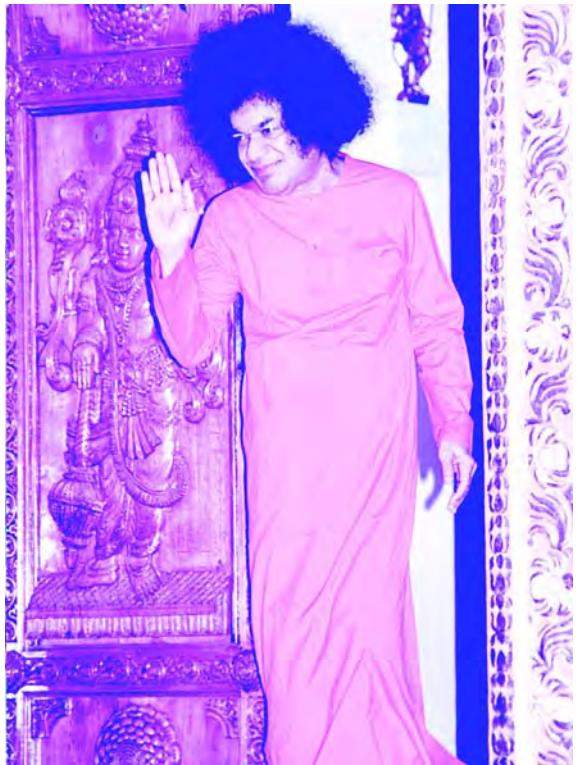
అది ప్రశాంతినిలయం. పగలు పది గంటల సమయం. వరండాలో పెద్దగా ఎవరూ లేదు. బయట అక్కడక్కడా కొందరు ప్రతిష్టిస్తున్నారు. భక్తులందరికి మరొక్కసారి ఆనంద దర్శనం అందించటానికి స్వామి బయటకు వచ్చేటట్లుంది. అందరితోపాటు ఎంతో ఉత్సంతతో నేనూ ఎదురుచూస్తున్నాను.

చిరునవ్వు లౌలికించే చిన్నయమూర్తులై మన తలపులను స్తంఖింపజేస్తూ, తలపులపై నిలబడి ఉన్న జయ విజయులను వేయి కళ్ళతో పరిశీలిస్తున్నాను. అంతలో తలపు గడియ కదిలింది. ఆ ఆనందంలో గుండె కొట్టుకోవటం ఆగిపోయినంత పన్చెంది. మందస్త్రి వదనారవిందంతో మెల్లమెల్లగా స్వామి నడచి వస్తున్నారు. ఆహ! ఎంత భాగ్యం! నా దగ్గరికి వచ్చేశారు. “కారు తీసుకొని రమ్మను” అన్నారు. వెళ్ళిచూశాను. అక్కడ కారు లేదు. వచ్చి ఆ మాటే మనవి చేశాను. “మరి ఏముంది?” అన్నారు. “స్వామీ, ఆటో” అన్నాను. “తీసుకొని రా” అన్నారు. ఆటో వచ్చింది. “ఆ... ఎక్కు” అన్నారు. ఆటోలో కూర్చున్నాను. కాలేజి గేట్లో దిగి లోపలికి వెళ్ళాము. అరువదవ పుట్టుపండుగకోసం ఎన్నో ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. అవన్నో పరిశీలించారు. కొన్ని విషయాలు నాతోను చెప్పారు. తిరిగి గేటు దగ్గర నిలబడి ఉన్న ఆటో దగ్గరకు వచ్చాం. అప్పుడు నేనిలా స్వామిని ప్రార్థించాను, “స్వామీ, అరువదో పుట్టినరోజు పండుగలో మీ సేవ చేసే భాగ్యం అనుగ్రహించండి.”

స్వామి, “ఏం చేస్తావు? ఏం లేదే! అన్నో అందరికి అప్పజెప్పాను.”

“ఏది చెయ్యమన్నా చేస్తాను స్వామీ” అన్నాను.

“ఆ శాంతివేదికపైన కూర్చుని ప్రోగ్రామ్సు ఆర్థానైజ్ చేస్తావా?” అన్నారు స్వామి.

నా ఆనందానికి అంతు లేదు. “మహాభాగ్యం స్వామీ” అన్నాను.

“అయితే ఒక్క మాట. ఫోర్ట్ న్యూ కే రావాలి” అన్నారు.

“అలాగే లీవు పెట్టి వస్తాను స్వామీ” అన్నాను.

మరల ఆటో ఎక్కి మందిరానికి వచ్చేశాం.

ఇది ఆగస్టు 20వ తేదీన తెల్లవారుతుండగా తిరుపతిలో నాకు వచ్చిన కల. స్వామి కనబడిన కల కల్ల కాదు. అది ముమ్మటికి నిజమని గాఢ విశ్వాసం కలవాడిని నేను. రోజులు గడిచాయి. 1985 సెప్టెంబరు 8వ తేదీ సకుటుంబంగా ప్రశాంతినిలయం వెళ్ళాం. స్వామి 9వ తేదీన ఇంటర్వ్యూ అనుగ్రహించారు. అరువదేళ్ళ పుట్టుపండుగ ప్రస్తావన వచ్చింది. స్వామి ఎన్నో విషయాలు చెప్పారు. నా శ్రీమతి అన్నది, “స్వామీ, మేము రావద్దా?” అని. స్వామి నవ్వుతూ అన్నారు, “ఎందుకు రావద్దా. తప్పక రావాలి. అయితే, ఫోర్ట్ న్యూ కే రావాలి, ఫోర్ట్ న్యూ కే రావాలి” అనే స్వామి మాటలు చెపుల్లో పదేటపుటికి ఆగస్టులో నా స్వప్నంలో చెప్పిన మాటలు జ్ఞాపకం

వచ్చాయి. “స్వామీ, స్వప్నంలో నాకిలాగే చెప్పారు” అన్నాను. “అవను చెప్పాను, స్వప్నంలోనే కాదు, ఇప్పుడూ చెబుతున్నాను. వచ్చి ప్రోగ్రామ్స్ ఆర్గానైజ్ చేయి. కానీ షార్ట్రీన్ కే రావాలి” అన్నారు స్వామి. మా ఆనందానికి అవధులు లేవు.

తిరుపతి చేరుకున్నాం. కొన్ని రోజులు జరిగాయి. అక్కోబరు 15వరకు వత్తింది లేకుండా బాగానే గడిచింది. అక్కుడినుంచి అన్ని కోణాలనుంచి పరీక్షలు ప్రారంభమైనాయి. అటు యూనివర్సిటీలో బాధ్యతలు, ఇటు టి.టి.డి. కార్యక్రమాలు, ఇంకొకప్రక్క మందిర నిర్మాణంలో ఎదురవుతున్న సమస్యలు... ఒక్కటేమిటి, ఎన్నో అన్నీ ఒకేసారి చుట్టుముట్టాయి. పరీక్షలు పెట్టేవాడు ఆయనే, పాన్ చేసేవాడూ ఆయనే. నేనెందుకు భయపడాలి! అనుకొన్నాను. అన్నింటికి “నీవే తప్ప నితః పరంబెరుగను”నే శరణాగతి మంత్రం ఉండనే ఉన్నది.

నవంబరు పథ్ఫూలుగో తేదీ ఉదయం 4.45 నిమిషములకు తిరుపతి - పుట్టపర్తి ప్రశాంతి ఎక్కుప్రెస్లో ప్రయాణమని నేను శ్రీమతి అనుకొన్నాం. యూనివర్సిటీలో చాలా ముందుగా అప్పై చేసిన లీవ్ ఎప్పుడో మంజూరైంది. కానీ, 13వ తేదీ రాత్రి పది గంటలవరకు నేను తప్పనిసరిగా పూర్తి చేసి అప్పగించవలసిన రచనలు, వగ్గిరా పూర్తికాలేదు.

13వ తేదీ రాత్రి నా శ్రీమతితో అన్నాను, “స్వామి పథ్ఫూలుగవ తేదీకి రఘునాథుగాని నా పనులు అలాగే మిగిలి ఉన్నాయి. రేపు ఉదయానికిగాని అయ్యెట్లు లేవు. ఉదయం ఒస్సులో బయలుదేరటం కష్టమవుతుంది.”

తెల్లవారింది. యూనివర్సిటీకి వెళ్ళాను. అనుకున్నదాని కంటే సులభంగా పనులైపోయినాయి. టి.టి.డి.కి వెళ్ళాను. అంగీకరించిన బాధ్యతను పూర్తిచేసి అధికారులకు అప్పగించాను. ఇంటికి వచ్చాను. సమయం మధ్యాహ్నం 1 గంట అయింది. స్వామి అనుగ్రహంవల్ల నా పనులన్నీ తేలికగా అయిపోయినాయి. ఇప్పుడు నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను. “వెంకటాద్రి ఎక్కుప్రెస్కు వెడదామా?” అన్నాను నా భార్యతో. నేనెప్పుడూంటి మాట అంటానా అని ఎదురు చూస్తున్న ఆమె వెంటనే నరేనన్నది.

భోజనం చేసి రైల్స్ స్టేషన్కి చేరాము. ముందురోజు వెళ్ళవలసిన శ్రీ కె.ఆర్. వెంకటేశం దంపతులు ఆరోజు స్టేషనులో కలిశారు. అదీ స్వామి నిర్ణయమే అనుకొన్నాము. స్వామి అనుగ్రహంవల్ల జరిగే ఏర్పాట్లు మన జీవకు అందనివి. వారితోబాటు ప్రశాంతినిలయం చేరేటప్పటికి రాత్రి 11 గంటలైంది. 14వ తేదీ పోయి 15వ తేదీ రావటానికి ఇంకా ఒక గంట టైముంది. అగస్టులో స్వప్నంలోనూ, నెష్టెంబరులో ఇంటర్వ్యూలోనూ చెప్పిన మాట “షార్ట్రీన్ కే రావాలి” అని. కానీ, నేనెదుర్మానవలసి వచ్చిన పరీక్షలలో ఆనాటికి పుట్టపర్తికి చేరగలనా అని నాలో నేను చాలా మధునవడ్డాను. “నా మాట సత్యం, నా బాట సత్యం, నేనే సత్యం” అని స్వామి చెప్పారు కదా. అందుకని వారు చెప్పిన మాటని వారే నిలబెట్టుకొంటారు, నా వంతు కర్తవ్యాన్ని నేనాచరిస్తాను అని నా కృషి నేను చేశాను. స్వామి తమ మాట నిలబెట్టుకొన్నారు. 14వ తేదీ చివరి క్షణాలలో మమ్మల్ని పుట్టపర్తిలో నిలబెట్టారు. ఆహ్! సత్యస్య సత్యం అంటే ఇదే కదా!

ఇంతవరకు బాగానే ఉంది. 15వ తేదీ ఉదయం ప్రశాంతి మందిర వరండాలో స్వామి దర్శనంకోసం వేచి ఉన్నాను. ఎందరో పెద్దలు, దేశ విదేశాల ప్రముఖులు విచ్చేశారు. నదులన్నీ సముద్రంలో ప్రవేశించినట్లు ఎన్నో దేశాలనుండి ఎన్నో రాష్ట్రాలనుండి సామాన్యాలనుంచి ధీమాన్యాలవరకు అసామాన్యమైన సంఖ్యలో జనప్రవాహం ప్రశాంతినిలయం చేరిపోతున్నది. దర్శన మివ్వటానికి స్వామి బయటకు వచ్చారు. అలా అలా అందమైన అడుగులు వేసుకుంటూ, అందరికీ ఆనందాన్మందిస్తూ ఎందరినో పలుకరిస్తూ వచ్చారు. నన్ను తేరిపార చూశారు. కానీ, పలుకరించలేదు. మందిరంలోకి వెళ్ళిపోయారు. వారి లీలలు అలాగే ఉంటాయి. అవి అనుభవించినవారికి సరిగా అర్థం కావు. అసలే తెలియనివారికి తెలియటానికి అవకాశమే లేదు. రోజులో వారాలో నెలలో సంవత్సరాలో లేక జన్మలో వేచి ఉండాలి. అంతే! అది పూర్తిగా వారి దయమీద ఆధారపడి ఉంటుంది.

సాయంకాలం దర్శనంకోసం అందరం మందిరానికి చేరాం. దివ్యసుందరమూర్తి సందర్భం అయింది. కానీ

పలుకే బంగారమైంది. నన్ను నేనే నిందించుకొన్నాను. మరల తమయించుకొన్నాను. నీవేమి చేసినా మా మంచికేలే స్వామీ అని సరిపెట్టుకున్నాను. 15వ తేదీ గడిచిపోయింది.

16వ తేదీ ఉదయానికి వరండా క్రిక్కిరిసిపోయింది. అలాగే అందులో ఇరుక్కొని కూర్చున్నాను. నా స్వామి ఇవాళైనా పలుకరిస్తారా అని అడుగుతున్నది మనస్సు. ఎవరికి తెలుసు ఆ పరమాత్మకు తప్ప. లక్ష్మాది భక్తులకు తమ దివ్యదర్శన భాగ్యమైందిచటానికి విచ్చేశారు స్వామి. అందరికీ దర్శనమిచ్చి లోపలికి వెడుతున్నారు. ఇంతలో చటుకున్న నావంక చూశారు. విద్యార్థుల మధ్య దోష చేసుకొని వరండా మధ్యలో ఉన్న నావైపు వస్తున్నారు. అహో! ఎంత ఆనందం! స్వామికి ఎంత దయ! జగన్నాటక సూత్రధారి, మాయగోపాలుడు ఏమీ తెలియసట్లు, “ఎప్పుడోచ్చావ్?” అన్నారు. “స్వామీ, మీ ఆదేశాన్ని అనుసరించి ఫోర్ట్‌న్ కే వచ్చాను” అన్నాను. “పోయి శాంతివేదిక దగ్గర ఉండు. నేను పది గంటలకు వస్తాను” అని ఆజ్ఞాపించారు.

స్వామి ఆదేశం ప్రకారం శాంతివేదికను చేరుకున్నాను. ఎన్నాళ్ళగానో ఎదురుచూసిన సేవాభాగ్యం దౌరికింది. స్వామి ఆగస్టులో స్వప్పంలోను, సెప్టెంబరులో ఇంటర్వ్యూలోనూ చెప్పిన మాట నవంబరులో నిజం చేశారు. స్వామి ఎప్పుడు చెప్పినా సత్యమే. ఏమాత్రం సందేశామే లేదు. 16వ తేదీనుండి 25వ తేదీవరకు ఉదయం ప్రశాంతినిలయం మందిరంలోను, సాయంకాలం శాంతివేదికపైన భగవాన్ దివ్య సందర్శన, సృష్టిను, సంభాషణ భాగ్యాలను అందుకొంటున్న మధురాతి మధుర క్షణలలో షష్ఠిపూర్తి నాటికి అరవై పద్మారవిందాలను స్వామి దివ్యపాదారవిందాల సన్నిధిలో సమర్పించాలనే సంకల్పం అంకురించింది. దానికి శ్రీవారి దివ్యసంకల్పం కూడా తేదైంది. అలా స్వామి దివ్యచరణ సన్నిధిలో కూర్చొని నిర్మలమైన చిత్రపుత్రితో భక్తిభావబంధురమైన ప్రపత్తితో ప్రాసుకొన్న అరవై పద్మారవిందాలకు ‘సౌందర్య సుఖము’ అని పేరుపెట్టి శ్రీవారి పాదపద్మ సన్నిధిలో సమర్పించాను. ‘సుఖము’ అంటే ప్రకాశం. త్రిభువన సుందరమూర్తి, ముల్లోకాలకు వెలుగు నిచ్చే దివ్య ప్రకాశ

రూపి అయిన పరమాత్మ భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయినాథుడని నా భావన. అందుకే అది “సౌందర్య సుఖము” అయింది.

నిత్య నిర్మలమైనట్టి నీదు రూపు
పండువెన్నెల మరపించు నిండు నవ్వు
ప్రకృతి నెచ్చేట జూబిన ప్రతిఫలించు
శాంతి సుఖదాయి కావుము సత్యసాయి
అదిదేవుడు హాయిగా ఆవతరించే
ఈశ్వరాంబను తల్లిగా ఇలను నిల్చి
ఈశ్వరుని అంబ కాదొకో ఈశ్వరాంబ
సత్యసాయియే దేవుడు సత్యముగను
సత్యధర్మాల త్రేతలో చక్కబురచి
శాంతి ప్రేమల తర్వాత చాటిచెప్పి
కలియుగంబను నాల్గిటి కరుణతోడ
మనకు దయనేయ నేతెంచె మరల సాయి
విష్ణువందురు కొందరు విమల భక్తి
శివుడె యందురు సాయిని చిద్యులాసు
పద్మభవుడంచు కొందరు బ్రిస్తుతింత్రు
ముగ్గురకు మూలమితడౌను మౌక్కదాత
శాస్త్రతానందసంధాయి సత్యసాయి
దివ్యరూపాన దయచేసే దీప్మిలీర
సజ్జనుల గాచి దుష్టుల చలము మాన్సి
ధర్మసంస్థాపనము జేయ ధరణిషైన
సాయికృష్ణుని అవతార సమయమంద
పుట్టి ఆ స్వామి కనుగొను పుణ్యమచ్చె
సఫలమాయెను జన్మము సత్యవిభుని
పాదపద్మాల సేవలో పరమభక్తి
పర్తి నిక్కము పరమపూ పదము చూడ
పర్తినాథుడె పరమాత్మ పతియు గతియు
ఆర్తిసేవింపుడేతడు ఆర్తసభుడు
నిత్య సత్య ప్రతిజ్ఞాడు సత్యసాయి

(ప్రో॥ ఎన్.బి.రఘువునాథాచార్యగారు 1995 - 99
సం॥ల నడుమ రాష్ట్రీయ సంస్కృత విద్యాపీఠం, తిరుపతి
వైన్ శాస్త్రలర్గా సేవలందించారు) ♦

అవతార వైభవంలో అద్భుత ప్రదేశాలు:

10. సాండూరు సంస్థానంలో సర్వజ్ఞ సాయి

పి.వి. చలం

భగవాన్ బాబావారు సర్వజ్ఞులు, సర్వాతర్యామి. భూత భవిష్యత్ వర్తమానములు వారి అధీనంలో ఉన్నాయి. తత్పుంబంధమైన దృష్టాంతాలను ‘అవతార వైభవంలో అద్భుత ప్రదేశాలు’ అన్న ఈ శీర్షికలో మనం ఎన్నో ప్రస్తావించుకోవడం జరిగింది. సందర్భేచితం కాబట్టి అటువంటి సంఘటన నొకదానిని ఇక్కడ పునశ్చరణ చేసుకుండాం. ఆ సంఘటనకు ప్రస్తుతం మనం మచ్చటించుకోబోయే సంఘటనతో గల అవినాభావ సంబంధాన్ని పారకులు కథాగమనంలో గుర్తించగలరు. రండి... ఆ సంఘటనలోకి వెళదాం.

భగవాన్ బాబావారు ఉరవకొండలో ‘సత్యం’ నామంతో విరాజిల్లటున్న సమయమధి. భారత స్వాతంత్య పోరాటం ఉధృతంగా జరుగుతున్న రోజులవి. దివ్య బాలుడైన ‘సత్యం’ ఆనాదే తమ సర్వజ్ఞత్వాన్ని వెల్లడి చేస్తూ భక్తులకు అనేక దివ్యానుభవాలను ప్రసాదిస్తున్న తరుణంలో ఒకనాడు ఉరవకొండ సూలు విద్యార్థి నాయకుడైన అబ్బల్ భాదర్, “సత్యం! మన దేశానికి స్వాతంత్యం ఎప్పుడు వస్తుంది?” అని అడిగాడు. “మనం 1947 ఆగస్టు 15వ తేదీనాడు స్వాతంత్య ఉత్సవాలు జరుపుకోబోతున్నాము” అని రక్కున జవాబిచ్చారు ‘సత్యం’.

‘సత్యం’ మాటలు ఎప్పుడూ యథార్థాలై విరాజిల్లటం అనుభవైకవేద్యమే కదా! దేశ స్వాతంత్యం విషయంలోనూ అదే యథార్థత ప్రతిఫలించి భారతీయుల చిరకాల మధుర స్వపుం సాకారమై స్వతంత్ర భారతావని ఏర్పడింది.

స్వాతంత్యం సిద్ధించిన అనతికాలంలోనే భారత ప్రభుత్వంవారు మహారాజులు, జమిందారులు మొదలైనవారి పాలనలో ఉన్న ప్రాంతాలను

‘ఇండియన్ యూనియన్’లో విలీనం చేయాలని నిర్ణయించి ఆయా పాలకులకు వర్తమానాలు పంపడంతో సాండూరు రాజదంపతులు తమ భవిష్యత్తునుగురించి ఆందోళన చెందుతూ వచ్చారు. పరిస్థితులు ఇలా కొనసాగుచుండగా...

సాండూరు మహారాణిగారికి శ్రీ శిరిడీ సాయిబాబావారు, శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు స్వపుంలో రాసాగారు. ఒకరోజు రాణిగారి స్నేహితురాలైన రుక్మిణి దేశిరాజ్ అర్ణగారు భోను చేసి, భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు త్వరలో బెంగళారు రానున్నారని, ఆ సమయంలో వారు తమ గృహంలో విడిది చేస్తారు కనుక, వచ్చి దర్శనం చేసుకొమ్మని ఆప్యోనించారు. బాబావారిని ప్రార్థించి తమ సమస్యకు పరిష్కారం పొందవచ్చునన్న ఆశతో సాండూరు మహారాణిగారు 1948 జనవరి 8మిటిన రుక్మిణి దేశిరాజ్ అర్ణగారి ఇంటికి వెళ్ళి బాబావారిని దర్శించుకున్నారు. ఆ తొలి దర్శనంలోనే, బాబావారు సాక్షాత్ భగవంతుడే అన్న దృఢ విశ్వాసం ఆమెకు ఏర్పడింది. బాబావారు సరాసరి మహారాణి గారి వద్దకు వచ్చి బొటనవేలుతో ఆమె నొసటన

భగవానుల దివ్యపాదస్పర్శతో పునీతమైన సాండూరు రాజసాధం

కుంకుమపెట్టి, “ఇప్పుడున్న పరిస్థితికన్న వందరెట్లు ఉన్నత స్థితిని పొందుతారు” అని ఆశీర్వదించారు.

అప్పటినుండి అమలో తన భర్తతో కలసి పుట్టపర్తికి వెళ్లాలన్న ఉత్సవకత ద్విగుణిక్కతమైంది. సాండూరు వెళ్లిన తరువాత భర్తకు విషయాలు విన్నవించగా, ఆధ్యాత్మికతపట్ల అంతగా నుముఖత లేని మహారాజాగారు, బాబావారి దివ్యసంకల్ప ప్రభావమా అన్నట్లు వెంటనే పుట్టపర్తి ప్రయాణానికి అంగీకరించారు.

ఫిలిపరి నెలలో పుట్టపర్తిని సందర్శించటానికి రాజదంపతులు నిశ్చయించుకున్నారు. కానీ, సరిగ్గా అదే సమయంలో ధిల్లికి రావాలని ప్రభుత్వ ఆదేశాలు అందటంతో పుట్టపర్తి యాత్రను వాయిదా వేసుకోక తప్పలేదు. మహారాణిగారు తాము పుట్టపర్తికి రాలేకపోతున్న కారణాన్ని వివరిస్తూ, క్షమాపణలు చెప్పుకుంటూ ఒక ఉత్తరం ప్రాసి, బాబావారికి మృక్తిగతంగా అందించటానికి ఒక వ్యక్తిద్వారా పంపారు.

మహారాణిగారి ఉత్తరం తీసుకొస్తున్న వ్యక్తి బస్సులో పుట్టపర్తికి బయలుదేరాడు. ఆ బస్సు బుక్కపుట్టుం సమీపిస్తుండగా ఎదురుగా ఒక కారు వచ్చింది. ఆ కారు డ్రివరు బస్సును ఆపి, “సాండూరు మహారాణిగారి వద్దనుంచి ఉత్తరం తీసుకొస్తున్న వ్యక్తిని బాబావారు పిలుస్తున్నారు”ని చెప్పటంతో, తనను మహారాణిగారు పంపిన సంగతి బాబావారికి ఎలా తెలిసింది? అని ఆశ్చర్యపోతూ ఆ వ్యక్తి బస్సు దిగగానే బాబావారు, “రాణిగారు పంపిన ఉత్తరం ఇటు ఇవ్వ” అంటూ ఆ ఉత్తరాన్ని తీసికొని దానిని తెరవకుండానే, “అమె ఎప్పుడు రాగలికే అప్పుడు రమ్మను” అని చెప్పి కారులో ముందుకు సాగారు. సాండూరు తిరిగి వెళ్లిన వార్తాహరుడు సంభ్రమాశ్చర్యాలతో జరిగిన విషయాన్ని పూసగ్రచ్ఛినట్లు వివరించగా రాజదంపతులు ఆనందాభీలో ఓలలాడారు.

పుట్టపర్తి ప్రయాణం

ఒకరోజు మహారాజాగారు భగవాన్ బాబావారికి తెలియజెయ్యకుండానే మందీమార్గలంతో బయల్దేరి, కార్మను చిత్రావతి ఆవలి ఒడ్డున నిలిపి, చిత్రావతిని దాటి పుట్టపర్తికి చేరుకున్నారు. అయితే, అప్పటికే బాబావారు

రాజాగారి పరివారం విడిది చేయటానికి వసతి సిద్ధం చేయించి ఉంచడం వారిని ఆశ్చర్యచకితుల్చి చేసింది.

అక్కడి పవిత్ర ప్రశాంత వాతావరణం, బాబావారే భజనలు లీడ్ చేయటం చూసి రాజదంపతులు విస్మయం చెందారు. ఆరోజు రాత్రి బాబావారు రాజదంపతులతో ప్రత్యేక సంభాషణ సలుపుతూ, “మీగురించి నేను చూసుకుంటాను, ఆందోళన చెందకండి” అని అభయం ప్రుసాదించారు.

రాజదంపతుల ప్రార్థనను మన్నించి 1948 జూన్ 17వేదీన భగవాన్ బాబావారు సాండూర్ సంస్థానాన్ని సందర్శించినపుడు రాజదంపతులు ప్రధాన ప్రవేశద్వారం వద్ద బాబావారి పాదపద్మాలను అభిషేకించి, పసుపు కుంకుమలతో అలంకరించి తమ భక్తిప్రవత్తులను చాటుకున్నారు.

భగవాన్కు భక్తిపూర్వకంగా స్వాగతం పలుకుతున్న సాండూర్ రాజదంపతులు

స్వామివారు సాండూరులో విడిదిచేసిన నాలుగు రోజులలో క్రొత్త రాజమహాలో స్వయంగా దేవతామూర్తుల విగ్రహాలను ప్రతిష్టించారు. క్రొత్త మహాలో రాజసింహాసనాన్ని ప్రతిష్టించిన తరువాత మహారాజాగారు బాబావారిని ముందుగా ఆ సింహాసనాన్ని అధిష్టించ వలసిందిగా వేడుకోగా, ఆయన తృప్తికోసం బాబావారు సింహాసనాన్ని అధిష్టించి పావనం చేశారు.

బాబావారు ఒకరోజు మహారాజీని పిలిచి, “అమ్మా, ఇది తీసుకో” అన్నారు. రాణీగారు సంప్రదాయబద్ధంగా చీరకొంగు పట్టగా, “అలా కాదు, ఒక ఉవల్ తీసుకురా” అన్నారు. వెంటనే బాబావారి చేతిలో అప్పుడే నిప్పుల కొలిమలో నుంచి తీసినట్టున్న ఏడు అంగుళాల పొడవగల లీకృష్ణుని విగ్రహం ప్రత్యక్షమైంది. కనీ వినీ ఎఱుగని ఈ అద్భుత దృశ్యాన్ని ఆ సుందరమైన విగ్రహాన్ని చూసి మంత్రముగ్నట్టునారు ఎల్లరూ. ఆ విగ్రహాన్ని మహారాజీగారు తెచ్చిన ఉవలో వేయగా, అంత వేడిగా ఉన్న విగ్రహాన్ని బాబావారు వట్టి చేతులతో పట్టుకోవడం మరింత దిగ్రాంతి కలిగించింది. మర్మాదు ఆ కృష్ణ విగ్రహాన్ని బాబావారు స్వయంగా పూజామందిరంలో ప్రతిష్టించారు.

భగవాన్ బాబావారు సాండూరు పర్యటన ముగించుకొని తిరిగి పుట్టపర్తికి వెళ్ళిపుప్పుడు గౌరవసూచకంగా రాజదంపతులు పుట్టపర్తి వచ్చి బాబావారివద్ద సెలవు తీసుకొని వెళ్ళారు.

సర్వమత సాయి

మహారాజాగారికి కెప్పెన్ ఎన్.ఎ. జబ్బార్ సాహెబ్ అనే సహాయకుడు ఉండేవాడు. తొలుత ఆయనకు బాబావారి దివ్యత్వంపట్ల అంత నమ్మకం ఉండేది కాదు. ఆరోజుల్లో బాబావారు భక్తులను అంతరంగిక సంభాషణకోసం హాలులో కడ్డెన్ కట్టి ఉన్న ప్రదేశానికి పిలిచేవారు. ఒకరోజు జబ్బార్ గారిని కూడా పిలిచారు. కడ్డెన్ వెనక్కి వెళ్ళగానే బాబావారు అతనికి తమ వక్షస్తలాన్ని చూపారు. ఉర్దూలో ‘అల్లాహు అక్రూర్’ అన్న సువర్ణాక్షరాలు బాబావారి వక్షస్తలంపై ప్రత్యక్షమైనాయి. అనూహ్యమైన ఈ అద్భుత సంఘటనతో జబ్బార్ ఆనాటి నుంచి స్వామి భక్తునిగా మారిపోయారు.

కెప్పెన్ ఎన్.ఎ. జబ్బార్

ఒకరోజు జబ్బార్గారి సతీమణికి ఉన్నట్లుండి బాబావారిని దర్శించుకోవాలన్న కోరిక కలిగింది. అటువంటి శుభ పరిణామంకోసమే ఎదురుచూస్తున్న జబ్బార్గారు వెంటనే ఆమెను బెంగళూరులో ఉన్న బాబావారివద్దకు తీసుకువెళ్ళారు. ఆ సమయంలో భజన జరుగుతోంది. జబ్బార్గారు పురుషులవైపుకు, ఆయన భార్య స్త్రీలవైపుకు వెళ్ళారు. అక్కడి విషయాలేమీ తెలియని కారణాన జబ్బార్గారి భార్య ఒక ప్రక్కగా నిలబడ్డారు. స్వామివారు సరాసరి ఆమె వద్దకు వచ్చి ఒక రక్క స్వాస్తించి ఆమెకిచ్చి ఆశీర్వదించారు. కొద్ది రోజులలోనే ఆమె విపరీతమైన మలేరియా బారినపడినా స్వామివారు ఆమెకు ప్రసాదించిన ‘రక్క’యొక్క దివ్యప్రభావంవలన అనతి కాలంలోనే సంపూర్ణ ఆరోగ్యపంతురాలయ్యారు.

బాబావారు ఆమెకు రాబోయే అనారోగ్యం నుంచి కాపాడటానికి ఆమెలో ప్రేరణ కలిగించి, తమ సమక్కానికి రప్పించుకొని, ‘రక్క’ నొసగి రక్కించిన వైనం, వారు సర్వదేవతాతీతస్వరూపులే కాదు, సర్వమతాతీతస్వరూపులన్న సత్యానికి అద్దం పడుతున్నది కదా!

అత్రిత కల్పతరువు

ఇక, అన్యాభక్తితో తమ దివ్యచరణ కమలాలను ఆశ్రయించిన సాండూర్ రాజదంపతుల యోగ్యేమాలను అన్నివిధాలుగా చూసుకుంటూ భగవానులు వారికి

**భగవాన్ దివ్యచరణ సన్నిధిలో
సాంధుర్ రాజ కుటుంబం (1948)**

ప్రసాదించిన దివ్యానుభవాలను మహారాణి శ్రీమతి సుశీలా దేవి గోర్వేడ్ గారి మాటల్లోనే తెలుసుకుండాం....

“1948లో మేము భగవాన్ బాబావారి సన్నిధికి చేరినప్పటినుండి ప్రతి విషయంలోనూ బాబావారు దివ్యమార్గనిర్దేశకులుగా మమ్మల్ని అనుగ్రహిస్తూ వచ్చారు. బాబావారి దివ్యసమక్షంలో మేము అనేక విషయాలు నేర్చుకునే అదృష్టానికి నోచుకున్నాం. ఎవరైనా సరే, భగవాన్ బాబావారి దివ్య పొదపర్చుముల నాశ్రయించిన తరువాత పూర్తిగా పరివర్తన చెందటం తథ్యం.

1947లో భారతదేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చేనాటికి మేము సాంధురు రాజ్యపొలకులుగా ఉన్నాం. కొత్తగా ఏర్పడ్డ భారత ప్రభుత్వం నిర్ణయం మేరకు సాంధురు రాజ్యాన్ని అఖండ భారతావనిలో విలీనం చేశాము. అప్పుడు మా రాజకుటుంబం

భవిష్యత్తు అగమ్మగోవరంగా తయారైంది. అదివరకు అనుభవించిన రాచరికపు భోగభాగ్యాలు, హోదా మొదలైనవాటిని ఒక్కసారిగా వదలి మామూలు జీవితానికి అలవాటుపడటం కష్టతరమైన విషయం కదా! రాజ్యం కోల్పోయిన తరువాత మేము ఏదో ఒకటి చేయాలి కదా! ముఖ్యంగా మా పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం ఎటువంటి ప్రణాళికలు రూపొందించాలన్న ఆలోచనలో పడ్డాము.

ఆ సమయంలో నా భర్త శ్రీ యశ్శంతరావు గోర్వేడ్గారు భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్యచరణ సన్నిధిని ఆశ్రయించారు. ఆ సమయంలో బాబావారి వయస్సు కేవలం 21 సంవత్సరాలు. బాబావారు మా స్వస్థలంలో ఒక పరిశ్రమను స్థాపించమని నా భర్తకు సూచించారు. ఒక రాజ్యాన్ని పరిపాలించటం వేరు, ఒక పరిశ్రమను నడవటం వేరు. అయినా బాబావారి ఆదేశాన్ని శిరసావహించి, సాంధురు ప్రాంతంలో గనులు, ఖనిజాలకు సంబంధించిన పరిశ్రమను స్థాపించడలచి, భారత ప్రభుత్వానికి గనుల లీజుకోసం ఆశ్చర్యాన్ని పంపించగా అప్పటి భారత ప్రధాని పండిట్ జవహర్ లాల్ నెప్రూగారు సానుకూలంగా స్పుందించారు. నిజానికి అక్కడ గనుల లీజు రావాలంటే చాలా కష్టం. ఎందువలనంటే, అక్కడ గనులలో మాంగనీను, జనము నిక్కేపాలు ఆపారంగా ఉండటంవల్ల ఆ లీజు దక్కించుకోవటానికి విపరీతమైన పోటీ ఉండినది. భగవాన్ బాబావారి అభయ ఆశీర్వాదములతోనూ అంతా సజావుగా జరిగి ఘైనింగ్ అంద్ మెటల్రైకల్ పరిశ్రమను ప్రారంభించగలిగాం. భగవాన్ బాబావారు మా ఘైనింగ్ అంద్ పెల్రో ఎల్లాయ్ పరిశ్రమను 1974లో తమ దివ్యపొదస్పర్శతో పునీతం చేసి మమ్మల్ని ఆశీర్వదించారు.

మేము భగవాన్ బాబావారి దివ్యమార్గనిర్దేశనంలో ఎన్నో అమూల్యమైన జీవిత పొరాలు నేర్చుకున్నాం. భగవాన్ సన్నిధిలో ప్రతి ఒక్కరూ మానసిక ప్రశాంతతను పొందుతారు. ఈ విశాల ప్రపంచం

నలుమూలల నుంచి జనులు భగవాన్ సన్నిధికి వచ్చేది ఆ మానసిక ప్రశాంతతకోసం, తద్ద్యురా కలిగే హృదయ పరివర్తనకోసమే కదా! నిజంగా మనం ఎంతో అధ్యష్టవంతులం. భగవాన్ సమకాలీనులుగా పట్టి, భగవాన్ దరిచేరి, వారి అథయ ఆశీర్వాదాలను సంపూర్ణంగా పొందగలుగుతున్నాం.

1972లో బృందావన్లో వేసవి శిక్షణ తరగతులు జరుగుతున్న రోజులవి. ఒకరోజు భగవాన్ బాబావారు అక్కడన్న భక్తులందరికి మామిడి పండ్లను పంచి, ఒక పండును మాత్రం తమ చేతిలో ఉంచుకొని అటూ అటూ త్రిప్యుతూ ఆడుతున్నారు. ఆ దృశ్యం అక్కడన్న వారందరిలో ఆ పండును భగవాన్ ఎవరికిస్తారా? అన్న ఉత్సవతను రేకెత్తిస్తోంది. ఆరోజు మేము మార్గమధ్యంలో రైల్వే గేటు పడటంవల్ల బృందావన్ చేరుకోవటం కాస్త ఆలస్యమైంది. భగవాన్ నా భర్తను చూడగానే నేరుగా ఆయనదగ్గరకు వచ్చి ఆ మామిడి పండు చేతిలో పెట్టారు.

మరుసటిరోజు భగవాన్ బాబావారు ముంబైలోని ‘ధర్మక్షేత్ర’ వార్తికోత్సవంలో పాల్గొంటానికి వెళ్లవలసి ఉండినది. ఆరోజు బాబావారి దివ్యేపన్యాసం తరువాత మేము బెంగళూరులోని మా నివాసానికి తిరిగి వచ్చాము. మావారు నాతో, “భగవాన్ నాకు మామిడి పండు ఇచ్చారు. నీకు ఇవ్వలేదా?” అన్నారు. ఆ పండును ఇచ్చరం ప్రసాదంగా తిందామన్నారు. కానీ, భగవాన్ చర్యలలో కచ్చితంగా ఏదో ఒక అంతరార్థం ఉంటుంది. ఆ పండును బాబావారు తమ స్వహస్తాలతో మీకే ఇచ్చారు కాబట్టి, మీరే తినాలి అని నేను పట్టుబట్టాను.

మర్మాదు ఉదయం నిద్రనుండి లేచిన తరువాత ఆయన ముఖ ప్రక్కాణనకోసం బాతీరూమ్చకి వెళ్లి అద్దంలో చూసుకోగా, ముఖం వంకర తిరిగి ఉండటం గమనించి, పక్షవాతం వచ్చిందని గ్రహించారు. దాక్షర్ధ వచ్చి పరీక్షీంచి, ఇది నయం కావటానికి ఎంత సమయం పడుతుందో చెప్పలేమన్నారు. చికిత్స ఆరంభిస్తూ బయట చల్లగాలిలో తిరగవద్దని,

వీలున్నంతవరకు వెళ్గా ఉన్నచోట ఉండమని సలహా ఇచ్చారు.

రెండు రోజుల తరువాత భగవాన్ బాబావారు బొంబాయి నుంచి తిరిగి వచ్చారు. నేను దాక్షర్ధ సలహాను పక్కనపెట్టి అద్దాలు మూసిన కారులో మావారిని వైటఫీల్డ్ తీసుకువెళ్ళాను. భగవాన్ మావారిని దూరం నుంచి చూసి దగ్గరకు వచ్చి, “ఏమయింది ముఖానికి?” అని అడిగారు. “దాక్షర్ధ ముఖానికి పక్షవాతం వచ్చిందంటున్నారు స్వామీ” అని చెప్పారు మావారు.

బాబావారు నవ్వి పక్షవాతం వచ్చి వంకరపోయిన చెంపమీద ఒక దెబ్బ వేశారు. ఆ దెబ్బతో తక్కణం ముఖం మామూలుగా అయింది. ఆ తరువాత బాబావారు వేదికపైకి వెళ్లి తమ దివ్యేపన్యాసం అనుగ్రహించారు. వారి దివ్యప్రసంగానంతరం మేము ఇంటికి తిరిగి వచ్చేశాము.

మర్మాదు ఉదయం రోజు పరీక్షీంచటానికి వచ్చినట్టే దాక్షర్ధ వచ్చి, పక్షవాతం నుంచి పూర్తిగా కోలుకున్న మావారిని చూసి ఆశ్చర్యపోయారు. జరిగిన విషయమంతా విని, ఆ గదిలో ఉన్న స్వామివారి భోటో వద్దకు వెళ్లి ముకుళిత హస్తాలతో నమస్కరిస్తూ, “ఇటువంటి అధ్యాత్మాన్ని భగవాన్ లీ సత్యసాయిబాబావారు మాత్రమే చేయగలరు” అన్నారు.

నయం కాని ఎన్నో దీర్ఘకాల వ్యాధులు కేవలం భగవాన్ బాబావారి దివ్యాశీస్సులతో నయం కావటం సర్వసామాన్యం. మావారి విషయంలో జరిగిన మరో అధ్యాతం వివరిస్తాను. వారి జీర్ణకోశంలో ట్యూమర్సు గుర్తించారు. అది ‘మాలిగ్నెంట్’ ట్యూమర్. అంటే, క్యాస్టర్ కారక ట్యూమర్ అన్నమాట. ఆ విషయాన్ని పైద్యులు ధ్రువీకరించారుకూడా. అప్పుడే నేను, మావారు కలసి భగవాన్ దర్శనార్థం పుట్టపరి వెళ్ళాం. బాబావారు నా భర్తను చూడగానే, “ఏమి సమాచారం?” అని అడిగారు. వెంటనే ఆయన,

“స్వామీ, డాక్టర్లు నాకు ఆపరేషన్ చేయాలంటున్నారు” అని విన్నవించుకున్నారు. భగవాన్ మావారిని ఆశీర్వదించి, “ఏం భయం లేదు, ఆపరేషన్ చేయించుకో” అన్నారు. ఐతే, నేను ఊరుకోకుండా, “స్వామీ, అది కేస్చర్ట” అన్నాను ఆందోళనగా. వెంటనే భగవాన్ నావంక చూసి, “నేను అతని కేస్చర్ని కేస్చిల్ చేశాను. వెళ్ళు, నీ భర్తకు ఏమీకాదు” అంటూ విభూతి స్వప్తించి ఇచ్చారు.

మేము బయలుదేరి బెంగళూరు వచ్చాము. డాక్టర్లు ఆపరేషన్కు తేదీ నీర్థయించారు. కొడుకులు, కుమార్తెలు అందరూ వచ్చారు. మా పెద్ద కుమార్తె ఆపరేషన్ ధియేటర్ బయట ఆత్రుతగా ఎదురు చూస్తున్న వాళ్ళ చిన్న చెల్లెలితో, “అమృకి ఈ ఆపరేషన్ ఎంత ప్రమాదకరమైనదో తెలియనట్టే ఉంది” అన్నది. అప్పుడామే తన అక్కతో, “అమృకి భగవాన్ బాబావారిపట్ల సంపూర్ణ విశ్వాసం ఉంది. అందువల్లనే అంత నిశ్చింతగా, ప్రశాంతంగా ఉంది” అని సమాధానం చెప్పింది.

భగవాన్ కృపతో ఆపరేషన్ విజయవంతమైంది. మావారు ఘూర్తిగా కోలుకున్నారు. అటు తరువాత 11 సంవత్సరాలపాటు కేస్చర్ జాడ లేకుండా ఆరోగ్యంగా, హోయిగా జీవించారు.”

సత్యమైన మాట సాయిమాట

భగవాన్ దివ్యశీస్పులతో సాండూరు మాజీ పాలకులు ప్రారంభించిన పరిశ్రమ మూడు పూలు, ఆరు కాయలుగా విరాజిల్లసాగింది. 1948లో సాండూరు మహారాణి తమను తొలిసారి దర్శించుకున్న సందర్భంలో స్వామివారు పలికిన దివ్యవాక్యులు యథార్థతను సంతరించుకున్నాయి. ఈ శుభపరిణామాలన్నీ తలచుకుంటుంటే,

“అల్ల పరమాత్మయను బొమ్ములాటగాడు

తాను జీవుల రంగస్థలాన నిలచి

ఆడు ఆనాటి ఈనాటి ఆటులరసి

సుంత వర్షించి కొంత సంతసము గనుడి”

అన్న స్వామివారి అమృతవాక్యులు గుర్తుకొచ్చి,

“అల్ల పరమాత్మయైన సాయిపరంధాముడు

తాను సాండూరు సంస్కారమందు నిలచి

నెరపిన భక్తోద్దరణ దివ్యసుగ్రహ లీలను

సుంత వర్షింప కొండంత సంతసము కలిగి”

అన్న భావం మైమరపింపజేస్తూండగా, ఆ విరాట్ పురుషుని దివ్యమంగళస్వరూపం కనులముందు కదలాడి ఆనంద పొరవశ్యంలో ఓలలాడిస్తూండగా మనస్సు ఆ మహావతారునికి జేచేలు పలకాలని ఉవ్విశ్వారుతూ...

ధర్మరక్షా సముత్సున్ సాయిరూప విరాజితా

జయము జయము... జయము జయము. ♦♦

భుజిబలం, బుభ్రిబలం కన్న దైవబలం, ధర్మబలం ఖిన్న

భూరత పవిత్ర చరిత్రలు మనకు అనేక అనుభూతులు అందిస్తున్నాయి. అనేక విద్యలార్థించిన రావణుడు, హిరణ్యకశిషుడు, హిరణ్యకశిషుడు మొదలైనవారు ధర్మస్వరూపులపై తలపడి ఏ ఘలితం పొందారో మనమూ అహంకారంతో విఫ్ఫాగితే అదే ఘలితం. భుజిబలం, బుభ్రిబలం, కన్న దైవబలం, ధర్మబలం గొప్పదని తెలుసుకోవాలి. భారతంలో కృష్ణుడు దుర్యోధనునితో, “నావద్ద ఉన్నవి రెండే, ఒకటి నేను, రెండవది నా సైన్యము. ఏది కావాలి?” అని అడిగాడు. దుర్యోధనుడు భౌతిక ఘలాన్ని ఆశించి, “నాకు సైన్యం కావాలికాని, నాకు నీవేమి చెయ్యగలవు?” అన్నాడు. కౌంతేయుడు, “స్వామీ, నీవు ఒక్కదవు నాతో ఉన్నప్పుడు నాకు లోకమంతా సహాయం చేస్తుంది. యుద్ధభూమిలోనే కాదు, నా జీవితానికి సారథిగా రథంలో కూర్చుంటే చాలు. నీ సన్నిధి నా పెన్నిధి” అన్నాడు. దుర్యోధనుడు ‘క్షోభిటీ’ చూశాడు, ‘క్షోభిటీ’ వల్ల ప్రయోజనం లేదు.

- తృతీయసాయి

సాయివిద్యార్థి దివ్యపూతులు:

ప్రార్థనా పారిజూతాలు

❖ బాలరామచంద్ర్వీ ❖

ఒకానొక గురువుగారివద్దకు వెళ్ళి ఒక శిష్యుడు, “గురువుగారూ! నేను భగవద్గీత చదివాను” అన్నాడు. అప్పుడు ఆ గురువుగారు, “నాయనా! భగవద్గీత చదివాను అని ఎప్పుడూ అనకు. చదువుతున్నాను అను, ఎందుకంటే అది నిరంతరం చదువుతూ మనం చేస్తూ ఆచరణలో పెడుతూ ఉండవలసిందే తప్ప ఒకసారి చదివినంత మాత్రాన పూర్తిగా అవగాహనకుగాని, అనుభవానికిగాని వచ్చేది కాదు” అన్నారు.

ఆదేరీతిగా, నేను స్వామివారి దివ్యపదసన్నిధిలో నేర్చుకున్న విషయాలను కొన్నింటిని ఆచరణలో పెడుతూ, మరికొన్నింటిని ఆచరణలో పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాను. స్వామివారి సాన్నిధ్యంలో నేను నేర్చుకున్న పారాలను ఏ కోణంలో అర్థం చేసుకొనగలిగానో వాటిని అదే కోణంలో మీ ముందుంచడానికి ప్రయత్నిస్తాను.

సాయిభక్తుకోటికి సంజయ్ సహానీగారు సుపరిచితులు. స్వామివారు ఒకసారి ముంబై పర్యాటనకు తమతోపాటు

అయిన్నికూడా తీసుకువెళ్ళారు. అక్కడ ఒకసాడు స్వామివారి దివ్యపన్యాసానికి ముందు ఆయన ప్రసంగిస్తూ “ప్రేయర్ ఈజ్ మేన్స్ ఓస్టీ షైన్ అండ్ గాంప్ ఓస్టీ వీక్నెన్”, ప్రార్థన అనేది మానవునికి గల ఒకే ఒక బలము మరియు భగవంతునికి గల ఒకే ఒక బలహీనత అన్నారు. భక్తుడు హృదయపూర్వకంగా చేసే ప్రార్థనకు భగవంతుడు వశుద్ధిపోతాడని దీని భావము.

సహానీగారు తన ప్రసంగంలో ప్రార్థనను మానవుని విక్రైక బలంగా చెప్పడంరకు బాగానే ఉంది, కానీ అది భగవంతుడి బలహీనతకూడా అని సాక్షాత్తు భగవంతుడి సమక్కంలోనే చెప్పడం చాలామందికి ఆశ్చర్యం కలిగించి ఉంటుంది. ఐతే, ఆ సమావేశం తరువాత స్వామివారు తమ నివాస మందిరంలో భక్తులతో ముచ్చబిస్తున్నప్పుడు సంజయ్ సహానీగారి వంక చూసి మధుర మండహసం చిందిస్తూ, “చక్కని భావం, ప్రార్థన.... భగవంతుడి బలహీనత” అన్నారు.

ప్రార్థనలోని అద్వ్యుతీయమైన శక్తిని మానవాళికి తెలియజేయటానికి భగవంతుడు ఈ వాక్యానికి తన ఆమోదం తెలియజేశడని మనం గ్రహించాలి. ఈ సంఘటనని ఉదాహరించడానికి కారణం, నేను స్వామి దివ్యసన్నిధిలో పొందిన అనుభవాలను ఈ కోణంలోనే అర్థం చేసుకోపటానికి ప్రయత్నించాను.

ఆధ్యాత్మిక మార్గంలో ప్రార్థన అత్యంత ప్రధానమైనది. ఈ సాధనామార్గానికి నన్ను స్వామి అనుమామైనరీతిలో పరిచయం చేసి, దాని అమృతతుల్యమైన ఫలాలను నాకు ఎంతో ప్రేమతో అందించారు. స్వామివారు నాకు అనుగ్రహించిన ఒక శక్తివంతమైన సాధనామార్గం ఈ ప్రార్థన. భక్తులు చేసే ప్రార్థనలను తాము ఎంతో దయతో స్వీకరించి, దానికి తగినవిధంగా ప్రతిస్పందిస్తామనే నమ్మకాన్ని స్వామివారు కలుగజేస్తారు. అంతేకాదు, స్వామివారికి అసాధ్యమైనదంటూ ఏమీ లేదనే పరిపూర్వమైన విశ్వాసాన్ని కూడా కలిగేటట్లు చేస్తారు.

ఈ విషయాన్ని ధ్రువపరచే సంఘటన ఒకటి మీకు తెలియజేస్తాను. నేను తొమ్మిదవ తరగతి చదువుతున్న రోజులలో మా నాస్సగారు కేరళలోని ట్రేచార్ అనే చిన్న పట్టణంలో పనిచేస్తూ ఉండేవారు. వారు నన్ను దగ్గరలోని

శీ సత్యసాయి మందిరానికి తీసుకువెళుతూ ఉండేవారు. అవిధంగా నేను ఆరోజుల్లోనే స్వామివారి భజనలో పాల్గొనే అవకాశం పొందగలిగాను. ఐతే, అప్పటికింకా మా కుటుంబంలో ఎవరూ స్వామివారిని దర్శించుకోలేదు.

ఆ సమయంలోనే మా తల్లిగారికి గర్భాశయంలో నారింజకాయంత ఒక కణితి ఏర్పడినట్లు వైద్యులు నిర్ధారించారు. మందులవల్ల అది తొలగకపోతే శస్త్రచికిత్స తప్పదని చెప్పారు. ఇలా ఉండగా మా కుటుంబ సభ్యులు నఱుగురం ఒక ఆదివారంనాడు స్వామిని ప్రోథించటానికి భజనకు వెళ్లాము. భజనలో ఎవరో ‘దశరథనందన రామా దయాసాగరా రామా’ అని పాడుతూ ఉండగా మా తల్లిగారికి భరించలేని కడుపునొప్పి కలిగింది. అతికష్టం మీద ఆమె భజన పూర్తికాగానే నాన్నగారివద్ద కారు తాళాలు తీసుకుని వెళ్లి సీట్లో కూలబిపోయారు. మేము కూడా వెళ్లి కారులో కూర్చున్నాకా ఆమె తనకు కలిగిన తీవ్రమైన నొప్పిని గురించి చెప్పారు. ఆ క్షణంలో అనుకోకుండా నా నోటి వెంట, “అమ్మా! బహుళా స్వామివారు నీ పొట్టలోని కణితిని తీసేసి ఉండవచ్చ” అన్న మాటలు వెలువడ్డాయి. ఆ మాటలు స్వామివారే నాచేత పలికించారేమో!

ఆ మరునాడు మా అమ్మగారు అనుపత్రికి వెళ్లారు. వైద్యులు మళ్ళీ స్వాన్ నిర్వహించారు, అత్యాశ్వర్యకరంగా స్వాన్లో వారికి కణితి కనిపించలేదు. అయితే స్వాన్ చేసే పరికరం సరిగ్గా పనిచేయనందువల్లనో, లేక పొట్టలో వాయువువల్లనో స్వాన్లో కణితి కనబడటంలేదని భావించి వారు ఆమెకు లాప్రోస్టోప్ పద్ధతిలో శస్త్రచికిత్స నిర్వహించారు. శస్త్రచికిత్స చేసినప్పుడు వారికి కణితి కనిపించకపోవడమేకాక, అది తొలగింపబడినట్లుగా అక్కడాక మచ్చ కనిపించింది.

మా అమ్మగారికి స్పృహ వచ్చిన తరువాత ఆమె మాతో తనకు ఎనస్తిశియా ఇచ్చే సమయంలో భగవాన్ బాబావారు అభయహస్త ముద్రతో దర్శనమిచ్చి ‘నేనుండగా భయ మెందుకు?’ అన్నారని చెప్పారు. ఈ సంఘటన మేము స్వామిని తొలిసారి దర్శించకముందే జరిగింది. భగవాన్ తమ సంకల్పమాత్రాన భూమిని ఆకాశంగానూ, ఆకాశాన్ని భూమిగానూ మార్పగలిగిన అనంతశక్తిస్వరూపులని, మనం చేసే ప్రార్థనలన్నీ వారికి చేరుతూ ఉంటాయని నాకు

అర్థమైంది. నేను బృందావన్లో చదువుతున్న రోజులలో ఒకసారి నాకు స్వామి సమక్షంలో ప్రసంగించే అవకాశం లభించినప్పుడు, వారి అనుమతితో మా తల్లిగారికి కలిగిన ఈ దివ్యానుభవం వివరించాను.

❖❖❖

మనం చేసే ప్రతీ చిన్న ప్రార్థనను భగవాన్ బాబావారు వింటారన్నదానికి, నా విద్యార్థి జీవితం నుండి కొన్ని ఉదాహరణలు తెలియజేస్తాను.

నేను బృందావన్లో విద్యార్థిగా ఉన్నప్పుడు మేం ముగ్గురు మిత్రులం కలిసి చదువుకునేవాళ్ళం. వారిలో ఒక విద్యార్థి నాకు కేరళలో పారశాలస్థాయిసుండి సహాధ్యాయిగా ఉన్నాడు. అయితే దురదృష్టవశాత్తు అతడు చెడు స్నేహిలకు గురిట్టే ధూమపానానికి అలవాటుపడ్డాడు. బృందావనానికి వచ్చిన తరవాత కూడా ఈ దురలవాటును విడిచిపెట్టలేక పోయాడు. నిజానికి అతడికి స్వామివారి విద్యాసంస్థలో చదవడం ఏమూత్రం ఇష్టం లేదు. కానీ, తల్లిదండ్రుల బలవంతమీద అతడు రాక తప్పలేదు.

ఆరోజు రాత్రి హస్టల్లో భోజనాల అనంతరం మేం ముగ్గురం కలసి చదువుకుంటూ ఉండగా ఈ విద్యార్థి మాతో, “ఈ రోజు నేను ఆల్రమం బైటకు వెళ్లి సిగరెట్ కాల్చి వచ్చాను తెలుసా?” అన్నాడు గర్వంగా. నేను వెంటనే అతనితో, “నువ్వు చేసిన పని మంచిది కాదు. పట్టబడితే ఇబ్బందికి గురి అవుతావు” అన్నాను. “ఇంతమంది విద్యార్థులలో నన్ను గమనించేదవరు?!” అన్నాడతను ధీమాగా. “నీ సంగతి ఉపాధ్యాయులకు, వార్డ్ నీగారికి తెలియకపోవచ్చు, కానీ స్వామికి కచ్చితంగా తెలుస్తుంది” అన్నాను. అప్పుడు అతడు, “సరే, నేను స్వామిని సవాలు చేస్తున్నాను. నీవున్నట్లు నా విషయం స్వామికి తెలిస్తే, నన్ను ఈ అలవాటు మానేయమని ఆయన నాతో స్వయంగా చెపితే నేను తప్పక మానేస్తాను” అన్నాడు. “స్వామీ, వీడిని సన్మార్గంలో పెట్టే బాధ్యత మీదే” అని ప్రార్థించటం మినహ నేనేమీ చేయలేకపోయాను.

బృందావనంలో హస్టలు డాబాపైన విద్యార్థులమంతా వరుసలలో కూర్చుంటే మాకు దర్శనానికి సంబంధించిన టోకెన్లు ఇవ్వబడేవి. వాటినిబట్టే మేము స్వామి దర్శనార్థం

‘త్రయా’ మందిరంలో స్వామి సన్నిధిలో విద్యార్థులు

‘త్రయా’ మందిరం’లోకి వెళ్లి కూర్చునేవాళ్ళం. ఒకనాడు మేం ముగ్గురు మిత్రులం ఒకే వరుసలో కూర్చేవడం, మా వరుసకు మొదటి టోకెన్ రావడం, ‘త్రయా’లో మేం ప్రకృష్టక్కనే కూర్చేవడం యాధ్యచ్ఛికంగా, కాదు కాదు, దైవప్రణాళిక ప్రకారం జరిగిపోయింది. స్వామివారు వచ్చి ఉయ్యాలలో ఆసీనులై మా అందరితో చాలాసేపు మాట్లాడారు. తరువాత భజన జరిగింది. చివరన హరతి సమయం వచ్చింది. సాధారణంగా స్వామివారికి హరతిచ్చే అవకాశం రోజుకొక విద్యార్థికి లభించేది. స్వామివారే స్వయంగా హరతి వెలిగించి, ఆ అగ్రపెట్టేను హరతిచ్చే విద్యార్థి జేబులో పెట్టేవారు. ప్రతి ఒక్కరూ దానిని ఎంతో భద్రంగా దాచుకునేవారు.

అయితే, ఆ రోజున స్వామివారు హరతి వెలిగించిన తరువాత అగ్రపెట్టేను హరతిచ్చే విద్యార్థికి ఇష్టకుండా, మందు వరుసలో కూర్చున్న, మా హస్టల్ గదిలో స్వామిని సవాలు చేసిన నా మిత్రుని వైపు విసురుతూ, “ఏయ్! నేను అగ్రపెట్టే ఇచ్చానని సిగరెట్లు మాత్రం కాల్పుకు” అన్నారు. ఈ మాట విన్న మిగిలిన విద్యార్థులంతా, స్వామి భలోక్కిగా అన్నారునుకుని ఫోల్సున నవ్వారు, కానీ మేం ముగ్గురు మిత్రులం మాత్రం స్థాఱవులమై ఉండిపోయాం, ఎందు కంటే స్వామివారి వాక్యాలలోని ఆంతర్యం మాకు మాత్రమే తెలుసు కాబట్టి. ఈ విషయాన్ని ఎదైనా పుస్తకంలో ఒక దివ్యమైన లీలగా వదవడం వేరు, కానీ యథార్థంగా ఇది కళ్ళముందే జరిగినప్పుడు కలిగే అనుభూతి వేరు.

ప్రార్థనకు ఉండవలసిన ప్రధాన లక్ష్మణం పరిపూర్ణ విశ్వాసం. అది ఉంటే మనం ఎక్కడున్నా మన ప్రార్థన తప్పక స్వామికి చేరుతుంది. ఈ విషయాన్ని ధ్రువపరచే ఓ సంఘటన తెలియజేస్తాను.

బృందావన్ హస్టల్లలో నా గదిలోనే ఉన్న ఒక సౌదరునికి ‘ఫిట్స్’ సమస్య ఉండేది. ఒకనాడతను స్వామానికని వెళ్ళి, ఎంతకీ తిరిగి రాలేదు. వెళ్ళి చూసేసరికి స్వామానాల గదిలో స్పృహతపి పడి ఉన్నాడు. వెంటనే అతనికి తగిన వైద్యం అందించబడింది. స్వామివారి అనుగ్రహంతో ప్రమాదం నుండి బైటపడ్డాడు.

రెండు రోజులు గదిచాయి. మేమంతా ‘త్రయా’లో స్వామి సన్నిధిలో కూర్చుని ఉన్నాం. స్వామి ఉయ్యాలలో ఆసీనులై ఉన్నారు. ఎదురుగా నేను, నా ప్రకృష్ట ఈ ఫిట్స్ వచ్చిన విద్యార్థి కూర్చుని ఉన్నాడు. స్వామివారు మందుకు వంగి చాలా నెమ్ముదిగా కేవలం నాకు, ఈ విద్యార్థికి మాత్రమే వినిపించేటట్లుగా తమిళంలో, “బంగారూ, మందులు కొనుకోవడానికి డబ్బులు లేకపోతే నువ్వు స్వామికి చెప్పకూడదా. స్వామి నీకు డబ్బు ఇచ్చేవారు కదా” అన్నారు. నా మాతృభాష మళ్ళీ అయినప్పటికే నాకు తమిళం కూడా తెలిసి ఉండటంవల్ల స్వామి అతనితో ఏమన్నారో నాకు అర్థమైంది. నాకు తమిళం వచ్చునన్న విషయం ఇతనికి మాత్రం తెలియదు. డబ్బులైక మందులు మానేయటంవల్లనే అతనికి ఫిట్స్ వచ్చాయని గ్రహించాను. తరువాత మేం హస్టల్లో మా గదికి వెళ్ళాకా, నేను అతనితో మందులు కొనుకోవడానికి డబ్బులు లేవన్న విషయం మాతో ఎందుకు చెప్పేదని అడిగితే, అతడు అశ్వరూపోయి ఆ విషయం నీకలా తెలిసిందని అడిగాడు. అంతేకాక తనవద్ద డబ్బులు లేవన్న విషయం స్వామితో చెప్పటానికి సిగ్గుపడ్డానని కూడా అన్నాడు.

దీనికి మందు వివరించిన సంఘటనలో పరోక్షంలో చేసిన సవాలుకు భగవానులు స్పందిస్తే, ఇక్కడ నోరు విప్పి చెప్పని విషయాన్ని కూడా వారు విని స్పందించారు. చిన్న

చీమ వేసే అడుగుల సమ్మిద్దిని పైతం వినగలిగిన దైవానికి మన మనోభావాలను వినడం కష్టమంటారా?!

❖❖❖

భగవానుల సర్వజ్ఞత్వాన్ని తెలియజేసే ఒక సంఘటన విరిస్తాను. కొంత హస్యంగా అనిపించే ఈ సంఘటన నేను బృందావనంలో బి.కామ్. ప్రథమ సంవత్సరంలో ఉండగా జరిగింది. మా తోచి విద్యార్థి స్వామివారికి అందజేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక లేఖ ప్రాసి, ఒక కవరులో పెట్టి తీసుకుని వెళ్ళాడు. కానీ స్వామి అతని లేఖను తీసుకోలేదు. సాధారణంగా మొదటి ప్రయత్నంలో సాధ్యం కాకపోయినా రెండవ లేక మూడవ ప్రయత్నం ఫలించి విద్యార్థులు తమ లేఖలను స్వామికి సమర్పించుకోగలిగే వారు. ఐతే, ఈ విద్యార్థి దాదాపు రెండు వారాలు ప్రయత్నించినా స్వామి అతని లేఖ తీసుకోలేదు. చివరకు ఇతడు తాను ప్రాయకూడనిదేమైనా ప్రాశానా, లేక లేఖలో ఏమైనా పొరపాట్లు ఉన్నాయా అనే సందేహానికి గుర్తైనాడు. అందువల్ల ఒకనాడు ఆ లేఖను తిరిగి పరిశీలించాలని కవరు తెరచి చూసి అవాక్యయ్యాడు. ఆ కవరులో తాను స్వామికి ప్రాసిన లేఖ లేదు, తమ క్లాసులో నిర్వహించబడిన అకౌంట్స్‌నీ పరీక్ష తాలూకు కాగితం ఉంది. వెంటనే అతడు తన పుస్తకాల గూడునంతా వెడకి చూస్తే స్వామికి ప్రాసిన లేఖ ఒక మూల కనిపించింది. ఇతను కంగారులో లేఖకు బదులుగా ఆ పరీక్ష పత్రాన్ని కవరులో పెట్టేసాడనుమాట. సర్వజ్ఞులైన స్వామి అందుకే ఆ కవరు పుస్తకోలేదు. ఆ విద్యార్థి తాను ప్రాసిన లేఖను తిరిగి జాగ్రత్తగా కవరులో పెట్టి తీసుకుని వెళ్ళాడు. ఆ రోజునే స్వామివారు అతని లేఖను తీసుకున్నారు.

❖❖❖

పైనంఘటనలు నాలో భగవద్విశ్వాసాన్ని బలపరచడమే కాక, ప్రార్థనలోని అద్యితీయమైన శక్తి నా అవగాహనలోకి వచ్చేటట్లు చేశాయి. ప్రార్థన అనే ప్రక్రియతో నేను చేసిన ఒక ప్రయోగాన్ని గురించి కూడా మీకు చెబుతాను. బృందావనం కళాశాలలో చేరిన తరువాత స్వామివారి సమక్షంలో జరిగే భజనలో పాడాలన్న కోరిక నాలో

నానాటికీ బలీయం కాసాగింది. అయితే ఇది నెరవేరదానికి స్వామివారి అనుమతి లభించాలి. భజనలో పాడాలనుకునే విద్యార్థులు సాధారణంగా దర్శనం సమయంలో స్వామివారు తమ సమీపానికి రాగానే మోకాళ్ళపై లేచి నేరుగా స్వామిని అనుమతి కోరడం, లేదా లేభధ్వారా తమ ప్రార్థనను విన్నవించుకోవడం జరిగేది. అయితే నేను ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా అవి ఫలించలేదు. ఒకసారి నా చేతిలోని లేఖను చూసి స్వామి చిరునవ్వుతో, “ఏమిటిది, నీ పెళ్ళి ప్రతికా?” అని వెళ్ళిపోయారు. మరొకసారి నా లేఖ వైపు చూసి స్వామివారు ప్రక్కనున్న విద్యార్థితో, “ఏనికి ఇంటర్వ్యూ కావాలట, నువ్వు ఇవ్వు” అని నన్ను ఆటపట్టించి వెళ్ళిపోయారు. తరువాత పరిణామమేమంటే స్వామివారు నేను కూర్చున్న వరుస్వైపు రావడమే మానేశారు. దానితో నా ప్రక్కన కూర్చుంటే స్వామి దగ్గరకు రాని ఇతర విద్యార్థులకు కూడా తెలిసిపోయి, అంతా నన్ను తప్పించుకు తిరగటం ప్రారంభించారు. ఇలాంటి బాధాకరమైన, నిరాశా నిస్పుహాలతో కూడిన పరిస్థితులలో నాకు ఏం చేయాలో తోచలేదు. ఇక స్వామి సమక్షంలో నాకు పాడే అవకాశం లభించదని నిర్ణయించుకున్నాను.

ఆ తరువాత ఒకనాడు స్వామివారు ‘త్రయా’లో దివ్యేషస్యాసం గావిస్తా, ఒక పాట పాడారు.

“అడుగకవే ఓ మనసా!

అడుగుకొలది అది అడుగున పడునని

అడుగుకున్న పని వడిగా నగునని

అడుగకవే ఓ మనసా!

అడుగని శబరిని ఆదరించదే!

అడుగక తనకై మడియు జటాయువు

కడకునేగి సద్గతి కలిగించదే!”

ఈ పాట వినగానే ఇది నాకోసమే చెప్పబడిందని నేను భావించి, మనసులోనే ఇలా అనుకున్నాను, ‘స్వామీ! ఇప్పటినుండి నేను మీకు లేఖలు ప్రాయిను. పాడటానికి అవకాశం ప్రసాదించమని అడగను. కేవలం మనసులో ప్రార్థన మాత్రమే చేస్తాను. ఎప్పుడు ప్రాప్తి ఉంటే అప్పుడు భజన పాడే అవకాశం నాకు అనుగ్రహించండి’. నేను ప్రార్థనతో చేసిన మొదటి ప్రయోగం ఇది.

ఆ రోజు నుండి నేను నామస్వరణ చేస్తూ స్వామివారిని మనసులోనే ప్రార్థించసాగాను. కొద్ది రోజులు గడవగానే ఒకనాడు స్వామివారు, వార్దెన్గారిని పిలిచి, “కొత్త పిల్లలు ఎక్కడ? వాళ్ళు భజనలు పాడితే వినాలనుకుంటున్నాను” అన్నారు. ఆ మరునాదే నేను భజనలో పాడటానికి ముందు జరిగే స్వరపరీక్షకు కూర్చున్నాను. అప్పుడు నేను, ‘సాయి హమారా హామ్ సాయికి ఐసా ప్రేమ్ హమారా’ అన్న భజన పాడాను. ప్రార్థనతో నా ప్రయోగం ఘలించడంతో నాకు చాలా ఆనందం అనిపించింది.

అప్పటినుండి నేను నాకు ఏ అవసరం కలిగినా స్వామిని హృదయపూర్వకంగా ప్రార్థన చేసేవాడినే తప్ప లేఖలు ప్రాసేవాడిని కాను. అయితే స్వామివారికి లేఖలు ప్రాయకూడదని మాత్రం దీని తాత్పర్యం కాదు, ఎందుకంటే అలా లేఖలు ప్రాయదాన్నికూడా స్వామివారు ఒక గొప్ప సాధనగా నిర్ధారించారు. స్వామివారి అనుగ్రహాన్ని పొందడానికి అనేక మార్గాలు. ఒక్కొక్కర్థిది ఒక్కొక్క మార్గం. అన్ని విశిష్టమైనవే. అయితే నేను అంతర్ముఖంగా చేసే ప్రార్థనా మార్గాన్ని ఎన్నుకున్నాను.

స్వామి ప్రత్యక్షంగా నా ఎదురుగా ఉండి, చాలామందికి పాదస్వర్ఘన రూపంలో తమ సామీప్యాన్ని అనుగ్రహిస్తూ, కొంతమందిని తలపై అభయహస్తాన్ని ఉంచి ఆశీర్వదిస్తూ ఉన్నప్పుడు అట్టి మహాధ్వాగ్యానికి నేను నోచుకొనలేక పోతున్నానే ఆనే బాధ కలగడం సహజమే కదా. అలాంటి సమయాలలో నేను స్వామి అంతర్యామి కాబట్టి వారు నా హృదయసీమలో కూడా ఉన్నారనే దృఢ విశ్వాసాన్ని పెంపాందించుకోవాలని సాధన చేశాను. ఈ ప్రయత్నంలో నాకు ‘అంతరంగ సాయి అనాధనాధ సాయి’ అనే భజన ఎంతో సాంత్యనిచ్చేది.

హృదయపూర్వకంగా చేసే ప్రార్థనకు స్వామివారు మెరుపులా ప్రతిస్పందిస్తారనే విషయాన్ని నేను చాలా దృఢంగా విశ్వాసించాను, ఐతే విశ్వాసం పరీక్షింపబడినప్పుడే మన సాధనలోని సుస్థిరత్వం వెల్లడవుతుంది. ఒకసారి బృందావనం సాయిరమేశ హోలులో విజయదశమి వేడుకలు జరుగుతున్నాయి. వేదికమీద ప్రసిద్ధ గాయనీమణి శ్రీమతి

సుశీలగారు వీనులవిందుగా భక్తిగీతాలు ఆలపిస్తున్నారు. స్వామి వేదిక ఎదురుగా విద్యార్థుల మధ్యలో కూర్చున్నారు. ఆ దృశ్యం చూడగానే నాకు అక్కడ స్వామికి సామీపంగా చుట్టూకూర్చున్న విద్యార్థులు ఎంతటి అదృష్టపంతులో కదా అనిపించింది. అంతేకాదు, ఎంతో కాలంగా ప్రయత్నిస్తున్నా నేను స్వామివారి సామీప్యాన్ని పొందలేకపోయానని, వారు నా తలపై తమ అభయహస్తాన్ని ఉంచి నన్ను దీంచలేదని నా మనసులో ఒక తీవ్రమైన బాధ బయలుదేరింది. ‘స్వామి, ఒక్కసారైనా తమ దివ్యహస్తాన్ని నా తలపై ఉంచి ఆశీర్వదించండి’ అని ఎంతో ఆవేదనతో ప్రార్థించసాగాను.

ఇంతలో కార్యక్రమం ముగిసింది. స్వామి వేదికపైన ఉన్న కళాకారులను ఆశీర్వదించడానికి లేచి వెళుతూ, హరాత్తుగా ఆగిపోయి, వారికోసం వేసిన తివాసీ దారిని వదలి, తమ చుట్టూ కూర్చున్న విద్యార్థుల మధ్యలో త్రోవచేసుకుంటూ నడవసాగారు. అంతపరకు స్వామివారికి ఎంతో దూరంగా కూర్చొని ఉన్న నేను అనూహంగా వారు నడిచే త్రోవ ప్రక్కన ముందు వరుసలో ఉన్నాను! మధ్యమధ్యలో స్వామివారు ఊతకోసం అన్నట్లు దగ్గరలో ఉన్న విద్యార్థి తలపై చేయి ఉంచి ముందుకు సాగుతున్నారు. ఇలా నా సామీపానికి రాగానే నా తలపై తమ చేయినుంచి, నాకు ఆ ప్రేమాస్పదమైన అనుభూతి కలిగేలా నా తలను గట్టిగా వత్తి ముందుకు నడిచారు. నేను ప్రార్థన చేసి కొన్ని క్షణాలుకూడా కాలేదు. నా ప్రార్థనకు ప్రేమయే కరిగి నావైపు ప్రపణించినట్లనిపించింది. ఆ క్షణంలో నా కళ్ళు ధారాపాతంగా వర్షించాయి.

హృదయంతరాళాల్లో మౌనంగా సాగే ప్రార్థన అనే సాధనకు సంబంధించి నా అవగాహనను మరింత దృఢతరం చేయడానికి భగవాన్ నాకు మరొక అనుభవాన్ని అనుగ్రహించారు.

ఒకరోజు సాయంత్రం ప్రశాంతి మందిరంలో భజనలు పాదే విద్యార్థుల జాబితాలో నా పేరు కనబదలేదు. పాడగలిగే విద్యార్థులు ఎక్కువమంది ఉండటంచేత అందరికీ అవకాశం ఇచ్చే ఉద్దేశ్యంతో మా భజన గ్రూపు ఇన్చార్ట్ అరోజున పాదేవారి జాబితాలో నా పేరు

ప్రాయలేదేమో అనుకున్నాను. రెండవ రోజున కూడా నా పేరు భజన గాయకుల జాబితాలో లేకపోయేసరికి నాకు కొద్దిగా ఆశ్చర్యం కలిగింది. వరుసగా మూడవ రోజున కూడా భజన పాడటానికి నాకు అవకాశం రాకపోయేసరికి నేను చాలా కంగారుపడ్డాను. ఏదో పొరపాటు చేసి ఉంటానని గ్రహించి మనసులోనే చాలా మధనపడుతూ ఉండగా, తోటి విద్యార్థి ఒకరు వచ్చి నాతో, “సోదరా! నీ కంరస్వరాన్ని గురించి స్వామి ఏదో అన్నారని తెలిసింది. అందుచేతనే మీ భజన గ్రాషు ఇన్చార్థి నీకు అవకాశం ఇవ్వటంలేదేమో” అని మాత్రం చెప్పేదు. ఈ పరిస్థితిలో తిరిగి స్వామి కరుణించి స్వయంగా కలుగజేసుకుంటే తప్ప నాకు మళ్ళీ భజన పాడే అవకాశం ఉండదు.

ఇలాంటి క్షిప్పపరిస్థితిలో నేను తిరిగి ప్రార్థనా మార్గాన్నే అనుసరించాలనుకున్నాను. ఇంతలో ఒక సీనియర్ విద్యార్థి నా వద్దకు వచ్చి, “తమ్ముడూ! నీకు భజన పాడే అవకాశం రావడం లేదు కదా, మరి నువ్వు ఏం చేస్తున్నావు?” అని అడిగాడు. “అన్నయ్యా! నేను మనస్సుల్నిగా స్వామిని ప్రార్థిస్తున్నాను” అని చెప్పేను. అప్పుడా విద్యార్థి, “తమ్ముడూ! కేవలం మనసులో ప్రార్థన చేసినంతమాత్రాన చాలదు. పాడే అవకాశం ఇవ్వమని ప్రార్థిస్తూ స్వామివారికి ఒక ఉత్తరం ప్రాయి” అన్నాడు.

అయితే నేను మొదటి నుండి నా సమస్యలన్నింటికి ప్రార్థననే పరిష్కారమార్గంగా భావించి, అనుసరించాను. ప్రతి పర్యాయమూ స్వామి నా ప్రార్థనలకు స్పందించి తమ కరుణను కురిపిస్తూ వచ్చారు. కానీ అప్పుడు ఈ సోదరుడు కేవలం ప్రార్థనలవల్ల పని జరగదని, తప్పక ఉత్తరం ప్రాయాలని చెబుతున్నాడేమిటి! ఒహుళా స్వామికి నేను ఉత్తరం ప్రాయాలన్నది అతని వ్యక్తిగతమైన ఆఖిప్రాయం కావచ్చునేమో! ఇలాంటి ఆలోచనలతో నా మనస్సు కొంత ఊగిసలాడింది.

రోజులు నా ప్రార్థనలతో గడుస్తున్నాయి. ఇంతలో భగవాన్ బాఱావారి జన్మదినాన్నిప్రార్థన దగ్గరకు వచ్చేసింది. నవంబరు నెలలో నిర్వహించబడే అభండభజన రోజు రానే వచ్చింది. భజనలు పాడే విద్యార్థుల జాబితాలో నా పేరు లేకపోవడంవల్ల నేను భజన హాలులో బాగా వెనక్కు కూర్చున్నాను. స్వామివారు లోపలికి వచ్చి జ్యోతిప్రజ్వలనం

చేశాక అభండ భజన ప్రారంభమైంది. సుమారు నలభై ఐదు నిమిషాలపాటు భజనలు విన్న తరవాత స్వామివారు సింహసనం నుండి లేచి అప్పబ్లో తమ నివాసమైన ‘పూర్ణచంద్రవైపు నెమ్ముదిగా ఆడుగులు వేయసాగారు.

ఆ సమయంలో ముందు వరుసలో ఉన్న ఒక సీనియర్ విద్యార్థి వెనక్కు తిరిగి నన్ను ముందుకు రఘ్యుని సైగ చేశాడు. నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. వెంటనే నేను లేచి ముందుకు వెళ్ళాను. ఐతే భజన ముగిసిన తరవాత నాకు తెలిసిన విషయమేమంటే నిజానికి అతను నన్ను కాక, నా ప్రకృస్తనున్న మరొక విద్యార్థిని పిలిచాడట. కానీ నేను నన్నే అనుకుని ముందుకు వెళ్ళాను. అప్పుడు నన్ను మళ్ళీ వెనక్కు వెళ్ళిపొమ్మంటే అంతమందిలో నేను చిన్నబుచ్చుకుంటానేమానని నాకు పాడే అవకాశం ఇచ్చారు. నన్ను ఏ భజన పాడతావని అడిగితే ఆ క్షణంలో నాకు తోచిన భజన, “ఓ భగవాన్! ఓ భగవాన్! అరజ్ సునో మేరే సాయి భగవాన్”. అప్పటికి స్వామివారు ఇంకా నెమ్ముదిగా నడుస్తూ పూర్ణచంద్రవైపు వెళుతున్నారు. నా హృదయంలో గూడుకట్టిన బాధనంతా నా భజనలో నేను వ్యక్తపరిస్తే స్వామివారు తప్పకుండా నా మొరనాలకించి నాకు మళ్ళీ వారి సమక్కంలో భజన పాడే అవకాశ మిస్తారని, నేను ఆ భజన పాడాను. మరునాడు ఉదయం కూడా కొనసాగిన అభండ భజనలో నాకు మళ్ళీ అవకాశాలు ఇవ్వబడ్డాయి. అయితే, ఈసారికూడా నేను పాడిన సమయంలో స్వామివారు భజన హాలులో సింహసనానీసులై లేరు, కానీ వారు తప్పక నా ఆర్తిని అందుకునే ఉంటారని భావించాను.

ఆరోజు ఉదయం సుమారు పదకొండు గంటలవేళ సాయికుల్వంత్ సభామంటపంలో స్వామివారి కారు సిద్ధంగా ఉంచారు. నవంబరు 22న స్వాతకోత్సవ సందర్భంగా విద్యార్థులు వేయబోయే నాటకపు రిహర్సల్ చూడటానికి స్వామివారు యూనివరిటీ ఆడిటోరియమ్కి వెళ్ళబోతున్నారు. సరిగ్గా ఆడే సమయానికి నాకు భజన పాడే అవకాశం వచ్చింది. ఇంతలో స్వామి ఇంటర్వ్యూ గది తలుపులు తెరుచుకుని బైటకు వచ్చారు. నేను పాడటం మొదలుపెట్టాను. కార్యవైపు వెళుతున్నవారల్లా స్వామి, క్షణకాలం ఆగి వెనక్కి తిరిగి భజన మందిరంలోకి వచ్చి

తమ సింహాసనంలో ఆసేనులైనారు. మనసులోనే స్వామికి ప్రార్థనా పారిజాతాలు సమర్పించుకుంటూ ‘సంకట హరణా శ్రీ సాయిరమణా’ అన్న భజన పాదాను. నేను భజన పాడినంతసేపు స్వామివారు మండహస మందారాలు వెడజల్లుతూ నాలో ఉత్సాహాన్ని, ఉత్సేజాన్ని నింపారు. నా భజన పూర్తి అయిన వెంటనే వారు లేచి కారులో యూనివర్సిటీ ఆడిటోరియమ్కి వెళ్ళిపోయారు. ‘నీ భజన వినదానికే నేను వచ్చాను సుమా’ అని స్వామివారు నాతో అన్నట్లు అనిపించింది. దైవరయార్థవాన్ని వర్ణించడం ఎవరికి సాధ్యమవుతుంది!

ఆరోజు సాయంత్రం అఖండ భజన ముగింపులో, స్వామి సమక్షంలో భజనలు పాడే విద్యార్థుల జాబితాలో నా పేరు ఉండటం నాకు అమితాశ్రూసందాలు కలిగించింది. ఇది ఎలా జరిగిందో ఒక సోదర విద్యార్థి వివరించిన మీదట నాకు కూడా తెలిసింది. ఆ వివరణ సారాంశమేమిటంటే, ఆరోజు ఉదయం స్వామివారు యూనివర్సిటీ ఆడిటోరియమ్కు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడున్న కొందరు విద్యార్థులతో, “నేను మీకు భజనలు పాడే అవకాశం ఇస్తూ ఉంటే, మీలో చాలామంది సరిగ్గా కోరన్ పాడకుండా, తరువాత మీరు పాడబోయే భజనకు ప్రతి చూసుకుంటూ ఉన్నారు. ఇది సరికాదు. ఆ ‘పేరట్ వాయిన్’ను చూడండి, (అంటే, ‘చిలుక గొంతు’, అప్పట్లో స్వామివారు నన్ను ఈ పేరుతోనే సంబోధించేవారు) వాడు నాకు ఒక ఉత్తరం ప్రాశాడు. ‘స్వామీ! నాకు మళ్ళీ మీ సమక్షంలో పాడే అవకాశం దయతో కల్పించండి, నాకు హర్షానియమ సహకారం లేకపోయినా ఘరవాలేదు’ అని ఎంతో ఆర్థిగా ప్రాశాడు. కానీ మీరు మాత్రం మీకు లభించిన అవకాశం యొక్క విలువను గుర్తించటంలేదు” అన్నారట.

ఆవిధంగా స్వామివారు నా పేరు ప్రస్తావించటంతో నాకు మళ్ళీ వారి దివ్యసమక్షంలో పాడే అవకాశం లభించింది. ఐతే ఇక్కడ మీకు ఒక ముఖ్యమైన విషయం చెప్పాలి. నేను స్వామివారికి ఏ ఉత్తరమూ ప్రాయలేదు. మొదటినుండి నేను ‘అంతరంగ సాయితో అనుసంధానం ఏర్పర్చుకోవటానికి ఎంచుకున్న మార్గం అంతర్గతమైన ప్రార్థనే. ఐతే, స్వామికి మన ప్రార్థనను ఉత్తరాల రూపంలో

సమర్పించుకోవటం కూడా ఒక గొప్ప సాధనే! సందేహం లేదు. స్వామికి ఉత్తరం ప్రాయమని నాతో చెప్పిన విద్యార్థి ఆ సమయంలో ఆడిటోరియంలో స్వామి సమక్షంలోనే ఉన్నాడు. అందువల్ల, అతని సలహా మేరకు నేను ఉత్తరం ప్రాసినందువల్లనే స్వామి నన్ను కరుణించారని అతను అనుకున్నాడు. ఆవిధంగా అతడు నమ్మిన మార్గంలో స్వామి అతడిని సుస్థిరం చేసారు. ఉత్తరం ప్రాయకుండా కేవలం మానసిక ప్రార్థనద్వారా నేను తిరిగి స్వామి దయకు పౌత్రుడను కావటంవల్ల నా సాధనామార్గంలో నేను దృఢపడ్డాను. ఇలా మా ఇరుపురి సాధనాపథాలను స్వామి ఆమోదించారు.

భగవాన్ నాయెడల అనంతమైన కరుణతో అనుగ్రహించిన ఆధ్యాత్మిక శక్తి ఉత్సాహ ఈ ప్రార్థనా సాధనామార్గంలో నేను ఇప్పటికే ఎంతో ఉత్సాహంగా ముందుకు సాగుతున్నాను.

తెలుగుసేత: దా॥ వజ్రల సత్యకమలాకర్

❖❖❖

‘సనాతన’ అక్షర సౌరభాలు:

జీవుడే దేవుడు

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు బుక్కపట్టణంలో శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయమున విద్యుద్దీపములను వెలిగించిన తరువాత అక్కడ చేరిన భక్తుల నుహేశించి అనుగ్రహించిన దివ్యసందేశము (18.7.1961):

ప్రేమస్వరూపులారా! దేహమే ఒక దేవాలయము, జీవుడే దేవుడు. ఆ దేవాలయములో అహంకారమునే అంధకారమును పోగొట్టుకొనేదానికి దీపములను వెలిగించవలయముకానీ కేవలం ఈ దేవాలయములో దీపము పెట్టితే ప్రయోజనము లేదు. ఈ లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయములో చీకటి లేదు. ఇక్కడికి వచ్చేవాండ్ హృదయములో చీకటి ఉన్నది. చీకటి మానవునికేకాని

మాధవునికి కాదు. పరమాత్మ దేదీప్యమానముగా ప్రకాశిస్తున్నాడు. కోచిసూర్యుల ప్రకాశమువలె ప్రజ్వలిస్తుండే దేవునికి ఏద్యచ్ఛక్తి దీపాలు ఏమాత్రము వెలుతురు ఇస్తాయి?! ప్రశాంతి నుంచి ప్రకాంతి, ప్రకాంతినుంచి పరంజ్యేతి, ఇట్లు మానవుడు తనలోపల ఉండు అంధకారమును నాశనము చేయవలయును. వెలుతురులోపలనే అనందము! దీపములు వెలిగించిన తరువాత, ఆ వెలుతురుకు తగిన పవిత్రతను ఇవ్వండి, ఆ వెలుతురులో పవిత్ర కార్య కర్మములనే ఆచరించండి.

ఇప్పుడు ప్రపంచంలో ఎక్కడ చూచినా అశాంతియే కనబడుతుంది. శాంతి, సంతోషము ఎవరికి లేవు. భౌతిక అభివృద్ధి యొమో చాలా జరిగినది. అయితే నీతి, నియమము, శీలము, ఇవి అభివృద్ధి కాకపోయినవి. నడచెడువారికి కుర్ర ఉంటే కొంచెము హాయి. అయితే, పాదములలో శక్తిలేకపోయిన, కుర్ర మాత్రము ఏమి చేస్తుంది?! అట్లే ఆధ్యాత్మిక చింతన, దైవచింతనలేక, వట్టి భౌతిక అనుకూలము అనే కుర్ర మాత్రము పట్టుకొంటే నడచలేదు.

సనాతన సంస్కృతి నిలయమే ప్రతి ఒక్క దేవాలయము కూడ. పూర్వము ఏదయినా కొత్త ఊరికి పోతే ఆ ఊరివాండ్లను అడిగేది, “మీ ఊరులో దేవాలయ మున్నదా?” అని. దేవాలయము లేని ఊరులో ఉండకూడదని అభిప్రాయము. ఇప్పుడు అట్లు కాదు, “మీ ఊరులో సినిమా హాలు ఉన్నదా?” అని అడుగుతారు. ఈ లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయమును సరిచేయడము బుక్కపట్టమువాండ్ పవిత్ర కర్తవ్యము. ఈ దేవాలయమునకు విద్యుద్దీపములు వేయడానికి పిల్లలు ఎంతో కృషి చేసినారు అని ఇప్పుడు వారి రిపోర్టులో విన్మాము. భగవత్ చింతనలో ఎంతటి శాంతి సంతోషములున్నవి, గ్రామమునకు దేవాలయము ఎంత ముఖ్యమయినది అని యోచిస్తే, ఎవరయినా ఒకరు పూర్తి చేయవచ్చి ఈ చిన్న కార్యమును.

తరతరములనుంచి పోషించుచూవచ్చిన సంస్కారమును, సంప్రదాయములను, ధర్మములను, కర్మములను

విడువకూడదు. తర్వాతము, వాదము పనికిరాదు. ఏమీ తెలియనివాళ్ళకే తర్వాతము, వాదము. భక్తి శ్రద్ధలుంటే చాలు. పోయిన నెల 5వ తేదీ సుండి 28 తేదీవరకు మేము ఉత్తరప్రదేశములో ఉంటిమి. ఎక్కడ పోయినా పుట్టపర్తి, బుక్కపుట్టం అనే గ్రామములను ప్రస్తావించడము, పొగడడము చూస్తే చాలా ఆశ్చర్యపోతుంది. వారు ఎంత దూరములో ఉండిననూ ఆధ్యాత్మికములో చాలా దగ్గర. మీకు వెలుతురు మాత్రమే కనబడినది. వేడి తగలడము లేదు. కాబట్టి దగ్గరస్థలమయిననూ దూరముస్తుట్టి. వేడి వెలుతురు రెండూ వాళ్ళవాళ్ళ సంస్కృతముయొక్క ఘలితమే కానీ, వేరుకాదు.

ధర్మానికి నిలబడే నీడలేదని విచారిస్తున్నవారికి ఒదరీయాత్ర మంచి దైర్యమిస్తుంది. ఎన్ని లక్షల మంది కష్టసప్పోలను లెక్కచేయక కేవలము భక్తితో ఆ ఒదరీ నారాయణని దర్శనమునకు వెళ్ళుతారంటే, ఎంత గొప్ప విషయము, యోచించండి. వాళ్ళందరికీ శాంతి సంతోషాలు ఒక్క భగవత్ చింతనలో తప్ప మరెక్కడను లేవు.

ఆప్యుడు తెలివి ఎక్కువ, బుద్ధి తక్కువ. తెలివి పెద్ద పెనుభూతముగా పెరిగిపోయినది. దానికి తగినట్టు బుద్ధి పెరుగలేదు. బుద్ధిని పెంచుకోవలయును. అప్పుడు శీలము కూడా మంచిదవుతుంది. వివేకస్వరూపుడవుతాడు. ముఖ్యముగా హేతునము, అసూయ, అహంకారము, వీటిని మనస్సు నుంచి తొలగించుకోవలయును.

మానవుడంటే మనసును స్వాధీనం చేసుకొనినవాడు. కేవలం తెలివి పెరిగినవాడనికాదు. దివ్యత్వము, పవిత్రత ఇవి మానవ హృదయములోనే ఉన్నవి. వాటికారకు వేరెక్కడనూ వెతికే అవసరములేదు. ఉదయమునకు, అసుమయమునకు ఒక సూర్యుడే కదా! అట్లనే సుఖము, దుఃఖము, రెంటికి ఒక మనసే కారణము. ఆ మనసును అరికట్టి దానికి తగిన శిక్షణ యిస్తే నిత్యానందమును అనుభవించవచ్చును.

తెల్లని బట్టకు మలినమైతే, నీలిలో తడిపి సబ్బువేసి ఉడకపెట్టి రాయిమీద కొట్టి మంచినీటిలో పిండవలయును కదా! అట్లే నీతి నిష్ట అనే జలముతో పరమాత్మచింతన అనే

సబ్బువేసి జ్ఞానముతో ఉడకపెట్టి వైరాగ్యమనే రాయిపైన కొట్టితే మరి దాని సహజమయిన తెల్లదనము కనిపిస్తుంది. నియమ నిష్టలు చాలా అవసరము.

ఏదుచ్ఛక్తి అని అందరూ చెప్పుతారే కానీ ఆ శక్తి యొక్క నిజస్వరూపమేమని యొపరికి తెలియదు. అట్లనే, ఆత్మ అంటే యేవి? దాని శక్తి సుంచి దివ్యప్రకాశమెట్ల ఉత్సత్తి అవుతుంది? అనేది ఎవరు చెప్పగలరు! తెలిసికోలేను అని తెలిసికొనేదే ఉత్తమమయిన తెలివి.

(మూలం: 1961 ఆగస్టు నెల సామాజిక సారథి)

శ్రీ సత్యసాయి గీతములు - 17

పుట్టపల్నా సాయిదేవా...

పుట్టపర్తి సాయిదేవా!

పట్టవిడక బ్రోవరావ

ప్రాపు నీవె - వేగ రావ
నా ప్రాణమివ్వ దేవా

పరుగెత్తి వేగ రావ
పాలింప మమ్ము బ్రోవ

దిక్కు వేరు లేరు సాయి
దారి జూప రావవోయి

తాపమార్గ వేగ రావ
తండ్రి సత్యసాయి దేవా!

కాంతొసగి బ్రోవ రావా
సంతోషమివ్వ దేవా!

శాంతొసగి జూప రావ
ప్రశాంతి నిలయమివ్వ ❁

పరిమళించిన పూలతోటు

డా॥ కరుణార్థీ

భగవాన్ అవతరణం
జగతికి జాగరణం
భగవాన్ సంస్కరణం
ప్రగతికి రవికిరణం
సత్యసాయి దర్శనం
సౌందర్య నిదర్శనం
సత్యసాయి దరహసం
విజయల్మీకి వికాసం

భగవాన్ కృపాకట్టం
పండిన కల్పవృక్షం
భగవాన్ మృదుకర స్వర్ప
కన్నతల్లి పరామర్ప
సత్యసాయి పదనన్నిధి
సర్వసౌఖ్యముల పెన్నిధి
సత్యసాయి దివ్యవాణి
క్షమా సమతా మమతల త్రివేణి

భగవాన్ బృందావనం
భారత సంజీవనం
భగవాన్ ప్రశాంతినిలయం
ప్రపంచ తేజోవలయం
సత్యసాయి అనుగ్రహం
శాంతికి శయన గృహం

భగవాన్ ధర్మదీక్ష
జూతికి శ్రీరామరక్ష
స్వామి సనాతన సారథి
ప్రేమసుధారస నీరథి
స్వామి ఉదయం రత్నాకరం
స్వామి హృదయం కరుణాకరం

మా స్వామి సర్వాంతర్యామి
ఇది పద్యం కాదు -
ఎదలో మారుమోగుతున్న
మంగళవాద్యం
ఇది పాట కాదు -
పరవశించిన గుండెలో
పరిమళించిన పూలతోటు

ఈ పూలతోటు
తోటుమాలి మా స్వామి
కోటి కోటి పూలతోటల
ఆసామి మా స్వామి ♡

“జగరత్తుటే పూరణ సాయిగోపాలా...” (భగవాన్ సన్మిధిలో గోకులాష్టమి, 1980వ దశకంలో)

Date of Publication 23rd July 2021

వార్షిక చందా: ₹ 90 (భారతదేశంలో), విదేశాలకు
₹ 900 లేక £ 13 (UK) లేక \$ 18 (US)

చందాలు 'శ్రూతర్' కోడ్‌ను స్వీకరించాలి. ఈ పత్రము ద్వారా విషయాలు అందించబడు. పత్రము సంపాదకుడు మానవమును స్వీకరించడానికి ఆశించాడు. పత్రము సంపాదకుడు మానవమును స్వీకరించడానికి ఆశించాడు.

మృగస్వచ్ఛ కాదు, మానవస్వచ్ఛ

కొందరు యువకులు అనుకుంటారు, “చేపలు నీటిలో స్వేచ్ఛగా సంచరిస్తున్నావి. పక్కలు ఆకాశంలో స్వతంత్రంగా విహరిస్తున్నావి. అదవిలో పుట్టిన మృగములు స్వేచ్ఛ ననుభవిస్తున్నావి. మరి మానవుడు ఎందుకు స్వేచ్ఛగా సంచరించకూడదు?” చేపలు, పక్కలు, మృగములు స్వేచ్ఛగా సంచరించే మాట వాస్తవమే! కానీ, అవి ఎట్టి స్వేచ్ఛను అనుభవిస్తున్నాయి? చేపలు చేపస్వేచ్ఛను, పక్కలు పక్కిస్వేచ్ఛను, మృగములు మృగస్వేచ్ఛను అనుభవిస్తున్నాయి. కనుక, నీవుకూడా మానవునిగా మానవస్వేచ్ఛ ననుభవించు, మృగస్వేచ్ఛ ననుభవించకు. “నేను మనిషిని” అంటూ మృగమువలె సంచరించడం స్వేచ్ఛ కాదు. మృగస్వేచ్ఛ ప్రమాదకరం. మానవునికి ఉండ వలసినది మానవ స్వేచ్ఛయే. ఎటువంటిది అది? మనిషికి కొన్ని నియమములున్నాయి. సత్యమార్గంలో ప్రవేశించాలి. ధర్మాన్ని అనుసరించాలి. ప్రేమను పెంచుకోవాలి. శాంతితో జీవించాలి. అపొంసను పాటించాలి. ఈ ఐదింటితో మానవుడు స్వాతంత్యమును అనుభవించాలి.

- తృప్తిప్రాంతం

చందాలు చెల్లించగోరువారు ఈ 'శ్రూతర్' కోడ్‌ను స్వీకరించాలి. ఈ పత్రము సాధ్యము నేంబరు మరియు చందాదారుని ఫోర్ము, ఫోను నేంబరు మాజమెయిల్ అధ్యక్షుకు (subscriptions@sssbpt.org) గానీ, వాటాప్ నేంబరుకు (9440287375) గానీ తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

SCAN & PAY

